

2 ANALYTICKÁ ČÁST

Pro zpracování dalších částí SCLLD i navazujících dokumentů bylo třeba nejprve důkladně analyzovat a vyvodit závěry ze současného stavu regionu. To zajišťuje analytická část strategie, která je zpracována jako problémová, rozvojová, a inovační. Analytická část byla zpracovávána od roku 2012. Postupně byl analyzován současný stav oblastech:

- území MAS
- obyvatelstvo
- technická infrastruktura
- doprava
- vybavenost a dostupnost služeb
- život v obcích
- vzdělávání, školství
- bydlení
- životní prostředí, krajina a zemědělství
- energetika
- podnikání, výroba a zaměstnanost
- cestovní ruch a kulturní dědictví
- veřejná správa
- plánování obcí a rozvoj území

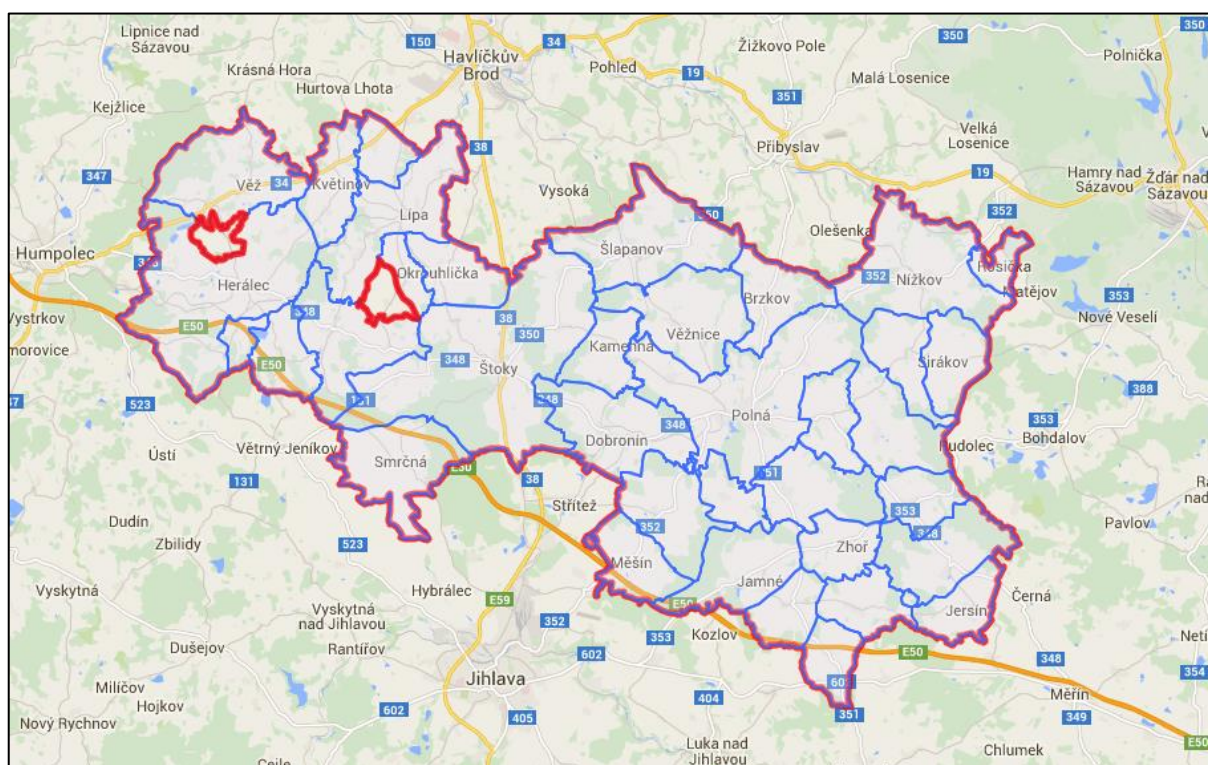
Výsledky terénního šetření, komunitních projednání i objektivních údajů z jednotlivých obcí byly zpracovány jako výchozí materiál pro SWOT analýzu. Důležitým podkladem byla data získaná z ČSÚ a ze zdrojů společných pro NS MAS ČR. V rámci analytické části byla obvykle analyzována data od roku 2012 do roku 2015.

2.1 Socioekonomická analýza

2.1.1 Území MAS

Území MAS ČMP se nachází v členité oblasti ve střední části Českomoravské vysočiny. Celé území MAS ČMP přináležejí ke Kraji Vysočina a je součástí území NUTS II Jihovýchod. Území se rozkládá na ploše 377,95 km². K 1. 1. 2015 žilo na území MAS ČMP 20 483 obyvatel. Průměrná hustota obyvatelstva činí 53,85 obyvatel na km².

Mapa č. 3 – území MAS ČMP

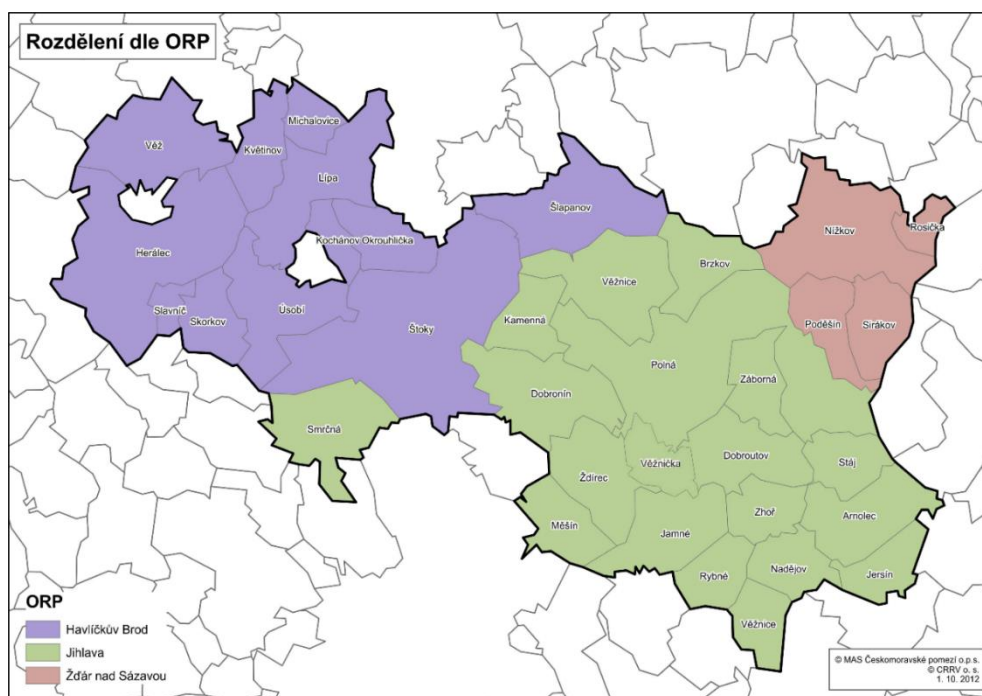

Území MAS ČMP je tvořeno 35 obcemi. Z toho 22 obcí je součástí Mikroregionu Polensko a 13 obcí spadá do Sdružení Vrchovina. Převážně se jedná o malé obce do 500 obyvatel (25 obcí).

Mikroregion Polensko (dobrovolný svazek obcí)	Arnolec, Brzkov, Dobronín, Dobrouť, Jamné, Jersín, Kamenná, Měšín, Nadějov, Nižkov, Poděšín, Polná, Rybné, Sirákov, Stáj, Šlapanov, Věžnice (HB), Věžnice (JI), Věžnička, Záborná, Ždírec, Zhoř
Sdružení Vrchovina (zájmové sdružení právnických osob)	Herálec, Kochánov, Květinov, Lípa, Michalovice, Okrouhlička, Rosička, Skorkov, Slavníč, Smrčná, Štoky, Úsobí, Věž

Území MAS ČMP má působnost ve třech bývalých okresech: Jihlava, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou a tvoří sourodý celek s podobnými potřebami a problémy. Dnes spadá do správních obvodů tří obcí s rozšířenou působností (SO ORP) - Jihlava, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou. Nejvyšší počet obcí náleží k ORP Jihlava (19 obcí), k ORP Havlíčkův Brod (12 obcí) a ORP Žďár nad Sázavou (4 obce).

Kartogram č. 1 – Rozdělení území MAS ČMP dle ORP

Největším sídlem v území je město Polná (5.116 obyvatel), které má statut pověřeného úřadu pro obce ve svém spádovém okolí. Následuje obec Dobronín (1895), třetím sídlem s nejvyšším počtem obyvatel je městyš Štoky (1862). Více než tisíc obyvatel žije v obcích Herálec (1129) a Lípa (1112). Statut městyse má také Úsobí (666). Sídelní struktura regionu MAS ČMP je charakteristická poměrně velkou sídelní rozdrobeností a nízkou hustotou obyvatelstva, což jsou typické znaky pro oblast Českomoravské vrchoviny. Výše uvedené údaje o počtu obyvatel jsou k datu 1. 1. 2015.

Výhodou lokalizace území je i skutečnost, že krajské město Jihlava je v těsné blízkosti a tvoří společně s městy Havlíčkův Brod, Humpolec a částečně i Žďárem nad Sázavou důležitá střediska zájmu obyvatel a podnikatelského sektoru. Tato sídla pozitivně ovlivňují strukturální charakteristiku obyvatelstva a ekonomickou základnu, proti tomu území MAS ČMP tvoří možnost zázemí pro bydlení.

Území MAS ČMP je dobře dopravně přístupné prostřednictvím silniční sítě. Jihozápadní částí území prochází dálnice D1, která patří k nejvytíženějším v České republice.

Region má velké množství památek a krásnou přírodu vhodnou především k pěší turistice, cykloturistice a skýtá možnost rozvoje agroturistiky.

2.1.2 Obyvatelstvo

Ke dni 1. 1. 2015 žilo na území MAS ČMP celkem 20 483 obyvatel.

Podrobnější analýzou území bylo zjištěno, že uvnitř regionu MAS ČMP existují dosti výrazné rozdíly v hustotě osídlení jednotlivých částí území. Nej hustěji je osídleno území města Polná (138,68 obyvatel/km²) a území obce Dobronín (140,86 obyvatel/km²). Oproti tomu minimálně je osídleno katastrální území obce Arnolec (15,92 ob/km²). V několika dalších obcích se hustota osídlení pohybuje pouze kolem 25 obyvatel na km². Průměrná hustota osídlení v MAS ČMP je 53,85 obyvatel na km², což je velice nízká hodnota jak v porovnání s Krajem Vysočina (75 ob/km²) i ČR (133 ob/km²). Kromě Polné, která je přirozeným centrem východní oblasti, jsou obce s vyšším počtem obyvatel soustředěny blíže k větším městům (Havlíčkův Brod, Humpolec a Jihlava). V těchto obcích dochází v posledních dvaceti letech k rychlému růstu počtu obyvatel.

Obce s menším počtem obyvatel a menší hustotou osídlení jsou soustředěny v jihozápadní části území MAS ČMP a jsou vzdálenější od větších měst. V těchto obcích je zhoršená dopravní dostupnost, zaměstnanost, služby apod. Hustota osídlení je zároveň ovlivněna historickým vývojem, výměrou katastru a v poslední době také schopností vedení obcí nabídnout stavební pozemky zájemcům o bydlení v obci.

Dominujícím znakem sídelní struktury území MAS ČMP jsou malé obce do 500 obyvatel, kterých je v území 71,5 % (25). Žije v nich ale pouze 27,1 % obyvatel (5554) na 45,1 % území (170,52 km²). Území MAS ČMP se v současné době administrativně člení na 66 místních částí sídel, které jsou integrovány do 35 obcí. Celkový počet katastrů v 35 obcích MAS ČMP je 65.

Tabulka č. 2 - Rozložení obcí v MAS ČMP dle počtu obyvatel v roce 2015

Obce s počtem obyvatel v rozmezí	Počet obcí	Počet katastrů	Počet obyvatel	Obce
0 – 99	3	3	191	Skorkov, Slavníč, Rosička
100 – 199	10	10	1635	Kochánov, Michalovice, Arnolec, Jersín, Kamenná, Nadějov, Rybné, Stáj, Věžnice(JI), Věžnička
200 – 499	12	15	3728	Květinov, Okrouhlička, Věžnice (HB), Brzkov, Dobroutov, Měšín, Smrčná, Záborná, Zhoř, Ždírec, Poděšín, Sirákov
500 – 999	5	14	3815	Šlapanov, Úsobí, Věž, Jamné, Nížkov
1000 – 1999	4	18	5998	Herálec, Lípa, Štoky, Dobronín
2000 – 2999	0	0	0	
3000 – 4999	0	0	0	
5000 – 9999	1	5	5116	Polná
CELKEM	35	65	20,35	

Zdroj: ČSÚ

V území MAS ČMP je shodně s územím Kraje Vysočina, nejvyšší počet malých obcí, a to v rozmezí 100 - 199 a 200 – 499.

Tabulka č. 3
Rozložení obcí v Kraji Vysočina dle počtu obyvatel v roce 2015

Obce s počtem obyvatel v rozmezí	Počet obcí	Počet katastrů	Počet obyvatel (v tis.)
0 – 99	114	121	8,15
100 – 199	221	264	32,55
200 – 499	205	294	62,63
500 – 999	97	220	67,87
1000 – 1999	36	124	49,82
2000 – 2999	6	30	15,32
3000 – 4999	8	46	33,06
5000 – 9999	9	67	59,42
10 000 – 14 999	3	28	32,87
15 000 – 19 999	1	24	16,27
20 000 – 24 999	2	17	45,33
25 000 – 49 999	1	10	37,32
50 000 – 99 999	1	18	50,60
CELKEM	704	1263	511,21

Zdroj: ČSU

Z analýzy počtu obyvatel vyplývá, že se obce v rozmezí let 2007 – 2015 nevyliďňují, ale dochází ke stabilnímu mírnému růstu o necelá 4 % za posledních 9 roků (viz tabulka č. 4). Situace je v jednotlivých obcích odlišná. Nejvyšší růst počtu obyvatel v období let 2007 – 2015 je zaznamenán v městysu Štoky, dále pak v obcích Herálec, Zhoř, Nížkov, Lípa a Ždírec. Růst je ovlivněn zejména aktivním přístupem obcí k zajištění stavebních pozemků pro nové občany. Na opačném pólu stojí městy Úsobí, menší záporné saldo mají také obce Arnolec, Šlapanov a město Polná. Změna počtu obyvatel záleží především na podpoře obcí v přípravě stavebních pozemků, dále pak na kvalitě infrastruktury, nabídce služeb a dopravní dostupnosti.

Charakteristika vývoje počtu obyvatel je oproti stavu v Kraji Vysočina příznivá. V kraji došlo ve sledovaných letech k poklesu obyvatel o 0,7 %, v MAS ČMP však došlo k nárůstu počtu obyvatel téměř o 4,5%. Nejnovější odhady vývoje počtu obyvatel v kraji hovoří o poklesu o 12% do roku 2050 a celkovém stárnutí populace. S tím bude nucena počítat ve svém strategickém plánu i MAS ČMP a následně hledat cesty jak tento nepříznivý trend zvrátit nebo alespoň zmírnit.

Tabulka č. 4 - Počet obyvatel v obcích 2007 - 2015

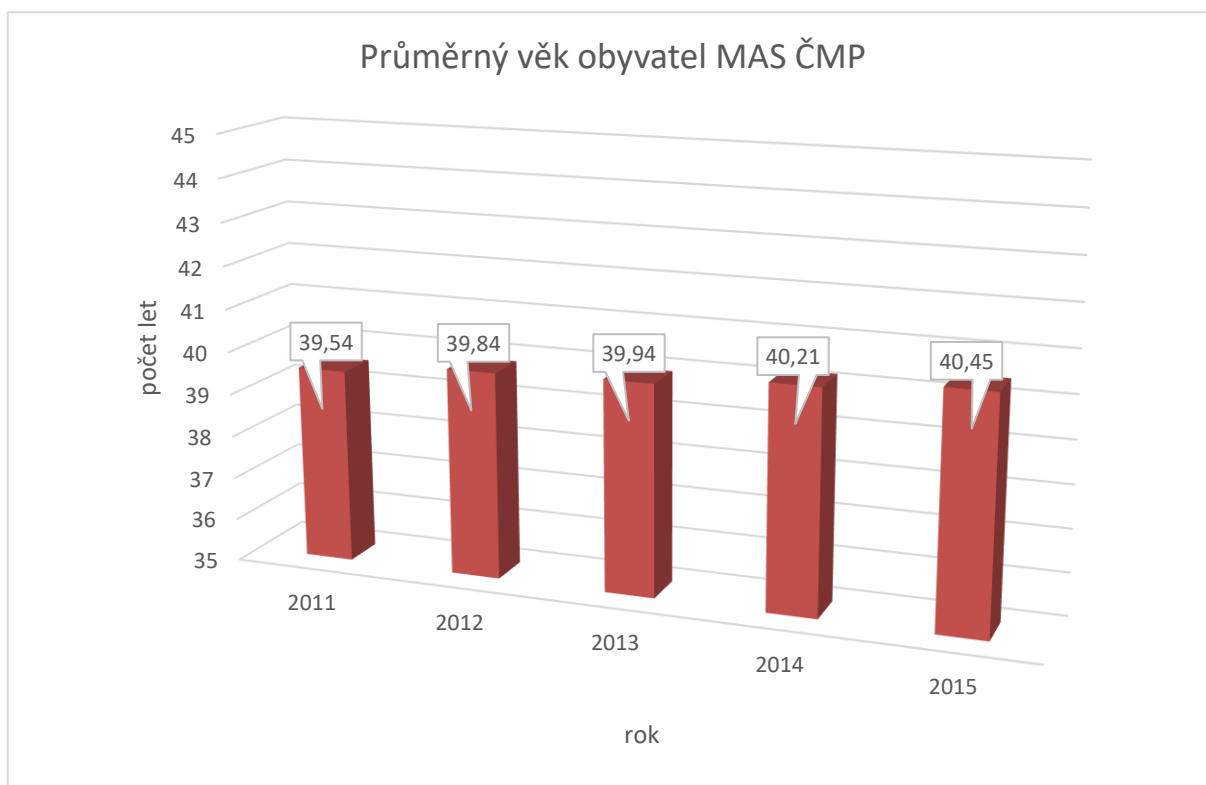
Obec	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2007 – 2015
Arnolec	180	182	185	181	180	163	166	159	158	-22
Brzkov	254	253	253	253	267	278	280	283	277	23
Dobronín	1893	1909	1920	1934	1904	1889	1887	1889	1895	2
Dobrourov	262	256	261	266	271	273	272	280	278	16
Herálec	1077	1091	1112	1124	1136	1153	1152	1143	1129	52
Jamné	502	503	509	522	518	526	534	539	541	39
Jersín	195	188	194	196	200	196	198	192	194	-1
Kamenná	174	174	176	182	184	182	181	186	181	7
Kochánov	137	138	146	145	149	149	152	151	152	15
Květinov	232	232	230	232	241	246	245	240	239	7
Lípa	1049	1068	1077	1089	1076	1094	1109	1123	1112	63
Měšín	199	201	199	208	216	232	237	235	244	45
Michalovice	127	126	125	128	166	162	159	174	181	54
Nadějov	203	207	203	204	204	201	199	188	189	-14
Nížkov	913	927	944	961	957	970	983	978	981	68
Okrouhlička	209	211	207	211	210	235	231	236	243	34
Poděšín	245	250	242	246	249	248	248	251	249	4
Polná	5158	5236	5246	5238	5150	5142	5140	5116	5116	-42
Rosička	40	45	47	48	53	55	54	52	51	11
Rybné	100	102	106	118	121	123	122	129	125	25
Sirákov	249	251	252	253	256	250	255	257	255	6
Skorkov	76	78	75	74	73	73	73	78	78	2
Slavnič	43	47	50	57	56	63	63	60	62	19
Smrčná	311	322	329	334	347	356	357	366	371	60
Stáj	174	176	178	178	175	173	171	169	171	-3
Šlapanov	787	785	787	793	783	777	776	800	809	22
Štoky	1641	1661	1718	1751	1745	1776	1797	1816	1862	221
Úsobí	711	708	688	693	675	666	668	664	666	-45
Věž	824	823	825	836	814	819	827	825	818	-6
Věžnice (HB)	400	402	410	419	425	421	414	415	427	27
Věžnice (JI)	149	146	145	150	157	156	158	154	152	3
Věžnička	121	124	126	134	135	135	131	131	132	11
Záborná	212	212	220	222	232	234	234	238	241	29
Zhoř	396	423	433	446	471	471	471	454	457	61
Ždírec	359	371	371	387	406	403	410	443	447	88
CELKEM	19602	19828	19989	20213	20202	20290	20354	20414	20483	881

zdroj ČSÚ, data k 1. 1. daného roku

Struktura obyvatelstva podle průměrného věku

Průměrný věk v území MAS ČMP ve sledovaném období 2011 – 2015 konstantně roste (viz graf č. 1). Během posledních pěti let došlo k nárůstu průměrného věku obyvatel téměř o jeden rok (0,91), což je srovnatelné s Krajem Vysočina, kde za stejné období došlo k nárůstu o 0,81 roku.

Graf č. 1

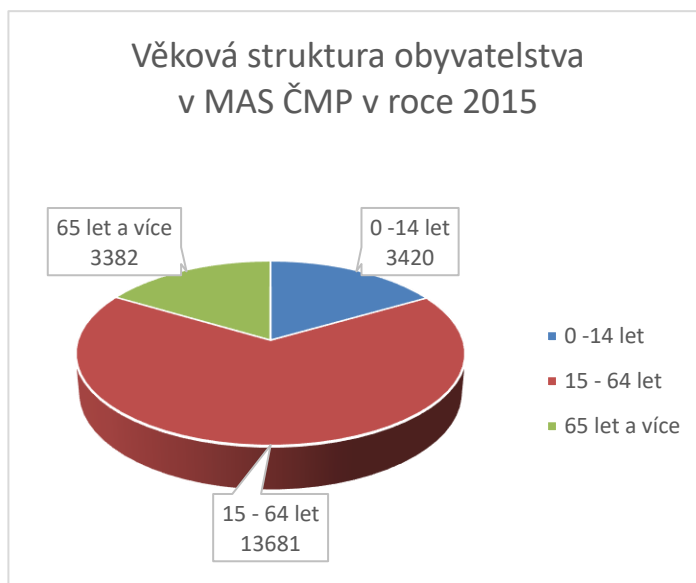
Pokud porovnáme průměrný věk v rámci jednotlivých obcí, jsou tyto hodnoty rozdílné. V roce 2015 byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v obcích Úsobí (45), Skorkov (44,8), Ždírec (44,6), Květinov (44,1) a Věžnice (43). Naopak nejnižší průměrný věk byl ve stejném období v obcích Kochánov (36,3), Dobrouť (36,5) Měšín (37,5) a Slavníč (37,8).

Díky demografickému vývoji v ČR lze předpokládat, že bude docházet ke zrychlování nárůstu počtu obyvatel starších 65 let, kdy tuto hranici budou dosahovat silnější ročníky z 50. let minulého století.

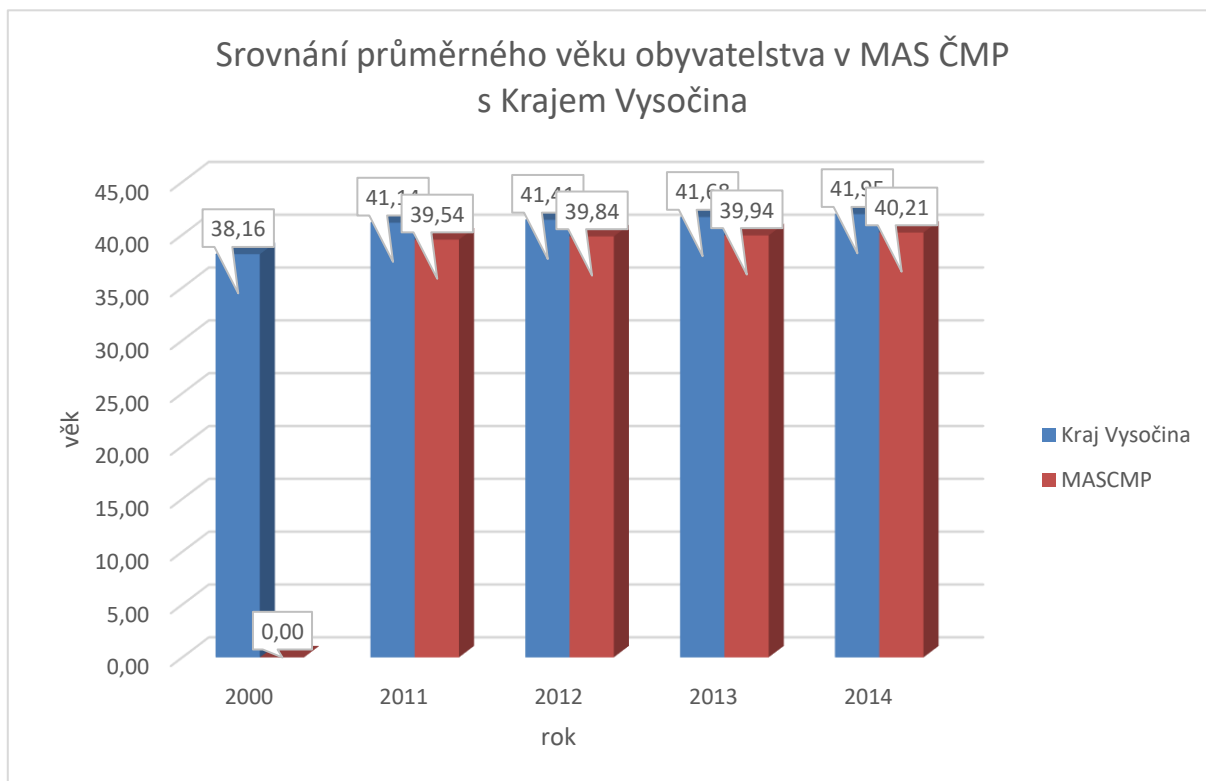
Nárůst průměrného věku obyvatelstva je celorepublikový trend, se kterým je nutno počítat v navazujících opatřeních strategie, neboť bude narůstat ekonomické zatížení jak státu, tak obcí. Zároveň bude docházet ke změnám ve struktuře závislých osob vlivem snížení počtu osob v produktivním věku. Na tento ukazatel má velký vliv snížená porodnost a rostoucí průměrná délka života obyvatel ČR.

Pokud srovnáme průměrný věk v MAS ČMP (40,21) s údaji v Kraji Vysočina (41,95), vykazuje území MAS ČMP dlouhodobě nižší hodnoty (viz graf č. 3). V roce 2014 bylo obyvatelstvo MAS ČMP ve srovnání s Krajem Vysočina mladší o 1,74 roku. Zajímavý je zároveň nárůst hodnoty v Kraji Vysočina od roku 2000 (o 3,79 let). V rámci Evropy je nejstarší obyvatelstvo v Německu, kde průměrný věk v roce 2014 dosáhl 45,6 let.

Graf č. 2

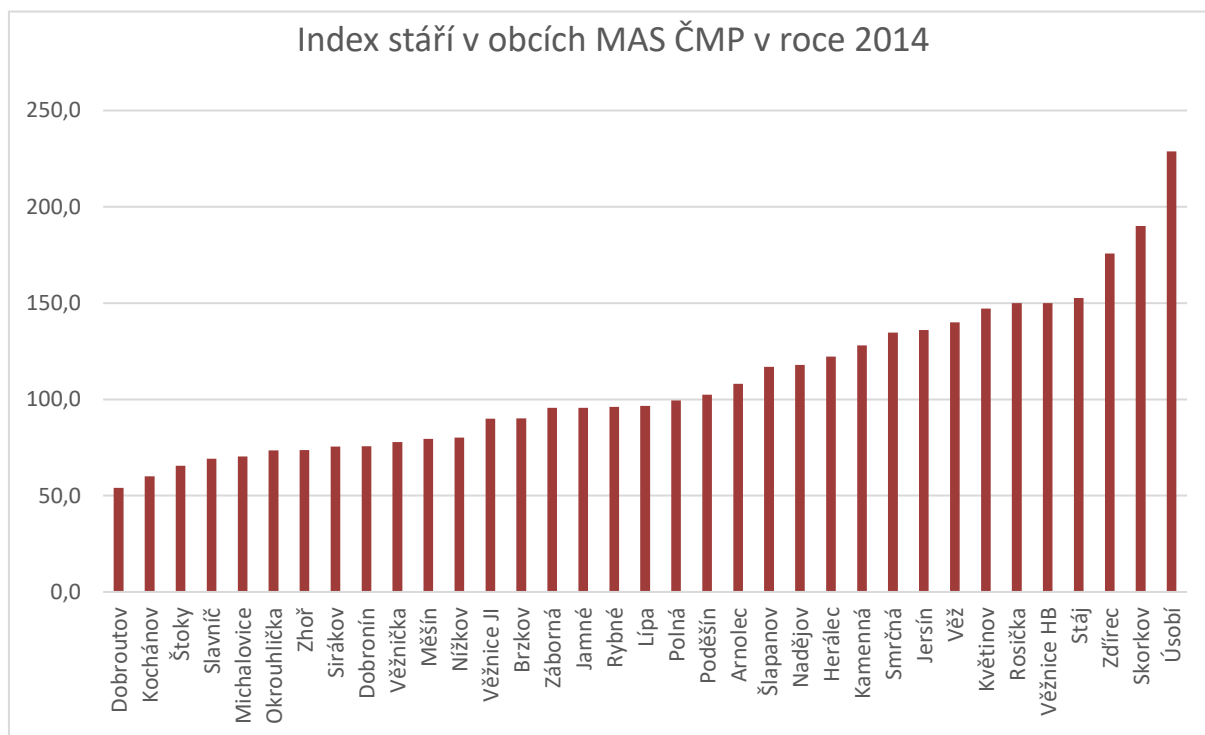
Graf č. 3

Index stáří

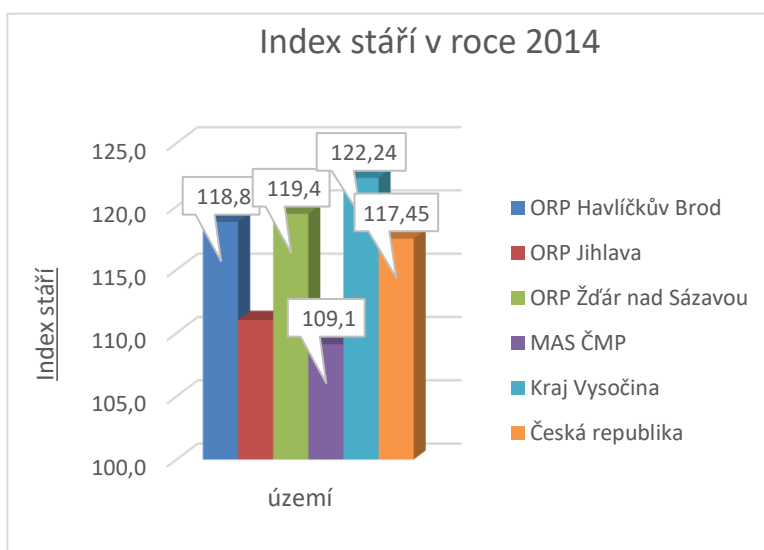
Index stáří vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 let a více připadá na sto dětí do věku 15 let. Na jeho základě je možné vysledovat, které obce „stárnou“, tj. kolik obyvatel ze starších věkových skupin připadá na sto dětí. Index stáří byl v MAS ČMP v roce 2014 nejvyšší v obci Úsobí (228,8). Vysoký index stáří mají i obce Skorkov (190,0) a Ždírec (175,8). Opačné hodnoty byly ve stejný čas zjištěny v obcích Dobroutov (54,0) a Kochánov (60,0)

Graf č. 4

Index stáří v MAS ČMP v porovnání s údaji v ORP na kterých MAS ČMP sídlí, respektive s údaji za Kraj Vysočina a Českou republiku, vykazuje nejnižší hodnotu (v Kraji Vysočina v roce 2014 je 122,24, v MAS ČMP 109,1 – viz graf č. 5). Situace v MAS ČMP je však výrazně optimističtější. Hlavním faktorem je zakládání rodin v obcích mimo větší sídla. Na druhou stranu z této nízké výchozí základny může hrozit v nejbližších letech o to rychlejší zhoršení indexu, neboť budou nastupovat slabší populační ročníky z let 1990 – 2010.

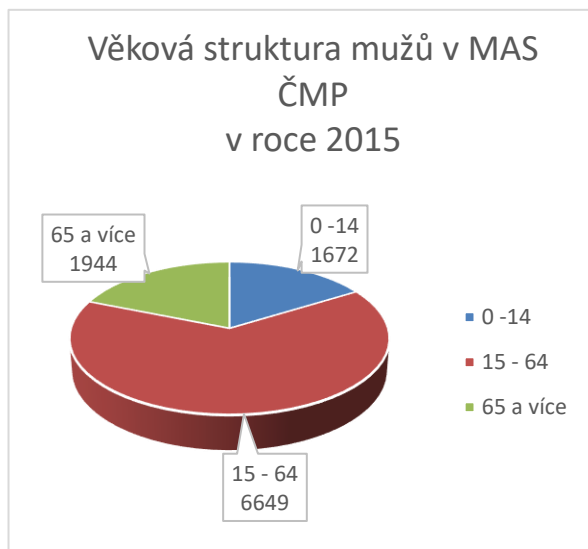
Graf č. 5

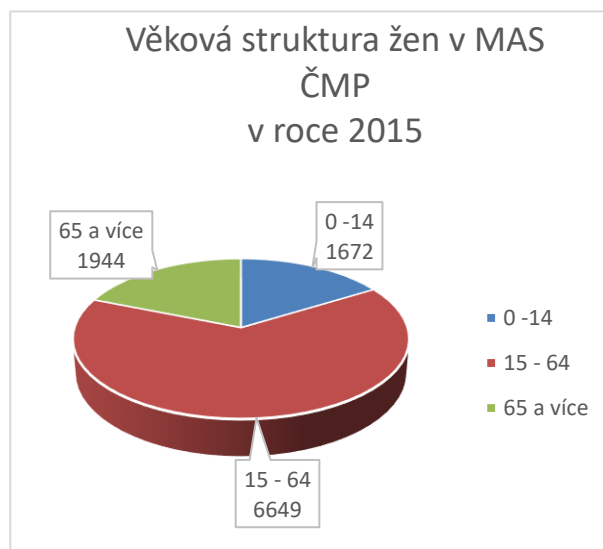
Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku

Na území MAS ČMP žilo v roce 2015 celkem 1672 žen a 1748 mužů ve věku 0 – 14 let. V produktivním věku 15 – 64 let to bylo 6649 žen a 7032 mužů. V seniorském věku (65 a více) to bylo již 1944 žen a 1438 mužů. V rámci populace se rodí více chlapců než dívek. Tato početní převaha mužů nad ženami přetrvává cca do 45. věku obyvatel. Vysoký rozdíl počtu žen v seniorském věku je dán vyšší délkou života u žen (81 let), zatímco u mužů to je cca o 6 let méně (75 let).

Graf č. 7

Graf č. 6

Prognózy naznačují, že se populace bude postupně proměňovat ve smyslu ubývání podílu dětí. V populaci se bude zvyšovat průměrný věk obyvatel v produktivním věku a podíl seniorů. Tento stav je důsledkem nízké úrovně porodnosti a zvyšování věku dožití. Hlavními faktory prodlužování délky lidského života jsou pokrok v lékařských oborech, zlepšování kvality života a zdravější životní styl. Vývoj populace a s tím spojené změny ve struktuře obyvatel budou mít stále větší dopad také na trh práce a sociální oblast.

V obcích s vyšším indexem stáří většinou chybí potenciál pro přilákání či udržení mladých lidí, zejména rodin s malými dětmi. V těchto obcích lze předpokládat zvýšenou poptávku po terénních sociálních službách.

Tabulka č. 5 – Věková struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku v roce 2015

OBEC	OBYVATELSTVO celkem				MUŽI				ŽENY			
	CELKEM	0 -14	15 - 64	65+	celkem muži	0 -14	15 - 64	65+	celkem ženy	0 -14	15 - 64	65+
Herálec	1129	167	758	204	560	83	387	90	569	84	371	114
Kochánov	152	30	104	18	67	15	43	9	85	15	61	9
Květinov	239	34	155	50	131	21	87	23	108	13	68	27
Lípa	1112	176	766	170	551	82	390	79	561	94	376	91
Michalovice	181	37	118	26	97	19	64	14	84	18	54	12
Okrouhlička	243	49	158	36	115	21	80	14	128	28	78	22
Skorkov	78	10	49	19	38	6	24	8	40	4	25	11
Slavnič	62	13	40	9	30	6	21	3	32	7	19	6
Šlapanov	809	136	514	159	402	70	262	70	407	66	252	89
Štoky	1862	366	1256	240	940	190	650	100	922	176	606	140
Úsobí	666	66	449	151	323	33	226	64	343	33	223	87
Věž	818	115	542	161	414	57	283	74	404	58	259	87
Arnolec	158	25	106	27	82	9	54	19	76	16	52	8
Brzkov	277	51	180	46	139	29	93	17	138	22	87	29
Dobronín	1895	313	1345	237	932	147	689	96	963	166	656	141
Dobrouť	278	63	181	34	139	27	95	17	139	36	86	17
Jamně	541	90	365	86	281	51	192	38	260	39	173	48
Jersín	194	25	135	34	100	15	74	11	94	10	61	23
Kamenná	181	25	124	32	89	13	62	14	92	12	62	18
Měsín	244	44	165	35	119	18	83	18	125	26	82	17
Nadějov	189	28	128	33	97	17	68	12	92	11	60	21
Polná	5116	879	3363	874	2547	458	1734	355	2569	421	1629	519
Rybné	125	26	74	25	62	11	37	14	63	15	37	11
Smrčná	371	49	256	66	181	28	125	28	190	21	131	38
Stáj	171	19	123	29	83	11	62	10	88	8	61	19
Věžnice (HB)	427	56	287	84	222	27	155	40	205	29	132	44
Věžnice (JI)	152	20	114	18	81	14	61	6	71	6	53	12
Věžnička	132	27	84	21	70	17	45	8	62	10	39	13
Záborná	241	45	153	43	127	25	85	17	114	20	68	26
Zhoř	457	91	299	67	226	47	147	32	231	44	152	35
Ždírec	447	62	276	109	193	29	132	32	254	33	144	77
Nížkov	981	177	662	142	497	99	335	63	484	78	327	79
Poděšín	249	41	166	42	128	21	88	19	121	20	78	23
Rosička	51	8	31	12	27	4	17	6	24	4	14	6
Sírákov	255	57	155	43	128	28	82	18	127	29	73	25
Celkem	20483	3420	13681	3382	10218	1748	7032	1438	10265	1672	6649	1944
		20483				10218				10265		

Zdroj: ČSÚ

Vzdělanostní struktura

Když se zaměříme na vzdělání a definici jeho kvality indexem vzdělanosti¹, zjistíme, že nejvíce vzdělaní lidé žili k březnu 2011 v obcích Zhoř, Stáj, Poděšín, Slavníč, Kochánov a Lípa. Naopak nižší úroveň vzdělanosti byla ve stejném období zaznamenána v obcích Měšín, Ždírec, Kamenná a Nadějov. Rozdíly však nejsou příliš velké. Tabulka č. 6 přehledně zobrazuje vzdělanostní strukturu MAS ČMP ve srovnání s Krajem Vysočina a ČR.

Tabulka č. 6 - Vzdělání obyvatel – srovnání MAS ČMP, Kraj Vysočina, Česká republika

Území	ZŠ	Učební obory	SŠ	VŠ
MAS ČMP	23 %	42 %	28 %	7 %
Kraj Vysočina	17 %	39 %	34 %	10 %
Česká republika	17 %	35 %	34 %	14 %

Zdroj: vlastní šetření a ČSÚ (sčítání lidu 2011)

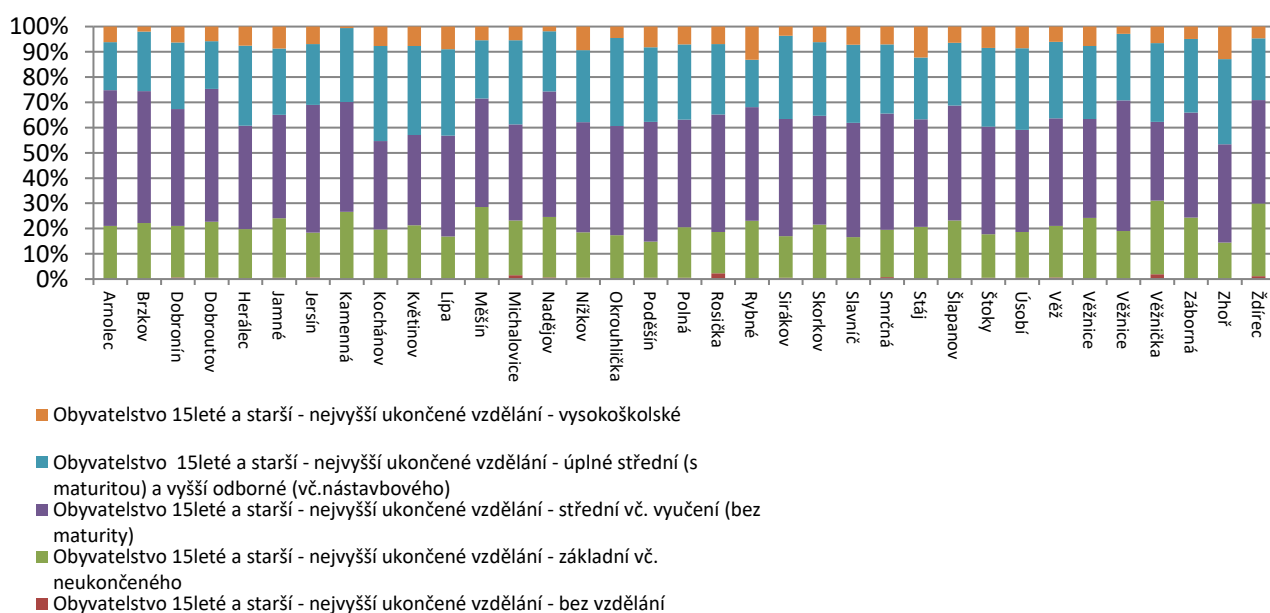
Vyšší podíl vysokoškoláků ve městech je obecným trendem. Kraji Vysočina (a tím i MAS ČMP) nepřispívá ani to, že převážná část vysokoškoláků odjíždí studovat na vysoké školy mimo kraj (především Praha, Brno, České Budějovice), kde někteří z nich po dokončení VŠ zůstávají.

Zde existuje velký prostor pro vytváření pracovních a rodinných podmínek pro vysokoškolsky vzdělané mladé lidi, kteří by tak byli motivováni k návratu na „rodnou hroudu“. V současné době však území MAS ČMP disponuje omezenou nabídkou pracovních míst pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky.

Podrobněji je stav vzdělanosti na území MAS ČMP znázorněn v grafu č. 8.

Graf č. 8

Vzdělání obyvatel v MAS ČMP

¹ Index vzdělanosti se zjišťuje jako součet podílu obyvatel s úplným středoškolským vzděláním a trojnásobku podílu obyvatel se vzděláním vysokoškolským, základnu tvoří obyvatelé starší 15 let.

2.1.3 Technická infrastruktura

Stav technické infrastruktury na území MAS ČMP se postupně zlepšuje. Jedná se však často o rozsáhlé úpravy s vysokou finanční a časovou náročností. Podmínky pro realizaci jsou v jednotlivých obcích dosti rozdílné. Pro další rozvoj území bude využito podkladů shromážděných vlastním šetřením, jehož vybrané výsledky jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Situaci v oblastech technické infrastruktury lze na území MAS ČMP shrnout formou následujících tezí:

- vodovod nebyl dosud vybudován např. v obcích Dobrouť, Záborná, Rosička a Slavnič (cca 630 obyvatel, tj. 3,1 %), ve většině obcí probíhá minimálně projektová příprava,
- kanalizace chybí v Dobrouť, Jamném, Záborné, Kochánově, Květinově, Okrouhliče a Slavniči (1731 obyvatel, tj. 8,5 %),
- vlastní ČOV má pouze jedna třetina obcí (12 obcí, 13 700 obyvatel, tj. 67,3%) - poměr počtu obcí a obyvatel dokládá, že ČOV jsou převážně ve větších obcích,
- značné problémy mají obce nejen se stavem vodohospodářské infrastruktury, též se vyskytují problémy s kvalitou pitné vody,
- plynofikovány jsou více než dvě třetiny obcí, vzhledem k předpokládané ceně plynu k poměru k ostatním palivům nelze v dohledné době předpokládat zvýšený zájem o další plynofikaci obcí,
- v některých obcích je poptávka po rekonstrukci rozvodů elektrické energie nebo posílení kapacity trafostanic,
- mezi další potřeby obcí patří rekonstrukce a rozšíření veřejného osvětlení a místního rozhlasu (zejména s ohledem na stávající stav zařízení),
- vyskytuje se také nedostatečné pokrytí území signálem mobilních operátorů v obcích Věžnička a Jamné (údolní lokality),
- pro většinu obcí (77%) je velkou prioritou zasilování nových stavebních parcel, opravy a rekonstrukce budov (školy, hasičárny, obecní úřady) ve vlastnictví obce a péče o památky (kostely a drobné sakrální stavby).

Tabulka č. 7
Stav vodohospodářské infrastruktury a plynifikace v obcích MAS Českomoravské pomezí

Obec	Vodovod	Kanalizace	ČOV	Plyn
Arnolec	ANO - neuspokojivý	ANO – neuspokojivý	ANO - neuspokojivý	NE
Brzkov	ANO - uspokojivý	ANO – částečná	NE	ANO – uspokojivý
Dobronín	ANO - uspokojivý	ANO – dobrý	ANO – výborný	ANO – dobrý
Dobroutov	NE	NE	NE	ANO – výborný
Jamné	ANO - uspokojivý	NE	NE	ANO – výborný
Jersín	ANO - uspokojivý	ANO – částečná neuspokojivý	NE	NE
Kamenná	ANO - dobrý	ANO – uspokojivý	NE	ANO – dobrý
Nadějov	ANO - výborný	ANO – dobrý	NE	ANO – výborný
Polná	ANO - dobrý	ANO – dobrý	ANO - neuspokojivý	ANO – dobrý
Rybné	ANO - výborný	ANO – uspokojivý	NE	ANO – výborný
Stáj	ANO - dobrý	ANO – částečná	NE	NE
Věžnice (HB)	ANO - neuspokojivý	ANO – dobrý	ANO – dobrý	NE
Věžnice (JI)	ANO - dobrý	ANO – uspokojivý	NE	ANO – výborný
Věžnička	ANO - neuspokojivý	ANO – neuspokojivý	ANO - neuspokojivý	ANO – výborný
Záborná	NE	NE	NE	ANO – výborný
Zhoř	ANO - uspokojivý	ANO – uspokojivý	NE	ANO – výborný
Ždírec	ANO - neuspokojivý	ANO – částečná	ANO	NE
Herálec	ANO - dobrý	ANO – neuspokojivý	NE	ANO – uspokojivý
Kochánov	ANO - dobrý	NE	NE	ANO – výborný
Květinov	ANO - částečný	NE	NE	NE
Lípa	ANO - uspokojivý	ANO – dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý
Michalovice	ANO - dobrý	ANO – uspokojivý	ANO – uspokojivý	ANO – dobrý
Okrouhlička	ANO - dobrý	NE	NE	ANO – dobrý
Skorkov	ANO - dobrý	ANO – neuspokojivý	NE	NE
Šlapanov	ANO - dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý
Štoky	ANO - dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý
Úsobí	ANO - dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý	ANO – dobrý
Věž	ANO - dobrý	ANO – uspokojivý	NE	NE
Smrčná	ANO - dobrý	ANO – uspokojivý	ANO	ANO – dobrý
Měšín	ANO - uspokojivý	ANO – dobrý	NE	ANO – dobrý
Nížkov	ANO - dobrý	ANO – dobrý	ANO – výborný	ANO – dobrý
Poděšín	ANO - dobrý	ANO – dobrý	NE	ANO – výborný
Rosička	NE	ANO – uspokojivý	NE	ANO – dobrý
Sirákov	ANO	ANO – uspokojivý	NE	ANO – dobrý
Slavnič	NE	NE	NE	NE

Zdroj: karty obcí (2013 – 2014)

2.1.4 Doprava

Charakter území MAS ČMP s rozdrobenou sídelní strukturou je zatížen vysokou hustotou silniční sítě. Pro území MAS ČMP však není typický vysoký provoz na silnicích ani železničních tratích. Výjimkou je pouze dálnice D1, která se území MAS dotýká pouze okrajově a komunikace I/34; I/38 a II/353, které spojují okolní větší města (Havlíčkův Brod, Humpolec, Jihlava, Žďár nad Sázavou).

Pozemní komunikace

Regionální silnice jsou obecně v horším stavu než silniční sítě nadregionální, což lze částečně připsat jejich vyššímu významu. Na silnicích převládají osobní automobily, nicméně podíl nákladní dopravy na hlavních silnicích je poměrně vysoký. Výsledky celostátního sčítání dopravy v roce 2010 ukázaly, že na území MAS ČMP činí podíl těžké automobilové dopravy v průměru 25%, tj. každé 4. auto je nákladní automobil. Z vyhodnocení vytiženosti na sledovaných úsecích v MAS ČMP (viz tabulka č. 8) vyplývá, že největší podíl těžké dopravy je na dálnici D1 (28,5%) a rovněž na silnicích I. tř. (22,8%). Nejnižší zatížení nákladní automobilovou dopravou je na silnicích III. tř. (17,6%). Do budoucna nelze očekávat snížení osobní ani nákladní automobilové přepravy. Pozitivní vliv na řešení této situace by měl přesun dopravních výkonů ze silniční dopravy na železnici. To však je s ohledem na současné podnikatelské klima cesta zdlouhavá a velmi obtížně proveditelná.

Technický stav silnic I a II. třídy je vcelku uspokojivý. O silnice a dálnice se stará Kraj Vysočina a stát. Dálnice a komunikace I. třídy jsou ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR (pracoviště Jihlava). Silnice II. – III. třídy jsou ve správě Krajské správy a údržby silnic Kraje Vysočina (KSÚSV), která má přímo v Polné pracoviště tzv. cechmistrovství.

Velkým problémem jednotlivých obcí v regionu je nevyhovující technický stav místních komunikací. Jedná se o silnice nižší třídy a místní komunikace, které vyžadují trvalou pozornost. Téměř u všech obcí vyvstává potřeba opravy a rozšíření chodníků a doplnění dopravních bezpečnostních prvků (měřiče rychlosti, zrcadla, dopravní značení apod.). Obce mají tyto cesty ve vlastnictví a z toho plyne povinnost zajišťovat opravy a zimní údržbu, což obce velmi ekonomicky zatěžuje. Dalším problémovým okruhem je pořízení příslušné dokumentace a prohlubování znalostí v povinnostech obcí v oblasti dopravy.

Dle aktuální platné legislativy (leden 2016) je pro účelové a místní komunikace silničním správním úřadem úřad té obce, na jejímž území se daná cesta nachází. I nejmenší obce mají za povinnost řešit spory o existenci komunikací, o umístění pevné překážky na komunikaci apod. K tomuto účelu by měly mít obce zpracované aktuální pasporty místních komunikací, ve kterých jsou evidovány počty, druhy a další relevantní údaje ve vztahu k pozemním komunikacím ve správním území obce (*zdroj*: Sborník stanovisek veřejného ochránce práv - veřejné cesty – místní a účelové komunikace). Obce mohou mezi sebou uzavírat tzv. veřejnoprávní smlouvy o přenesení své působnosti na jinou osobu. Dle místního šetření MAS ČMP má pouze cca 48% obcí zpracován aktuální pasport pozemních komunikací. Zákon

o pozemních komunikacích stanoví, že vlastníkem místní komunikace je obec, na jejímž území se nachází. Vlastníkem účelové komunikace je právnická nebo fyzická osoba (tj. soukromé osoby, podniky, obce, kraj nebo stát).

Pro území MAS ČMP jsou rozhodující níže uvedené silniční komunikace (viz mapa č. 2):

Dálnice D1 Praha – Brno

silnice I. třídy č. 34 České Budějovice – Pelhřimov – Havlíčkův Brod – Svitavy

silnice I. třídy č. 38 Vídeň – Znojmo – Kolín – Česká Lípa

silnice II. třídy č. 352 Jihlava – Polná – Přibyslav

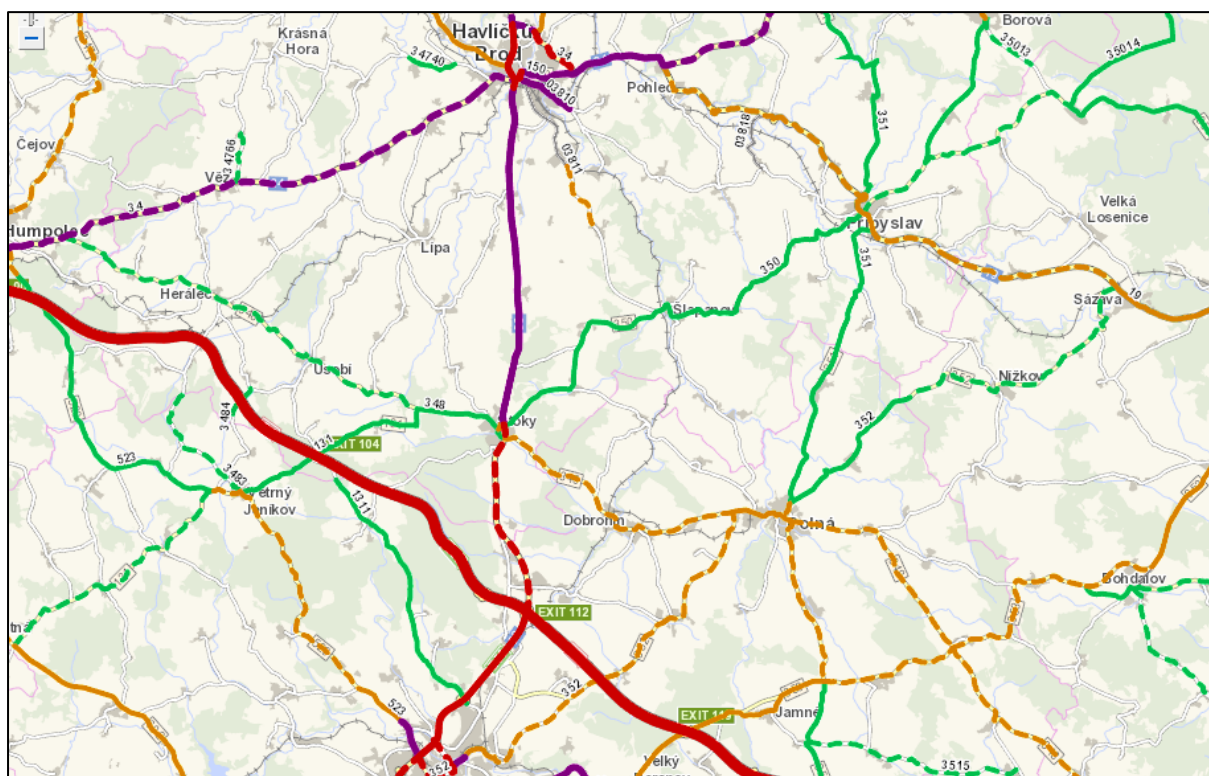
silnice II. třídy č. 353 Jihlava – Zhoř – Bohdalov – Žďár nad Sázavou

silnice II. třídy č. 348 Měřín – Štoky - Humpolec

silnice II. třídy č. 131 Opatov - Petrovice

silnice II. třídy č. 350 Šlapanov – Přibyslav

Mapa č. 4 - Silniční komunikace v území MAS ČMP

Zdroj: ŘSD (sčítání dopravy 2010)

Tabulka č. 8

Vytíženost hlavních silničních tahů - celoroční průměrná intenzita (počet vozidel / 24 hodin²)

Číslo komunikace	Místo měření	číslo úseku	TV těžká vozidla	O osobní automobily	M mot. jednot. vozidla	SV součet všech vozidel
D1	Měřín – Velký Beranov (přes k.ú. Věžnice, Rybné, Jamné, Měřín)	6-8610	9688	25314	101	35 103
D1	Jihlava – Větrný Jeníkov (přes k.ú. Smrčná, Úsobí, Slavnič, Herálec)	6-8609	10455	25047	99	35 601
I/34	Věž - Květinov - Michalovice (České Budějovice – Pelhřimov – Havl. Brod)	5 – 1789	1078	4110	21	5 209
I/38	Štoky - Květinov (Znojmo – Praha)	5-1800	2121	6104	18	8 243
I/38	Štoky – Jihlava	5-1798	2789	9893	58	12 740
II/131	Exit Větrný Jeníkov-Petrovice	5-4560	102	541	9	652
II/348	Herálec – Chýška	5-5880	47	294	5	346
II/348	Chýška - Štoky	5-5097	86	579	21	686
II/348	Štoky - Dobronín - Polná	6-3526	340	1554	16	1 910
II/348	Polná od náměstí do křižovatky Dobronín - Jihlava	6-3527	756	3360	40	4 156
II/348	Polná-Stáj	6-3520	288	1090	24	1 402
II/348	Stáj-Měřín	6-3508	186	818	5	1 009
II/350	Šlapanov – Přibyslav - Polnička	5-5160	130	484	5	619
II/351	Polná od křižovatky Brzkov-Hrbov na Husovo náměstí	6-3280	355	1986	36	2 377
II/351	Polná - Brzkov (Přibyslav)	5-5500	189	788	13	990
II/352	Polná - Hrbov	6-3298	158	513	4	675
II/352	Nížkov - Sázava	6-3299	55	370	7	432
II/353	Od křižovatky u Lipiny (Polná - Kamenice) - hranice okresu Žďár nad Sázavou (přes k. ú. obce Stáj, Zhoř)	6-3340	398	2485	29	2 912
II/353	Od křižovatky u Lipiny (Polná - Kamenice) na exit D1 (Velký Beranov) přes k. ú. obce Jamné	6-3330	616	2596	31	3 143
II/351	Rybné - Věžnice	6-3288	137	399	3	539
III/3515	Rybné - Jersín	6-6840	86	325	5	416

Zdroj: ŘSD (sčítání dopravy 2010, silnice jsou vždy rozděleny na úseky měření)

² Výsledky celostátního sčítání dopravy 2010 (CSD 2010) poskytují informace o intenzitách automobilové dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2010.

Na dálnicích jsou intenzity dopravy stanoveny zejména pomocí údajů z automatických detektorů dopravy. Na silnicích jsou intenzity dopravy stanoveny z výsledků ručních průzkumů podle termínů CSD 2010 pomocí přepočtových koeficientů variací intenzit dopravy.

Uváděné hodnoty jsou ročním průměrem denních intenzit dopravy (RPDI) ve vozidlech za 24h. Nákladní vozidla s přívěsy a tahače s návěsy se počítají za jedno vozidlo.

Veřejná doprava

Situaci v oblasti dostupnosti veřejné dopravy na území MAS ČMP lze shrnout formou následujících tezí:

- nejhorší situace je v nejmenších obcích (Rosička, Slavnič, Skorkov, Brzkov, Věžnička), které leží v okrajových územích
- spoje jsou většinou ztrátové a musí se dotovat z veřejných financí a příspěvků obcí
- velký problém nastává zejména o víkendech, kdy obcím chybí často jakékoliv dopravní spojení s okolím.

Železniční doprava

Osobní železniční dopravu zajišťují České dráhy a.s. Železničních zastávek na území MAS ČMP je velmi málo - jsou pouze v obcích Dobronín, Kamenná, Šlapanov, Nížkov, Lípa, Petrkov (místní část obce Lípa), Radňov (místní část obce Květinov), Herálec a Slavnič. Železniční síť není využívána odpovídajícím způsobem a slouží pouze pro užší skupinu cestujících (pracující, žáci, studenti). Po zhodnocení všech aspektů (cena, dostupnost, čas apod.) je obvykle výhodnější využít jiný druh dopravy (osobní automobil, autobus). Význam železniční dopravy je vyšší v případě napojení na dálkové tratě z Jihlavy a Havlíčkova Brodu (směr Praha, Brno a České Budějovice).

Na území MAS ČMP se vyskytují následující železniční tratě:

- železniční trať č. 250 Praha – Brno – Kůty (SK) – prochází katastrem obce Nížkov, je to dvoukolejná elektrizovaná celostátní trať (provoz v úseku trati z Havlíčkova Brodu do Brna byl zahájen již v roce 1898),
- lokální železniční trať č. 237 Havlíčkův Brod – Humpolec je jednokolejná regionální trať (trať byla zprovozněna roku 1894),
- železniční trať č. 225 Havlíčkův Brod – Jihlava – Veselí nad Lužnicí je jednokolejná elektrizovaná trať. (Provoz na úseku Havlíčkův Brod – Jihlava byl zahájen v roce 1871),
- regionální trať Dobronín – Polná je využívána pouze občasně pro přepravu nákladů v úseku Dobronín – Cihelna.

Tabulka č. 9

Počty přímých vlaků z obcí MAS ČMP do okolních měst (ORP) - dle jízdního řádu 2015/2016

	Jihlava			Havlíčkův Brod			Žďár nad Sázavou			Humpolec		
	pracovní den	SO	NE	pracovní den	SO	NE	pracovní den	SO	NE	pracovní den	SO	NE
Nížkov (Havlíčkův Brod – Žďár n. S.)	0	0	0	11	7	6	11	7	6	0	0	0
Šlapanov, Dobronín, Kamenná (Jihlava – Havlíčkův Brod)	15	10	10	15	10	10	0	0	0	0	0	0
Slavnič, Herálec, Radňov, Lípa (Havl. Brod – Humpolec)	0	0	0	10	7	5	0	0	0	10	7	5

Zdroj: Jízdní řád ČD 2015/2016

V současné době se jedná o výstavbě vysokorychlostní železniční tratě Praha – Brno, dále navazující na Berlín, Drážďany, Vídeň, která má v současné době několik variant, z nichž dvě vedou přímo přes MAS ČMP od severozápadu na jihovýchod přes katastry Dobronína, Polné a dalších obcí. Druhá varianta kopírující D1 zasahuje do území pouze okrajově na jižní straně území MAS ČMP. Koncept rychlých spojení je navrhován jako dvojkolejná plně elektrifikovaná trať s návrhovou rychlostí 350 km/h (reálná patrně nižší). Trať je součástí sítě TEN-T (transevropské dopravní sítě).

Mapa č. 5

Jedna z variant výstavby vysokorychlostní železniční tratě Praha – Brno

Zdroj: <http://www.jihlava.cz/vysokorychlostni-trat>

Stavba má být realizována do roku 2040 a její dokončení může mít pozitivní vliv především pro větší města (Humpolec, Pelhřimov, Jihlava, Velké Meziříčí, Velká Bíteš). Starostové a obyvatelé malých obcí, přes jejichž katastr má stavba vést, však nejsou realizaci nakloněni. Stavba představuje výrazný zásah do krajinného rázu Vysočiny (betonové mosty, náspy, průseky lesními pozemky apod.). Trať pro vysokorychlostní soupravu je projektována jako přímá liniová stavba, jíž se musí přizpůsobit vše ostatní. Život v dotčených obcích již nyní omezují předběžné stavební uzávěry.

Těsně za hranicí MAS ČMP směrem k Jihlavě je plánováno vybudování pevné letištní plochy v délce 1 300 m (Jihlava - Henčov), která bude sloužit menším letadlům do 20 osob. Samotná výstavba je závislá na získání potřebných finančních prostředků.

Autobusová doprava

Autobusová doprava je řešena standardně stejně jako v jiných regionech. Dopravní dostupnost v menších obcích, ležících mimo hlavní silniční tahy, je omezená. V některých případech (Lípa, Herálec, Úsobí) jsou zřízeny „školní linky“ pro zajištění spojení žáků do místních základních škol. Podstatná část nákladů linek je hrazena z rozpočtů obcí.

Situaci v oblasti dopravy na území MAS ČMP lze shrnout formou následujících tezí:

- změny v dopravě se promítají především do stavu silnic, který je neuspokojivý,
- nárůst individuální automobilové dopravy a tím vyšší zátěž životního prostředí,
- pokles využívání veřejných spojů (autobusy i vlaky) a jejich ztrátovost,
- nejvýznamnější dopravní tepnou, která částečně prochází územím MAS ČMP, je dálnice D1,
- není dostupná žádná forma bezemisní dopravy.

Tabulka č. 10
Počet žáků dojíždějících do obcí se základní školou v roce 2011

Obec se školou	celkem dojíždí žáků:	malotřídní (m); úplná (p)	Obce s největším zastoupením dojíždějících žáků				
			Úsobí	Slavníč			
Herálec	55	p	36	8			
Lípa	80	p	Havl. Brod	Michalovice	Kochánov	Květinov	
			30	13	12	10	
Šlapanov	24	p	Věžnice	Štoky	Vysoká		
			11	6	5		
Štoky	20	p	Havl. Brod	Okrouhlička			
			9	6			
Věž	2	m	Skála				
			2				
Dobronín	61	p	Ždírec	Měšín	Kamenná	Jihlava	Střítež
			19	16	9	9	7
Polná	111	p	Dobroutov	Záborná	Brzkov	Věžnice	Věžnička
			33	24	23	12	11
Zhoř	44	p	Nadějov	Stáj	Jamné		
			17	12	7		
Jamné	4	m	Rybné				
			4				
Nížkov	53	p	Sirákov	Poděšín			
			32	21			

Zdroj: <https://www.kr-vysocina.cz/dopravni-plan>

Na území MAS ČMP jsou dominantními autobusovými dopravci ICOM transport a.s. Jihlava, ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY a.s. a ZDAR, a.s.; Žďár nad Sázavou. Další jsou dopravci s nízkým podílem na obsluze území nebo zajišťující dálkovou dopravu. Výjimku a výhodu v dopravní obsluze má městyš Štoky, který je v dosahu vnějšího dopravního pásma linky č. 12, provozovanou Dopravním podnikem města Jihlavy, a.s. (cca 40 spojů denně).

Přehled dopravců působících v MAS ČMP

- ICOM transport a.s., Jihlava
- ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY a.s.
- ZDAR, a.s.; Žďár nad Sázavou
- ADLP, s.r.o.; České Budějovice
- CAR - TOUR spol. s r.o.; Opatovice nad Labem
- ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s.
- BusLine a.s.; Jičín
- Dopravní podnik města Jihlavy, a.s.

Cyklistická doprava a pohyb chodců

Pro vyhodnocení oblasti cyklistické dopravy je třeba vzít do úvahy několik faktorů.

Tato oblast je předmětem úvah ve strategických dokumentech evropských, národních i regionálních. Pro MAS ČMP je základním zdrojem informací strategický dokument Kraje Vysočina a je výchozím podkladem pro vypracování strategie MAS ČMP. Z tohoto dokumentu vyplývá potřeba omezení počtu dopravních nehod. S tím souvisí i zvýšení bezpečnosti pro pohyb cyklistů (chodců). To není možné bez vytvoření podmínek pro trvalé rozšíření cyklistické dopravy (ve volném čase), ale také pro možné dojíždění, případně i docházení do zaměstnání. Z analýzy do roku 2011 vyplývá závěr, že počet dopravních nehod neklesá a počet usmrčených osob v jejich důsledku se také nesnižuje, i když v jednotlivých letech mírně kolísá. To je signál pro hledání řešení.

Z přehledu viníků dopravních nehod vyplývá, že převažují řidiči motorových vozidel (76,9 %), řidiči nemotorových vozidel (4,1%). Další významnější příčinou jsou střety se zvěří (16,7 %) a minimum nehod zavinují samotní chodci (1,2 %) a technická závada na vozidle (0,7 %). Ze statistiky dále vyplývá, že nejméně dopravních nehod sestává na účelových a místních komunikacích (celkem 1,5 %) a že zde nedošlo k žádnému úmrtí.

Z výše uvedených skutečností vyplývá potřeba převést cyklistickou dopravu na vedlejší komunikace (cyklostezky, účelové komunikace, v krajním případě na vyznačené cyklotrasy).

Při posouzení možností využití jízdního kola pro pohyb po území MAS ČMP je třeba vzít v potaz stávající síť cyklotras a cyklostezek v Kraji Vysočina, která byla budována v minulých letech. Územím MAS ČMP však neprochází žádná z vyšších regionálních cyklotras a není k dispozici žádná cyklostezka. Jsou zde pouze vyznačeny regionální cyklotrasy. V Kraji Vysočina je aktuálně vybudováno zhruba 105 km cyklostezek označených modrými dopravními značkami a proznačeno přibližně 2500 km cyklotras žlutých značek. Z tohoto porovnání tedy nevyhází situace v MAS ČMP příliš optimisticky. Podle dotazníkového šetření se v území nachází úseky, které by z pohledu bezpečnosti výstavbu cyklostezky přímo vyžadovaly. Jednou z možností rozšíření úseků vhodných pro cyklisty i pro pěší je obnova a rekonstrukce lesních a polních cest.

V souladu s vyššími strategiemi bude cílem SCLLD vytvořit na území MAS ČMP v rámci provozu na pozemních komunikacích bezpečný dopravní prostor pro cyklisty a chodce. MAS ČMP může v budoucnosti plnit roli koordinátora, a to za široké účasti partnerů na území. Jako řešení se nabízí ve spolupráci se státními úřady a institucemi využít možností napojení na evropské a celorepublikové programy s cílem rozšíření cyklostezek a značených tras tak, aby nebyl problém nalézt spojení mezi obcemi ve správním území MAS ČMP.

Důležitým prvkem v bezpečnosti silničního provozu je lidský kapitál a k tomu je třeba směřovat preventivní výchovu zaměřenou v případě MAS ČMP zejména na předškolní a školní mládež.

Účinnou ochranou zranitelných účastníků provozu na pozemních komunikacích před srážkou s vozidly je rovněž oddělování průchozího a průjezdního prostoru výstavbou chodníků a stezek pro chodce a cyklisty, případně vytváření vyhrazených jízdních pruhů pro cyklisty v hlavním dopravním prostoru (na vozovce).

Pozitivním zjištěním je fakt, že za prioritu moderní evropské dopravní politiky již není považována rychlá a nerušená jízda motorových vozidel, ale snaha o trvale udržitelnou mobilitu na základě hledání rovnováhy a harmonizace podmínek jednotlivých druhů dopravy (pěší, cyklistická, veřejná, individuální automobilová). Kolize chodců a cyklistů s motorovými vozidly vychází vždy z hlediska následků nehod nepoměrně v neprospěch chodců a cyklistů. Jde tedy o nejzranitelnější kategorii účastníků silničního provozu. K tomu je třeba nasměrovat i účinná opatření.

2.1.5 Vybavenost obcí a dostupnost služeb

Občanská vybavenost zahrnuje především oblast školství, zdravotnictví, sociální péči, sport, volnočasové aktivity a další služby nabízené podnikatelským sektorem (kadeřnictví, masáže, pohostinství, obchody, restaurace apod.). Struktura obcí s relativně malým počtem obyvatel odpovídá i slabší vybavenost obcí službami, zejména sociální infrastrukturou. Veškerá vybavenost a služby mají podstatný vliv na rozhodnutí obyvatelstva setrvat či se vystěhovat z daného místa. Vzhledem ke stárnutí populace roste poptávka po širokých a dostupných službách pro seniory (terénní sociální služby, sociální bydlení, paliativní péče atd.). Podrobná data k jednotlivým oblastem jsou uvedena dále.

Situaci v oblasti vybavenosti obcí a ve službách na území MAS ČMP lze shrnout formou následujících tezí:

- internet se postupně zavádí a je dostupný ve všech obcích MAS ČMP,
- obec Šlapanov provozuje svou vlastní kabelovou televizi,
- služby jsou nejlépe dostupné ve větších sídlech – v Polné, v Dobroníně, Štokách, Herálcích, Jamném, Zhoří, Nížkově, Lípě a Šlapanově (tzv. střediskové obce),
- v menších obcích jsou občané odkázáni na využití potřebných služeb ve spádových obcích,
- veřejné služby zajišťují v obcích instituce veřejné správy i komerční firmy,
- na území MAS ČMP je dostatečná síť základních a mateřských škol, střední a vysoké školy se v území MAS ČMP nevyskytují,
- ve městě Polná je zřízena ZUŠ a DDM,
- v území jsou 3 profesionální knihovny (Polná, Dobronín, Štoky), místní knihovny jsou zastoupeny téměř ve všech obcích,
- ordinace praktických i specializovaných lékařů jsou dostupné ve městě Polná,
- zdravotnické zařízení se nachází i v Dobroníně, Jamném, Nížkově, Šlapanově, Zhoří, Herálcích, Lípě, Úsobí a Štokách,
- území MAS ČMP je spádově navázáno na zdravotnické zařízení Krajských nemocnic Vysočiny v Jihlavě, v Havlíčkově Brodě a Novém Městě na Moravě,

- na území MAS ČMP se nenachází lékařská služba první pomoci (podle vzdálenosti je zajišťována z Jihlavy, Humpolce, Přibyslavi, Havlíčkova Brodu, Žďáru nad Sázavou). Nevýhodou regionu je i poměrně velká dojezdová vzdálenost IZS do některých obcí a nevyhovující technický stav komunikací nižších kategorií,
- sociální péče v regionu je zajišťována domovy s pečovatelskou službou (DPS), které se nachází v Polné, Nížkově, ve Štokách a ve Věžnici (HB). V obci Ždírec je domov důchodců, domov se zvláštním režimem a Alzheimer poradna Vysočina (zřizovatel Kraj Vysočina). V obci Věž se nachází zařízení se zvláštním režimem,
- terénní pečovatelská služba je poskytována pouze v Polné (včetně místních částí), kterou zajišťuje „Pečovatelská služba města Polná“. V obcích poskytuje terénní sociální a zdravotní služby Oblastní charita,
- v regionu je nedostatečná nabídka terénních sociálních a zdravotních služeb. Místním šetřením byl zjištěn rovněž nedostatek informovanosti obyvatel o možnostech poskytování a využívání těchto služeb.

2.1.6 Život v obcích

Při monitorování volnočasových aktivit bylo zjištěno, že v každé obci regionu MAS ČMP existuje alespoň jedno zařízení, kde mohou občané obcí trávit volný čas. Z kulturních zařízení se nejčastěji jedná o kulturní domy případně kina (v Polné a Jamném). Úroveň zařízení je rozdílná a spíše nedostatečná. Objekty jsou zpravidla ve špatném technickém stavu, což se projevuje zvýšenými provozními náklady. Obce potřebují finanční zdroje na jejich rekonstrukce, dovybavení či stavbu nových víceúčelových zařízení pro spolkovou a kulturní činnost. Profesionální knihovny se nacházejí v Polné, Dobroníně a ve Štokách. Ve většině ostatních obcích nebo místních částech fungují obecní knihovny. Jejich vybavenost zařízením, kapacita knižního fondu a návštěvnost je různá. Knihovny nabízejí potencionální možnost vytvoření veřejně přístupných internetových stanovišť a poskytnutí zázemí pro vzdělávací aktivity na venkově.

Přirozeným kulturním centrem větší části regionu je město Polná, v západní části pak městys Štoky. V Polné aktivně působí kulturní středisko, které pořádá pravidelná vystoupení význačných osobností české kultury, zejména z oblasti hudby a divadla. Dobrou návštěvnost vykazuje i místní kino. V Polné se rovněž nacházejí dvě muzea se zajímavými expozicemi.

Důležitou roli ve všech obcích hraje také sport. Ve většině obcí se nacházejí hřiště s větším či menším příslušenstvím. Sportovní hřiště jsou dobrým předpokladem aktivního trávení volného času, jejich počet je zatím omezený a rozdílná je i kvalita těchto zařízení. Převažují fotbalová hřiště, obyvatelé některých menších obcí mohou využívat také tenisové kurty, volejbalová hřiště apod. Největším sportovním zázemím disponuje město Polná, kde působí řada úspěšných sportovních klubů. V Polné se nachází dvě tělocvičny (v DDM a objektu bývalého SOU), které však nevyhovují stávajícím potřebám především pro žáky základní školy. Vážným nedostatkem je, že Základní škola Polná nemá od roku 1985 vlastní tělocvičnu.

Obyvateli je ceněna stávající úroveň bydlení spojená s poklidným životem na venkově, bohatá činnost místních spolků, množství zeleně a čisté životní prostředí. Jako nedostatečný je hodnocen stav infrastruktury a dostupnost služeb. Jako ideální není hodnocena ani dopravní dostupnost a obslužnost, údržba a stav silnic související s bezpečností, hlukem a hustotou dopravy. Klesá zájem o dobrovolnictví a vytrácí se ochota k sousedské výpomoci a udržování vzájemnosti. Tento trend je patrný především v rychleji rostoucích obcích s vyšší generační obměnou.

Život ve většině obcí doprovázejí každoročně konané akce, které pomáhají stmelit občany, posilují pocit sounáležitosti, rozvíjejí občanskou společnost a upevňují vztah lidí s místem, kde žijí. Z těchto akcí lze jmenovat zejména tradiční plesy, poutě, různé sportovní akce, hasičská cvičení a soutěže.

Spolková činnost v obcích

Významnou úlohu v obcích zaujímají místní spolky a sdružení. Relativně vysoký počet těchto organizací (na území MAS ČMP je evidováno 258 neziskových organizací nebo neformálních sdružení – viz Tabulka 11) svědčí o aktivitě a určité „zakořeněnosti“ místních obyvatel. Spolková činnost je rozšířena ve všech obcích regionu. Mezi nejvíce rozšířené patří sbory dobrovolných hasičů, sportovní kluby a myslivecká sdružení. Poměrně rozšířené jsou i různé spolky žen, rybářská a chovatelská sdružení. Tyto spolky pořádají zpravidla tradiční kulturní a sportovní akce (poutě, posvícení, pálení čarodějnic, majáles, dětské dny, plesy apod.). Řada těchto organizací a spolků zajišťuje pravidelnou činnost pro děti a mládež v obci (sportovní kluby, hasiči, myslivci atd.). V posledních době začínají spolky vyvíjet aktivity v oblasti prorodinných opatření. Zaměřují se hlavně na rodiny s malými dětmi (dětské kluby, mateřská centra, tvořivé dílny) a oblast vzdělávacích aktivit.

Mezi neziskové organizace zaměřené na činnost v sociální oblasti patří například Lidový dům v Polné nebo Domov sv. Floriana ve Věžnici (HB).

Na území MAS ČMP působí také 8 divadelních souborů. Seznam spolků v jednotlivých obcích je uveden v Tabulce III v Příloze 6.

Tabulka č. 11
Přehled neziskových organizací v MAS ČMP dle zaměření

dobrovolní hasiči	55
myslivecká sdružení	31
sportovní organizace	56
divadlo	8
ostatní	110
CELKEM	258

Zdroj: Vlastní šetření

Z místního šetření vyplývá, že v obcích chybí prostory pro setkávání spolků a je nevyhovující vybavení stávajících kluboven. V území je absence zařízení pro starší žáky a mládež (12+) a velmi nízká je i nabídka aktivit pro tuto cílovou skupinu. Tato situace se odráží v upadání zájmu mladší generace o aktivní zapojování do spolkového života a zvyšuje riziko výskytu sociálně patologických jevů u této věkové skupiny.

Dalším identifikovaným problémem v této oblasti jsou finanční a lidské zdroje. Pro malé neziskové organizace je získávání dotačních zdrojů z EU nerealizovatelné z důvodu vysoké administrace a časové náročnosti. Jen v ojedinělých případech spolky využívají dotační prostředky Kraje Vysočina (Fond Vysočiny, Zásady Kraje Vysočina), ale i zde je potřeba předfinancování a vyšší míra spolufinancování. Na provoz a aktivity spolků připívají všechny obce v území MAS ČMP, ale i v této oblasti se projevuje zvyšující se administrativní zátěž jak pro obce, tak pro spolky. Bez podpory obcí by však řada neziskových organizací ukončila svoji činnost.

Sociální služby v regionu

Sociální služba je činnost, kterou zabezpečují poskytovatelé sociálních služeb na základě oprávnění dle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1. 1. 2007. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti života lidí. Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních služeb patří zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, ale také lidé, kteří z různých důvodů žijí „na okraji“ společnosti (osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením).

Poskytovatelem sociální služby nejsou rodinní příslušníci či asistenti sociální péče, kteří pečují o své blízké či jiné osoby v domácím prostředí. Rovněž není poskytovatelem sociální služby subjekt, který není registrován jako poskytovatel sociálních služeb ve smyslu tohoto zákona (např. soukromá úklidová firma nebo ubytovna).

Sociální služby zahrnují tři základní oblasti služeb:

- služby sociální péče
- služby sociální prevence
- sociální poradenství

Tabulka č. 12 – Druhy sociálních služeb

Druhy sociálních služeb	
Služby sociální péče	Služby sociální prevence
Sociální poradenství	Raná péče
Osobní asistence	Telefonická krizová pomoc
Pečovatelská služba	Tlumočnické služby
Tísňová péče	Azylové domy
Průvodcovské a předčitatelské služby	Domy na půl cesty
Podpora samostatného bydlení	Kontaktní centra
Odlehčovací služby	Krizová pomoc
Centra denních služeb	Intervenční centra
Denní stacionáře	Nízkoprahová denní centra
Týdenní stacionáře	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Noclehárny
Domovy pro seniory	Služby následné péče
Domovy se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Chráněné bydlení	Sociálně terapeutické dílny
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Sociální poradenství	Terapeutické komunity
základní	Terénní programy
odborné	Sociální rehabilitace

Na území MAS ČMP je dostupnost sociálních služeb nerovnoměrná. Chybí propojení mezi poskytovateli sociálních služeb a obcemi. V území rovněž chybí odlehčovací služby, které by usnadnily rodinám péči o své blízké v domácích podmínkách.

Nejvíce poskytovatelů sociálních služeb je v okolních větších městech (Jihlava, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou). Stěžejními poskytovateli v regionu jsou Oblastní charita Havlíčkův Brod, a Diecézní charita Brno a dále pak Sociální služby města Polná. Terénní sociální službu dále poskytuje Pečovatelská služba Polná (pouze ve správním obvodu města Polná) a Domov sv. Floriána ve Věžnici (HB), kde mohou službu využívat i okolní obce. V regionu MAS ČMP je několik domů s pečovatelskou službou, a to v obcích Štoky, Nížkov, Polná a Věžnice (HB). V těchto domech je zajištěna terénní sociální služba. V obci Ždírec je domov důchodců, domov se zvláštním režimem a Alzheimer poradna Vysočina. V obci Věž se nachází zařízení se zvláštním režimem, které poskytuje pobytové služby dospělým osobám se sníženou soběstačností z důvodů chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách a osobám se stařeckou demencí.

Nejvíce rozšířenou nabídku pro menší obce nabízí Oblastní charita (zejména svojí širokou nabídkou služeb a územním dosahem). Klientů z menších obcí území MAS ČMP však mají minimum. Poskytovaná péče je v území nekoordinovaná, a tím i finančně nákladná. Možnosti

pobytu v domovech s pečovatelskou službou nebo domovech pro seniory využívají více obyvatelé z malých obcí.

V rámci péče o seniory se postupně zvyšuje poptávka po pečovatelských službách přímo v domácnostech, které umožňují seniorovi nebo osobě se zdravotním postižením zůstat co nejdéle v jeho přirozeném prostředí. Z rozhovorů se starosty vyplývá, že zájem o sociální služby (mimo domovů pro seniory a domy s pečovatelskou službou) není ze strany obyvatel obcí v současné době moc veliký. Nicméně starostové obcí vnímají tuto problematiku z dlouhodobého hlediska jako velmi důležitou. Rovněž na kulatých stolech bylo téma poskytování terénních sociálních a zdravotních služeb často zmiňováno. Zvyšující se věk dožití obyvatelstva bude vyžadovat vyšší zdravotní péči o starší obyvatele a dostatečnou nabídku nejrůznějších forem asistence. V oblasti služeb sociální péče to znamená nastavení udržitelné sítě služeb při participaci veřejné správy, veřejnosti a poskytovatelů sociálních i následných služeb.

Cílem je zajistit dostatečnou nabídku a místní a časovou dostupnost sociálních služeb v odpovídající kvalitě. Podporu terénních služeb je třeba akcentovat ve venkovském území s nízkou dopravní obslužností. Významným faktorem v péči o seniory a osoby se zdravotním postižením je využívání a rozvíjení komunitních forem pomoci občanům, především využívání dobrovolníků a sousedské výpomoci. Dobrovolníci se věnují péči o klienty, doprovodem k lékařům, na úřady, vyplnění volného času apod.

Tabulka č. 13 - Přehled registrovaných sociálních služeb a DPS na území MAS ČMP

Obec	Název zařízení	Adresa	Zřizovatel	Druh registrované sociální služby	Kapacita
Věžnice (HB)	Domov sv. Floriana o.s.	Věžnice 128	Domov sv. Floriana o.s.	pečovatelská služba	24 malometrážních bytů
Štoky	Dům s pečovatelskou službou	Štoky 261	Městys Štoky	pečovatelská služba	18 malometrážních bytů
Polná	Dům s pečovatelskou službou	Nad Háječkem 1127, Polná	Město Polná	pečovatelská služba	30 malometrážních bytů
	Pečovatelská služba Polná	Nad Háječkem 1127, Polná	Město Polná	pečovatelská služba	terénní forma (SO Polná)
Nížkov	Domov pokojného života Nížkov	Nížkov 37, 592 12	Diecézní charita Brno	pečovatelská služba	12
Věž	Domov ve Věži	Věž 1, 582 56 Věž	Kraj Vysočina	Domov se zvláštním režimem	80
Ždírec	Domov Ždírec, příspěvková organizace	Ždírec 43, 588 13 Polná	Kraj Vysočina	Domov se zvláštním režimem	70
				Domov pro seniory	46
				Alzheimer poradna Vysočina (APV)	ambulantní forma

Zdroj: Sociální portál Kraje Vysočina

Tabulka č. 14 - Seznam poskytovatelů pečovatelské služby na území MAS ČMP

Poskytovatel	Název zařízení	Adresa zařízení	webové stránky	dosah poskytované služby
Domov sv. Floriana o.s.	Domov sv. Floriana z.s.	Věžnice 128	http://www.domovsvatehofloriana.cz/	DPS, okolní obce
Městys Štoky	Dům s pečovatelskou službou	Štoky 261	http://www.stoky.cz/	pouze DPS
Město Polná	Pečovatelská služba Polná	Nad Háječkem 1127, Polná	http://www.mesto-polna.cz/	DPS, obce v správním obvodu města Polná
Diecézní charita Brno	Charitní pečovatelská služba Žďár nad Sázavou	Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou	http://zdar.charita.cz/	okres Žďár nad Sázavou a Jihlava
Oblastní charita Havlíčkův Brod	Charitní pečovatelská služba Havlíčkův Brod	Bělohradská 1128, Havlíčkův Brod	http://hb.charita.cz/	Okres Havlíčkův Brod

Zdroj: Sociální portál Kraje Vysočina

Tabulka č. 15 - Domovy pro seniory na území MAS a ve spádových oblastech

Území	Poskytovatel	Název zařízení	Adresa zařízení	Webové stránky
Na území MAS	Domov Ždírec, příspěvková organizace	Domov Ždírec, příspěvková organizace	Ždírec 43	http://www.domovzdirec.cz/
Mimo území MAS ČMP	Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	U Panských 1452, Havlíčkův Brod	http://www.ddhb.cz
	Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	Husova 2119, Havlíčkův Brod	http://www.ddhb.cz/
	Domov pro seniory Jihlava - Lesnov	Domov pro seniory Jihlava - Lesnov	Pod Rozhlednou 3448/10, Jihlava	http://www.dpsjihlava.cz/
	Sociální služby města Havlíčkova Brodu	Sociální služby města Havlíčkova Brodu	Reynkova 3643, Havlíčkův Brod	http://www.ssmhb.cz/
	Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Dům klidného stáří	Dům klidného stáří	http://www.socsluzbyzdar.cz/

Zdroj: Sociální portál Kraje Vysočina

Poskytování a zajištění těchto potřebných služeb má dopad do několika rovin:

- poskytnutí služby sociálně vyloučeným osobám,
- poskytnutí pomoci osobám ohrožených sociálním vyloučením,
- pomoc rodinám pečujících o své blízké (odlehčovací služby, poradenství),
- možnost zaměstnání (flexibilní formy práce),
- zajištění dostupnosti sociálních služeb v obci,
- sociální soudržnost (dobrovolnictví).

Domácí péče je zdravotní péče poskytovaná pacientům na základě doporučení registrujícího praktického lékaře nebo ošetřujícího lékaře při hospitalizaci v jejich domácím prostředí. Domácí péče je zaměřena zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví, rozvoj soběstačnosti a zmírňování utrpení nevyлéčitelně nemocného člověka. Mezi poskytované služby patří například podávání léků ve všech formách (včetně injekčních), kondiční a pohybová léčba, nácvik soběstačnosti a sebeobsluhy, nabídka domácí hospicové péče, a další. Nárok na poskytování domácí zdravotní péče má každý občan České republiky, jehož ošetřující lékař po zhodnocení celkového zdravotního stavu a stavu vlastního sociálního prostředí klienta rozhodne o poskytování domácí péče. Jedná se o zdravotní a pečovatelskou péči poskytovanou všem věkovým skupinám v rodinném prostředí.

Tabulka č. 16 – Poskytovatelé domácí zdravotní péče ve spádovém území

Poskytovatelé domácí zdravotní péče ve spádovém území	
Oblastní charita Havlíčkův Brod Bělohorská 1128, Havlíčkův Brod	http://hb.charita.cz
Home Care Services & Supplies, s.r.o. Vrchlického 2497/57, 58601 Jihlava	http://www.homecare.cz
Oblastní charita Žďár nad Sázavou - Domácí hospicová péče Horní 1679/22, 59101 Žďár nad Sázavou	http://zdar.charita.cz

Zdroj: Vlastní šetření

Sociálně vyloučené lokality

Za sociálně vyloučenou lokalitu se považuje prostor, kde jsou koncentrovány sociálně vyloučené osoby, přičemž tato lokalita vykazuje takové charakteristiky jako je vysoká míra nezaměstnanosti, ztížený přístup k legálním formám obživy, nízká vzdělanostní úroveň, špatná občanská vybavenost, vyšší výskyt rizikových forem chování, zvýšené riziko být pachatelem nebo obětí trestné činnosti apod.

K řešení problémů v oblasti sociálního vyloučení přispívají služby sociální prevence. Jedná se o řadu rozmanitých služeb pro různé skupiny osob (některé jsou určeny pro osoby bez přístřeší, jiné pro seniory...).

Mezi cílovými skupinami (klienty služeb sociální prevence) se objevují:

- nejruznějšími jevy ohrožené děti a mládež do 26 let,
- osoby se zdravotním postižením,
- osoby v těžkých životních situacích (závislosti, lidé zadlužení, lidé bez domova apod.),
- senioři.

V území MAS ČMP není identifikována žádná sociálně vyloučená lokalita, ale celé území MAS ČMP leží ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností, kde je sociálně vyloučená lokalita identifikovaná (ORP Havlíčkův Brod, ORP Jihlava a ORP Žďár nad Sázavou) – viz Mapa č. 6.

V území MAS ČMP je poptávka po zřízení komunitních center (kulaté stoly, zásobník projektů) se záměrem vytvoření zázemí pro volnočasové aktivity, setkávání různých cílových skupin a nabídkou služeb, apod. Některá komunitní centra počítají s poskytováním registrované sociální služby. V Polné je poptávka po nízkoprahovém centru pro mládež, které by zajišťovalo setkávání několika skupin dětí (Vlaštovky, Chameleon, Misijní klubko), dospělých lidí (sportovní činnosti, semináře) a probíhalo by zde sociální poradenství. Komunitní centrum bude otevřené všem. Hlavní cílovou skupinou budou osoby sociálně vyloučené či osoby, kterým ono vyloučení hrozí. Již v současné době probíhá vyjednávání v rámci Spolku Lidový dům s veřejností a se zástupci města. Potřeby komunity jsou již částečně naplňovány probíhajícími aktivitami.

Jak vyplývá z podkladů Občanské poradny Jihlava, bylo v poradně za rok 2014 poskytnuto 1.669 konzultací (intervence) a zodpovězeno 2.397 dotazů. Nejvíce (35 %) z celkového počtu dotazů byly dotazy zaměřené na občanské soudní řízení (exekuce + insolvence) a problematiku zadlužování občanů. Dluhy patří mezi velké rizikové faktory (ohrožení sociálním vyloučením zejména pro mladé lidi a neúplné rodiny).

Tabulka č. 17 - Vyplacené dávky státní sociální podpory v roce 2014 (dle okresů)

	Dávky celkem	z toho						
		Přídavek na dítě	Sociální příplatek	Příspěvek na bydlení	Rodičovský příspěvek	Pěstounská péče	Porodné	Pohřebné
ČR	11 639 192	5 334 139	-	2 637 497	3 353 936	300 023	10 948	2 649
Kraj Vysočina	529 891	281 232	-	82 214	154 411	11 499	420	115
Havl. Brod	92 830	48 895	-	12 672	28 609	2 547	76	31
Jihlava	113 657	54 539	-	19 507	36 381	3 114	93	23
Pelhřimov	64 997	33 885	-	8 779	20 758	1 517	46	12
Třebíč	137 416	77 627	-	24 503	32 831	2 335	104	16
Žďár nad S.	120 991	66 286	-	16 753	35 832	1 986	101	33

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj Vysočina patří mezi kraje s nižším průměrným výdělkem, proto vyšší míra dluhů a nedostatku finančních prostředků ohrožuje zejména mladé rodiny s dětmi a to je zvláště varující signál. Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, je nejvíce dávek státní sociální podpory vypláceno mladým rodinám formou příspěvku na dítě.

Tabulka č. 18 - Přehled příspěvek na bydlení (rok 2014)

Obec	LQ - lokalizační kvocient ⁴	Počet domácností	Počet příspěvků vyplacených měsíčně	Podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí
Arnolec	0	59	0	0,00%
Brzkov	0	84	0	0,00%
Dobronín	0,93	672	271	3,67%
Dobroutov	0,63	88	24	2,48%
Herálec	0,32	425	58	1,24%
Jamné	0,15	180	12	0,61%
Jersín	0,62	67	18	2,44%
Kamenná	0	67	0	0,00%
Kochánov	0,44	47	9	1,74%
Květinov	0,11	81	4	0,45%
Lípa	0,31	368	49	1,21%
Měšín	0,35	72	11	1,39%
Michalovice	0,29	56	7	1,14%
Nadějov	0,38	66	11	1,52%
Nížkov	0,1	302	13	0,39%
Okrouhlička	0	87	0	0,00%
Poděšín	0	81	0	0,00%
Polná	0,62	1880	508	2,46%
Rosička	0	20	0	0,00%
Rybné	1,64	38	27	6,46%
Sírákov	0	72	0	0,00%
Skorkov	0	30	0	0,00%
Slavnič	0	22	0	0,00%
Smrčná	0,42	126	23	1,66%
Stáj	0,46	55	11	1,82%
Šlapanov	0,41	301	54	1,63%

⁴ Lokalizační kvocient (LQ) porovnává úroveň koncentrace jevu v územní jednotce. Hodnoty indikátoru „Podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí“ tohoto indikátoru byly vypočítány podle následujícího vzorce $i = x/y$; kde: i = indikátor (podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí); x = součet celkové sumy příspěvků na živobytí vyplacených v průměrném měsíci v letech 2007 až 2009 (resp. 2010 až 2011); y = součet počtu hospodařících domácností v letech 2007 až 2009 (resp. 2010 až 2011). Vzhledem k tomu, že údaj o počtu domácností je Českým statistickým úřadem zjišťován pouze při sčítání obyvatelstva, není možné v letech 2007 až 2010 vztáhnout počty domácností pobírajících příspěvek na živobytí k přesnému počtu domácností v obcích. Data byla tedy vztažena k upravenému počtu domácností, který byl vypočítán na základě počtu obyvatel v daném roce a průměrné velikosti domácností v r. 2011. (Sčítání lidu 2011).

Oba údaje se doplňují, protože míry nezaměstnanosti se vztahují pouze k ekonomicky aktivní části populace, zatímco na dávky hmotné nouze mohou dosáhnout i další domácnosti. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce ohroženi jsou obyvatelé obce Rybné (1,63 LQ). Pouze v 11 obcích v roce 2014 nikdo nepobíral příspěvek na bydlení.

Štoky	0,45	619	121	1,78%
Úsobí	0,55	274	65	2,16%
Věž	0,65	258	73	2,57%
Věžnice (HB)	0,15	154	10	0,59%
Věžnice (JI)	0	52	0	0,00%
Věžnička	0,16	42	3	0,65%
Záborná	0	73	0	0,00%
Zhoř	0,13	147	8	0,49%
Ždírec	0	107	0	0,00%

Zdroj: <http://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015>

Následující tabulky ukazují vývoj počtu žádostí o výplatu sociálních podpor během let 2012 – 2016. Data jsou sledována do úrovně ORP. Lze vysledovat poměrně velký pokles vyplacených dávek v roce 2015, kdy došlo rovněž k poklesu míry nezaměstnanosti.

Tabulka č. 19

Počet žádostí o výplatu podpory v nezaměstnanosti (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod	359	1144	2130	313	1114	1753	289	1002	1566	305	165	333	236
Jihlava	490	2287	4360	873	2108	3758	492	2667	3922	629	355	500	461
Žďár nad S.	367	996	1817	278	827	1555	234	848	1409	173	143	220	251
Celkem	1216	4427	8307	1464	4049	7066	1015	4517	6897	1107	663	1053	948

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Tabulka č. 20

Počet žádostí o výplatu podpory hmotné nouze - příspěvek na živobytí (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod	288	170	253	39	215	331	32	280	300	287	232	214	201
Jihlava	869	1087	2213	99	502	765	59	1125	1082	1002	890	810	777
Žďár nad S.	207	229	286	21	105	156	4	154	184	173	143	196	178
Celkem	1364	1486	2752	159	822	1252	95	1559	1566	1462	1265	1220	1156

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Tabulka č. 21

Počet žádostí o výplatu podpory hmotné nouze - doplatek na bydlení (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod		136	193	37	156	260	20	121	136	100	112	92	91
Jihlava		417	596	41	328	549	37	543	597	242	398	362	341
Žďár nad S.		140	178	16	80	128	4	83	80	81	75	85	79
Celkem	0	693	967	94	564	937	61	747	813	423	585	539	511

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Tabulka č. 22

Počet žádostí o výplatu podpory hmotné nouze - mimořádná pomoc v HN (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod								8	6	6	5	2	2
Jihlava								17	7	5	26	4	12
Žďár nad S.								2	7	7	12	15	17
Celkem	0	0		0	0	0	0	27	20	18	43	21	31

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Tabulka č. 23

Počet žádostí o výplatu podpory zdravotně postiženým - mobilita (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod	1374	1560	1651	26	119	150	59	1217	1233	6	1248	1263	1273
Jihlava	2250	2758	3010	72	649	465	115	2280	2245	5	2242	2339	2370
Žďár nad S.	1881	2040	2185	25	321	232	106	1694	1661	7	1619	1674	1678
Celkem	5505	6358	6846	123	1089	847	280	5191	5139	18	5109	5276	5321

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Tabulka č. 24

Počet žádostí o výplatu podpory zdravotně postiženým - příspěvek na péči (dle okresů)													
ke dni:	2012			2013			2014			2015			2016
	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.	31.7.	31.12.	31.1.
Havl. Brod		376	682	67	419	692	37	1818	1829	6	1732	1738	1752
Jihlava		533	1425	143	649	1399	142	3302	3239	5	3121	3092	3154
Žďár nad S.		348	571	66	321	500	61	1488	1498	7	1418	1476	1437
Celkem	0	0	2678	276	1389	2591	240	6608	6566	18	6271	6306	6343

Zdroj: ÚP Kraje Vysočina

Venkovské oblasti nepředstavují populačně silné regiony, ale sociální exkluze (sociální vyloučení) se zde také, i když omezeně, vyskytuje. Dá se předpokládat nárůst počtu sociálně vyloučených osob i na venkově, z několika příčin. Jednou z příčin je ekonomická krize, která v určitých regionech přispěla ke zhoršení pracovních i ekonomických podmínek, migrační krize, která může v budoucnu více zasáhnout území MAS ČMP.

Dalším rizikem v této oblasti je návrat nebo první vstup na trh práce pro ohrožené skupiny. Je třeba podporovat aktivity zejména v oblasti sociálního začleňování a vzdělávání cílových skupin (zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením). Hlavním problémem je jejich příprava a motivace pro úspěšný vstup na trh práce, zejména u nezaměstnaných mladých lidí, žen a mužů vracejících se na trh práce po rodičovské dovolené. Další ohroženou skupinou jsou starší lidé (a často velmi zkušení), kteří přišli o dlouhodobé zaměstnání a osoby, které zejména na venkově ztrácejí šanci v předdůchodovém věku se aktivně zařadit na trh práce.

V území je rovněž poptávka po prorodinných aktivitách (jak volnočasových pro žáky, tak pro děti mladšího věku). Cílem aktivit v této oblasti bude pomoc rodinám v péči o děti a možnost sladování profesního a rodinného života na venkově. Podobné aktivity jsou většinou směřovány do větších měst, ale poptávka na venkově po podobných prorodinných službách silně vzrůstá. V současné době přibývá rodin, které nemají dostatek času věnovat se rodinné výchově. Chybí rodinné zázemí (pracující prarodiče, vysoká rozvodovost aj.). Důležitá je podpora zdravé fungující rodiny a v další fázi také podpora rodin v tíživé životní situaci. Pouze dvě obce v území MAS ČMP mají zpracován Program rozvoje rodiny. Sociální vyloučení v České republice přestává mít svůj dominantní městský charakter. Celkově se sociálně vyloučené lokality vyskytují v 71 procentech ze všech obcí s rozšířenou působností.

Tabulka č. 25 - Výskyt sociálně vyloučených lokalit v jednotlivých krajích (r. 2014)

Kraj	Počet sociálně vyloučených lokalit	Počet obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách	Průměrný počet obyvatel na jednu sociálně vyloučenou lokalitu
Hl. město Praha	7	5400 - 7400	971
Jihočeský	38	2000 - 2600	58
Jihomoravský	28	8000 - 9500	61
Karlovarský	61	6000 - 8000	120
Královéhradecký	36	2500 - 3000	75
Liberecký	48	3000 - 4000	77
Moravskoslezský	72	19 000 - 23 000	317
Olomoucký	62	3000 - 5000	63
Pardubický	24	1500 - 2000	79
Plzeňský	42	2000 - 3000	60
Středočeský	64	4000 - 5500	98
Ústecký	89	36 000 - 38 500	471
Vysočina	13	600 - 1000	92
Zlínský	22	2000 - 2500	86

Zdroj: www.esfcr.cz/mapa-svl-2015

Tabulka č. 26 - Výskyt sociálně vyloučených lokalit v ČR (r. 2014)

Popis	Hodnota
Celkový počet obcí s identifikovanou sociálně vyloučenou lokalitou	297
Celkový počet zkoumaných sociálně vyloučených lokalit v mapě	606
Orientační odhad celkového počtu obyvatel ve zkoumaných sociálně vyloučených lokalitách	95 000 - 115 000
Podíl nezaměstnaných v obcích se sociálně vyloučenou lokalitou	9,30%
Nejčastěji zaznamenaný odhad nezaměstnanosti obyvatel zkoumaných sociálně vyloučených lokalit	80 - 85 %
Podíl osob se základním vzděláním v sociálně vyloučených lokalitách	75%
Věková struktura	
do 15 let	43%
16 - 60 let	53%
nad 60 let	7%

Zdroj: www.esfcr.cz/mapa-svl-2015

Náboženství

Dle sčítání lidu (2011) je v území MAS ČMP 27,95 % věřících občanů. Nejvíce obyvatel (22,67 %) se hlásí k církvi římskokatolické (nejvíce se k této církvi hlásí obyvatelé obce Stáj a nejméně obyvatelé obce Slavnič). Podstatně více věřících občanů se vyskytuje v obcích na moravské straně území nebo poblíž této hranice.

Tabulka č. 27 – Počet věřících obyvatel v MAS ČMP

Církev	Procent z celkového počtu obyvatel
Církev římskokatolická	22,67 %
Českobratrská církev evangelická	0,12 %
Náboženské společenství svědkové Jehovovi	0,05 %
Pravoslavná církev v českých zemích	0,03 %
Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti	5,08 %
Celkem	27,95 %

Zdroj: ČSÚ (sčítání lidu 2011)

Tabulka č. 28 – Farnosti se sídlem v MAS ČMP

Název farnosti	Název	Kontaktní osoba	Obce z území MAS ČMP ve farnosti
Herálec	Biskupství Královéhradecké	P.Thlic. Marek Marcel Šavel	Skorkov, Slavnič
Jamné	Biskupství Brněnské	P.Mgr. Filip Foltán	Rybné
Nížkov	Biskupství Královéhradecké	P. Mgr. Filip Foltán	Poděšín, Rosička, Sirákov
Polná	Biskupství Královéhradecké	Mons. Mgr. Zdeněk Krček	Brzkov, Dobrourov
Smrčná	Biskupství Českobudějovické	P. Petr Bulva	Smrčná
Štoky	Biskupství Královéhradecké	P. Mgr. Jakub Jan Sarkander Med	Okrouhlička, Kochánov
Šlapanov	Biskupství Královéhradecké	P.Kristián Damián Vrchovský	Kamenná, Věžnice HB
Úsobí	Biskupství Královéhradecké	P. Mgr. Jakub Jan Sarkander Med	Úsobí
Zhoř	Biskupství Brněnské	P. Mgr. Zdeněk Veith	Arnolec, Nadějov, Stáj
Ždírec	Biskupství Královéhradecké	Mons. Mgr. Zdeněk Krček	Dobronín, Měšín, Věžička

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 29 - Farnosti působící v regionu, ale se sídlem mimo MAS ČMP

Název farnosti	Název	Kontaktní osoba	Obce z území MAS ve farnosti
Borová u Poličky	Biskupství Královéhradecké	P. Mgr. Milan Romportl	Rybné
Měřín	Biskupství Brněnské	P. Mgr. Josef Havelka	Jersín
Lipnice nad Sázavou	Biskupství Královéhradecké	Mgr. Pavel Veith	Květinov
Skála	Biskupství Královéhradecké	P.Thlic. Marek Marcel Šavel	Věž
Havlíčkův Brod	Biskupství Královéhradecké	Mgr. P. Hroznata Adamec	Michalovice
Vysoké Studnice	Biskupství Brněnské	P. Mgr.Miloš Mičánek	Věžnice (JI)
Svatý Kříž	Biskupství Královéhradecké	P. Mgr. Jakub Jan Sarkander Med	Lípa

Zdroj: vlastní šetření

Na území MAS Českomoravské pomezí je řada kostelů a drobných sakrálních staveb. S tím je spojena trvalá potřeba finančních zdrojů na jejich údržbu.

Mezi nejvýznamnější patří Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné, který byl v roce 2008 zapsán do seznamu národních kulturních památek. Především svým grandiózním provedením figurálních motivů v interiéru je řazen mezi skvosty barokní architektury v České republice.

2.1.7 Vzdělávání, školství

Předškolní a základní vzdělávání

Školská síť je v rámci území MAS ČMP plošně vyrovnaná a lze ji pokládat za vyhovující. Ve 12 obcích se nachází základní škola (z toho 4 malotřídky) a v 16 obcích mateřská škola. V posledních letech se vlivem reprodukce silných ročníků narozených v 70. letech minulého století zvýšila porodnost. Aktuálně se tento trend zpomalil a v některých obcích počet narozených dětí klesá.

Poměr počtu žáků na počet obyvatel České republiky k 1. 1. 2013 byl 7,92% (833,2 tis. žáků/10 516,1 tis. obyvatel ČR). V MAS ČMP by podle tohoto poměru mělo navštěvovat ZŠ 1 612 žáků, což je podle skutečnosti mírně nižší hodnota. Z tohoto ukazatele a z výsledků komunitního projednávání můžeme tedy konstatovat, že rodiče jsou ve většině případů spokojeni a dávají svoje děti do nejbližšího školního zařízení. To i bez ohledu na nižší vybavenost škol v regionu, která je ovšem podobná v celé České republice.

Školy se často potýkají s nedostatečným zajištěním finančních prostředků na provoz. Ze stran ředitelů vyplývá silná potřeba finančních zdrojů pro rozšíření nabídky školních družin a mimoškolních aktivit (navýšení kapacity, prodloužení doby). Ve většině škol je nedostačující vybavenost odborných učeben, dílen a školních zahrad. Problémy s vybavením a nevyhovujícím zázemím jsou rovněž v prostorách pro tělesnou výchovu (tělocvičny, školní hřiště) a rovněž pro družiny a mimoškolní aktivity. Ve všech školách je zajištěno stravování. Zde je ze strany zřizovatelů zájem zejména o jejich vybavení novým zařízením.

Dalším velkým tématem pro ředitele jsou lidské zdroje (jak z pohledu zajištění personální kapacity, tak z pohledu vzdělávání pedagogů). Prostřednictvím zjednodušených forem žádostí do OP VVV (šablony) budou moci školy žádat o zdroje na personální podporu pro MŠ i ZŠ (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog, chůva). Dále budou podporovány nové aktivity ve školách, jako například tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků, vzájemné výměny zkušeností mezi pedagogy z různých škol, tandemová výuka, sdílení zkušeností, vzájemná spolupráce pedagogů v oblasti inkluze a zejména osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů. Mezi základní teze patří rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, omezování a prevence předčasného ukončování školní docházky, podpora rovného přístupu ke kvalitním programům předškolního rozvoje, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, možnostem formálního a neformálního vzdělávání, které umožňuje zpětné začlenění do procesu vzdělávání a odborné přípravy. V rámci animace škol budou pracovníci MAS ČMP úzce spolupracovat se školami v území. Budou probíhat semináře, konzultace a další animační činnosti.

Obecným jevem je také pasivita rodičů při spolupráci se školou. Možným řešením je posilování komunitní činnosti škol, podpora spolupráce s místními neziskovými organizacemi, pořádání aktivit pro rodiče a podobně. V rámci MAS ČMP téměř neprobíhá

spolupráce mezi jednotlivými školami. Tato spolupráce může být posílena zapojováním škol do nadstavbových aktivit, získávání finančních zdrojů mimo rozpočet obce (projekty, dotace) a projekty spolupráce, apod.

Tabulka č. 30
Přehled žáků v mateřských a základních školách ve školním roce 2015/2016

Zřizovatel obec	Název školy	Adresa	MŠ počty žáků	ZŠ počty žáků
Malotřídní školy				
Brzkov	Základní škola a mateřská škola Brzkov, příspěvková organizace	Brzkov 39	14	16
Jamné	Základní škola a mateřská škola Jamné, příspěvková organizace	Jamné 66	23	25
Věž	Základní škola a Mateřská škola Věž	Věž 100	28	29
Vežnice (HB)	Základní škola a Mateřská škola Vežnice	Vežnice 85	21	16
Úplné základní školy a mateřské školy				
Dobronín	Základní škola a mateřská škola Dobronín, příspěvková organizace	Dobronín, Polenská 162/4	74	248
Herálec	Základní škola a mateřská škola Herálec	Herálec 38	65	111
Lípa	Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace	Lípa 66	87	189
Šlapanov	Základní škola a Mateřská škola Šlapanov, příspěvková organizace	Šlapanov 1	28	102
Štoky	Základní škola a mateřská škola Štoky, příspěvková organizace	Štoky 220	89	196
Zhoř	Základní škola a Mateřská škola Zhoř, okres Jihlava, příspěvková organizace	Zhoř u Jihlavy 102	37	100
Úplné základní školy				
Nížkov	Základní škola Nížkov	Nížkov 11	x	151
Polná	Základní škola Polná, okres Jihlava	Polná, Poděbradova 79	x	627
Mateřské školy				
Jersín	Mateřská škola Jersín, příspěvková organizace	Jersín 80	14	x
Poděšín	Mateřská škola Poděšín, příspěvková organizace	Poděšín 45	24	x
Polná	Mateřská škola Polná, příspěvková organizace	Polná, Varhánkova 263	237	x
Nížkov	Mateřská škola Nížkov, příspěvková organizace	Nížkov 140	39	x
Ždírec	Mateřská škola Ždírec, příspěvková organizace	Ždírec 25	25	x
CELKEM			805	2069

Zdroj: vlastní šetření v rámci území MAS Českomoravské pomezí o.p.s.

Základní umělecké vzdělávání

V regionu působí jediná základní umělecká škola, která sídlí v historických prostorách zámku v Polné. ZUŠ Polná je příspěvková organizace Města Polná. Školu navštěvuje 300 žáků nejen z Polné, ale i širokého okolí. ZUŠ Polná nabízí vzdělávání ve všech čtyřech uměleckých oborech (hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický). Žáci a pedagogové školy se aktivně podílejí na kulturním dění v Polné a okolí. Ve škole je dlouhodobě investováno do vybavení učeben, jedním ze záměrů je zavést do jednotlivých oborů výuku digitálních technologií. Cílem vedení školy jsou i investice do lidských zdrojů (další vzdělávání zaměstnanců).

Střední vzdělávání, vyšší odborné vzdělávání a vysokoškolské vzdělávání

V regionu MAS ČMP se nenalézá žádná střední škola, vyšší odborná škola ani vysoká škola. Nebylo tomu tak vždy. V Polné mělo v minulosti tradici učňovské školství s následujícími obory (hodinář, fotograf, truhlář a švadlena). V roce 1997 se obory švadlena a truhlář přesunuly do Jihlavy pod SOU textilní a služeb. Obor hodinář a švadlena pak byly v Polné ukončeny v roce 2005.

Studenti dojíždějí na střední školy a učiliště do okolních měst (Jihlava, Havlíčkův Brod, Humpolec, Žďár nad Sázavou). Poloha regionu zajišťuje dobrou dostupnost studia technických a humanitních oborů v tradičních universitních městech - Praha, Brno, České Budějovice a posledních několik roků také v Jihlavě.

Z Tabulky č. 30 lze vyčíst, že ve školním roce 2015/2016 se ve školách na území MAS ČMP vzdělává ve 12 základních školách 2069 žáků a v 15 mateřských školách 805 žáků.

Mimoškolní a volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity nabízí Dům dětí a mládeže v Polné, s kapacitou více než 600 žáků. DDM Polná je příspěvková organizace, středisko volného času. Nabízí programy pro aktivní využití volného času dětí, mládeže i dospělých.

Hlavní činnosti jsou: zájmové kroužky a kurzy, pravidelné i příležitostné akce, otevřené kluby, dílny, pobytové tábory, příměstské tábory. V rámci DDM pracuje mateřské centrum Stonožka. V současné době se DDM Polná potýká s nevyhovujícím zázemím a malou kapacitou zařízení. Poptávka po aktivitách převyšuje kapacitní možnosti DDM.

V letním období je pro pobytové aktivity DDM Polná využíván táborový areál u obce Rohozná u Jihlavy (areál je v majetku Města Polná).

V regionu působí dvě centra pro předškolní děti – Mateřské centrum Stonožka Polná a Rodinné centrum Tiliánek v Lípě. Jejich činnost je určena zejména rodinám s malými dětmi. MC Stonožka (zřizovatel DDM Polná) a Rodinné centrum Tiliánek (zřizovatel Spolek TILIA, Lípa) jsou členy Krajské sítě mateřských center Kraje Vysočina. Centra nabízejí hlídání dětí, kroužky pro děti, aktivity pro rodiče, tábory, dílny apod.

V obci Smrčná již řadu let funguje útulek pro děti, který provozuje obecní úřad. V něm se scházejí děti nejen ze Smrčné, ale i z okolních obcí.

V obci Kamenná je sídlo spolku se zaměřením na výuku školy Montessori, ale jeho působnost je mimo území MAS ČMP, v Jihlavě.

Celoživotní vzdělávání

Školy, školská zařízení, spolky, knihovny, obce atd. nabízejí možnosti dalšího a celoživotního vzdělávání (jazykové kurzy, kurzy práce na PC, univerzity třetího věku, atd.).

Ze strany obyvatelstva je o tyto vzdělávací aktivity vzrůstající zájem. Z komunitního projednávání v území vyplývá poptávka po kurzech a seminářích pro dospělé. Tyto aktivity by uvítali obyvatelé 65 % obcí v MAS ČMP.

2.1.8 Bydlení

Situaci v oblasti bydlení na území MAS ČMP lze shrnout formou následujících tezí:

- na území MAS ČMP je obdobně jako v celé ČR nejvíce zaznamenán výskyt domů vystavěných v 50. – 80. letech minulého století,
- rekonstrukce a údržba starších RD si vyžádá značné investice především po stránce snížení energetických ztrát zateplením,
- z hlediska stavu bytového fondu se v obcích vyskytují v omezené míře vysoce zanedbané nemovitosti, které nejsou dlouhodobě užívány, což je úkol pro vedení obcí,
- v 90. letech minulého století a začátkem 21. století vznikala také nová stavební místa, která dovolila rozvoj nové výstavby.

Tabulka č. 31

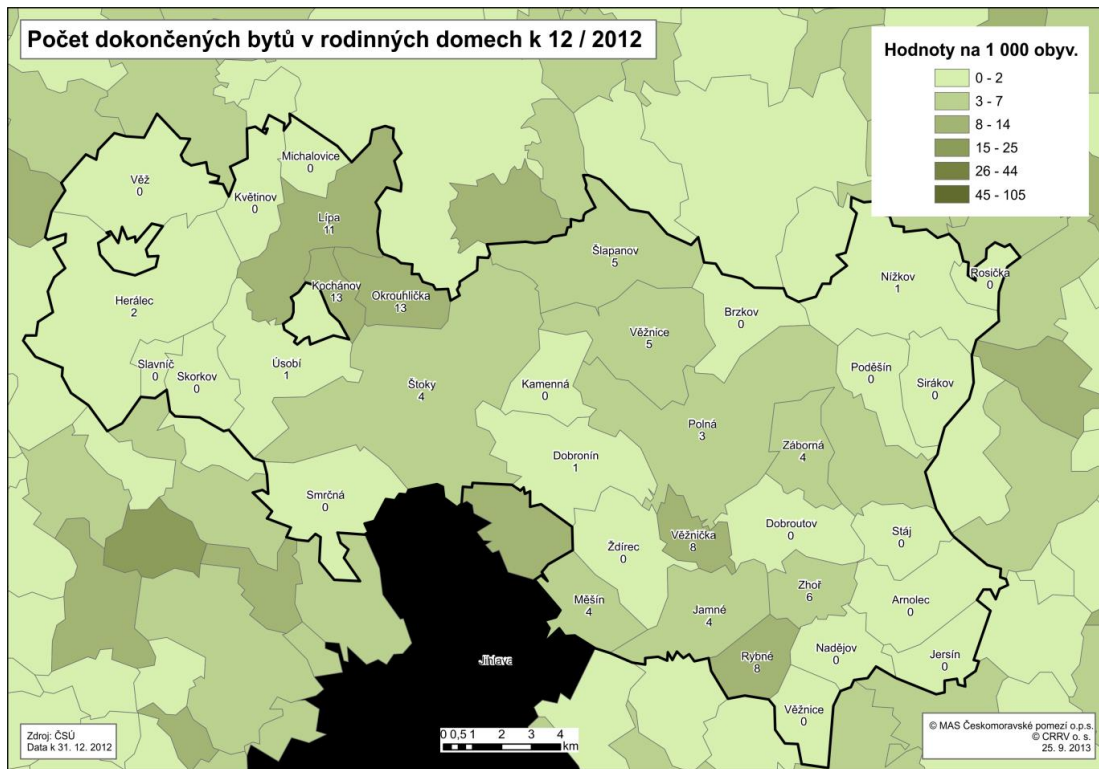
Přehled obydlených domů, bytů a hospodařících domácností v MAS ČMP

Obydlené domy	Obydlené byty	Hospodařící domácnosti
5 178	7 072	7 505

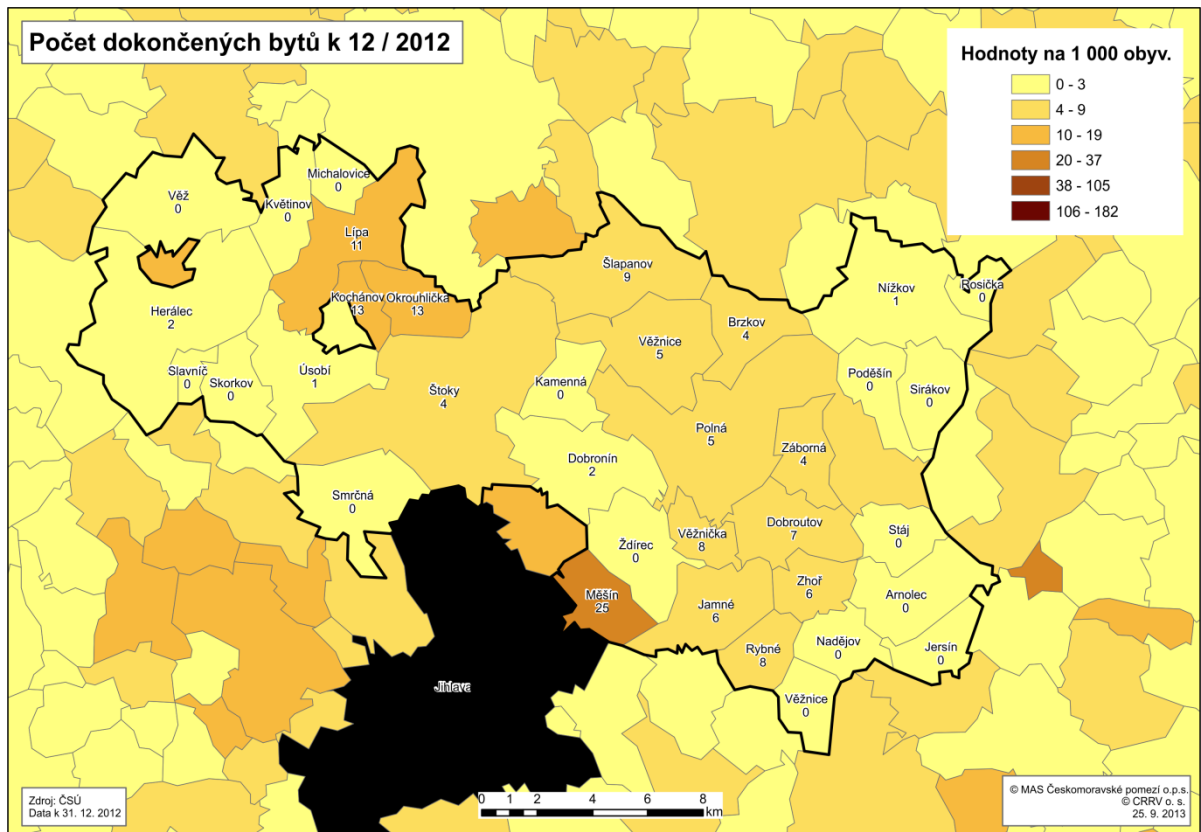
Zdroj ČSÚ 2011

Pokud jde o počty dokončených rodinných domů v MAS ČMP v roce 2012, tak nejvíce jich bylo dokončeno v obcích Kochánov, Okrouhlička, Lípa, Věžnička a Rybné (Kartogram č. 2).

Kartogram č. 2

Kartogram č. 3

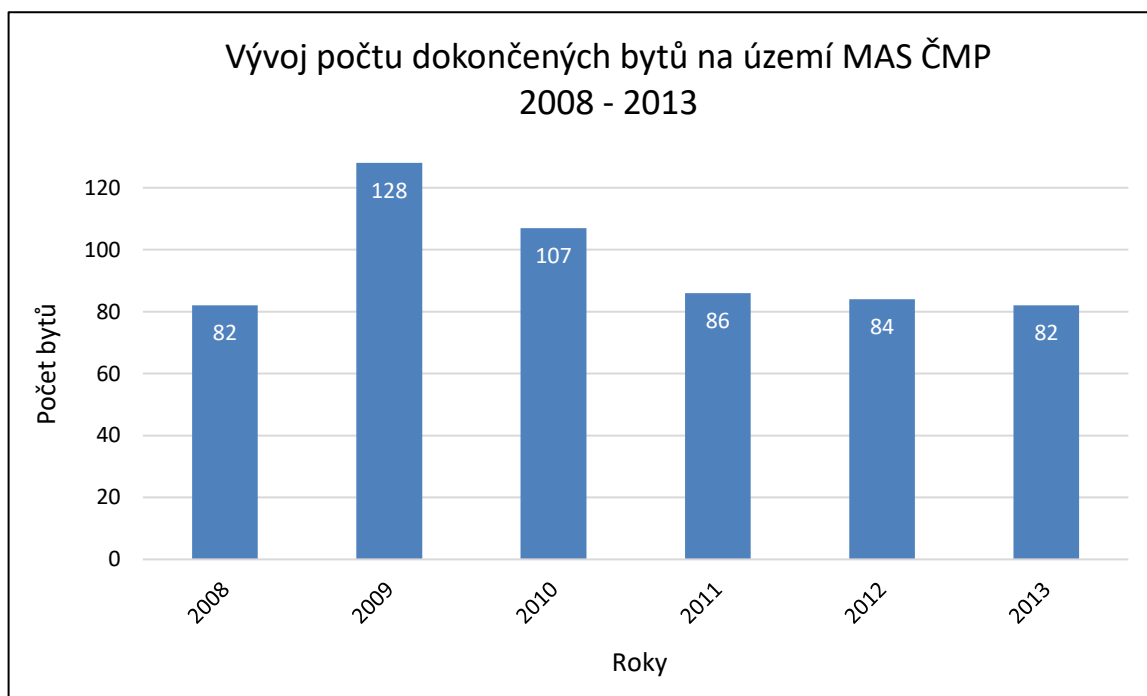

V Kartogramu č. 3 je přehledně zachycen stav počtu dokončených bytů v roce 2012 v hodnotách na 1000 obyvatel. Z mapky je patrné, že v roce 2012 dokončovaly byty především obce Měšín, Okrouhlička, Kochánov a Lípa.

Mezi lety 2008–2013 bylo na území MAS ČMP dokončeno celkem 569 bytů. K nejvyššímu nárůstu nově dokončených bytů došlo v roce 2009, kdy jich bylo dokončeno celkem 128 (Graf č. 9). V tomto roce bylo také dosaženo nejvyššího počtu dokončených bytů v obcích (např. v obci Polná bylo dokončeno celkem 37 bytů). Od roku 2009 má však vývoj počtu dokončených bytů sestupnou tendenci. Patrný je také výrazný rozdíl v objemu dokončených bytů mezi jednotlivými obcemi. Nejvyšší počet dokončených bytů je dlouhodobě zaznamenán v obci Polná, kde bylo dokončeno za uvedené pětileté období celkem 139 bytů. Tento trend je dán velikostí obce a dobrými předpoklady pro život (obec disponuje základními službami, školami a školským zařízením a je dobře dopravně dostupná). Pro stávající i nové obyvatele je Polná atraktivnější než malé obce. Vysoký počet dokončených bytů byl zaznamenán také v případě obcí Štoky (celkem 84 bytů) či Lípa (celkem 44 bytů). Naopak v některých obcích se za sledované období nedokončil ani jeden byt (např. obec Poděšín či Slavníč).

Z těchto trendů vyplývá potřeba zlepšit občanskou vybavenost obcí pro zvýšení zájmu o bydlení v menších obcích a zabránit tak jejich vylidňování.

Graf č. 9

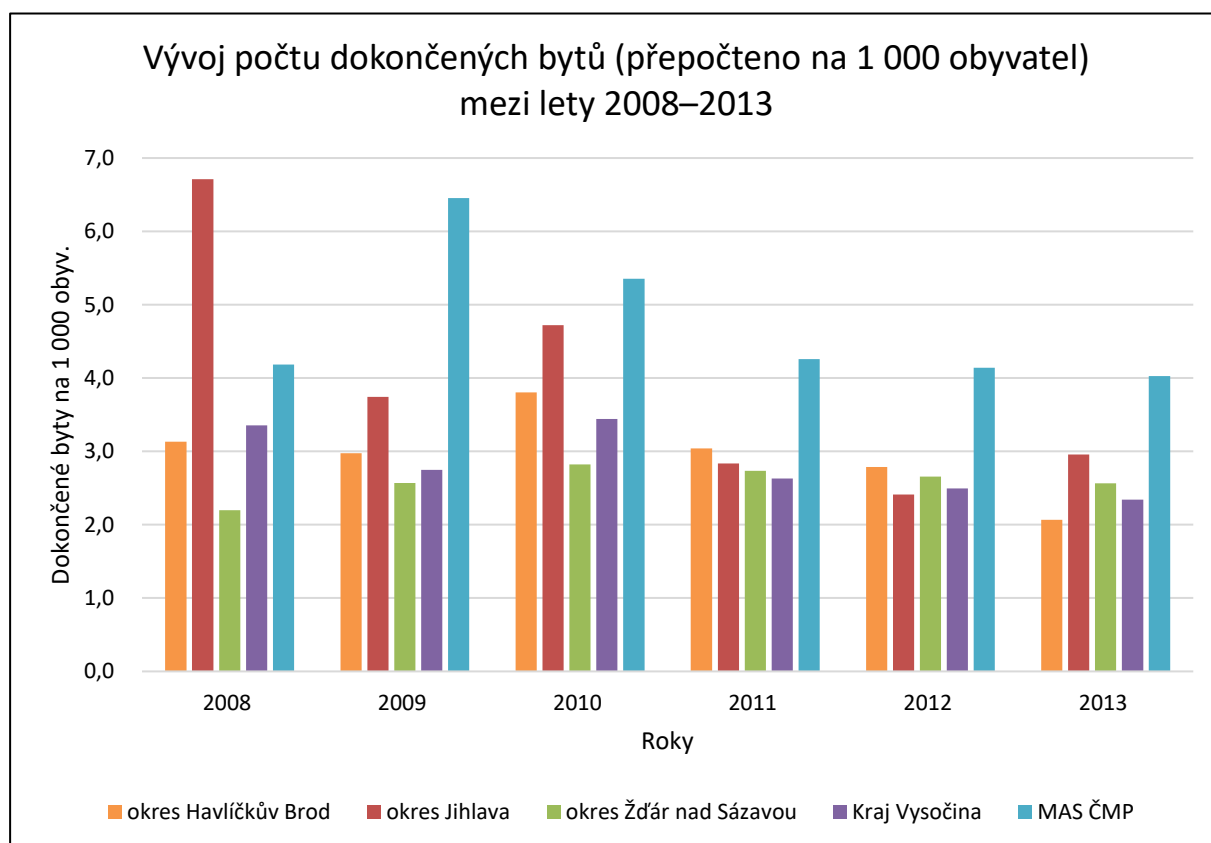
Pramen: ČSÚ

Při komparaci počtu dokončených bytů (po přepočtení na 1000 obyvatel) na území MAS ČMP s vybranými okresy, resp. se samotným Krajem Vysočina, lze pozorovat významně vyšší hodnoty (Graf č. 10). Za sledované období, tj. od roku 2008 do roku 2013, byl zaznamenán vyšší počet dokončených bytů mimo území MAS ČMP pouze jednou, a to v roce 2008, kdy v bytové výstavbě zcela dominoval okres Jihlava. Celkově si však lze povšimnout postupného poklesu v bytové výstavbě, resp. počtu dokončených bytů, který je možné do značné míry spojit s finanční krizí, jež propukla po roce 2008.

Závěrem lze říci, že aktivnější stavební činnosti pro potřeby bydlení v území MAS ČMP odpovídají i nárůst počtu obyvatel. Pokud vynecháme soukromé investice, kterých je minimum, záleží vždy na dané obci, zda je ochotna a schopna připravit podmínky pro bytovou výstavbu.

Většinu obcí trápí také stav některých budov, které by nutně potřebovaly opravu. Část těchto budov je dlouhodobě nevyužívána a bude nutné podle možnosti najít pro tento tzv. brownfields využití.

Graf č. 10

Zdroj: ČSÚ

2.1.9 Stav životního prostředí, krajiny a zemědělství

Životní prostředí v MAS ČMP je v relativně dobrém stavu. Aby takové zůstalo i nadále, je nezbytné o něj pečovat, věnovat mu stálou pozornost a čelit hrozbám (viz SWOT analýza) se zaměřením na ochranu stávajících a budoucích vodních zdrojů pro zásobování občanů pitnou vodou. Další oblastí hodnou pozornosti je čištění odpadních vod a zadržování vody v krajině pro omezení dopadu klimatických změn. V zimním období občas dochází ke zhoršení stavu ovzduší v důsledku vytápění budov nevhodnými palivy.

V minulosti došlo k přerušení tradičních komunikačních spojnic mezi jednotlivými katastry obcí v regionu MAS ČMP (lesních a polních cest), které je žádoucí alespoň v některých lokalitách obnovit.

Velkým ohrožením je výskyt sucha, který je průvodním jevem dlouhodobých klimatických změn (růst průměrných teplot, výskyt přívalových dešťů, zvýšení odparu vody a prohlubování deficitu vláhy).

Samostatnou kapitolou je odstraňování odpadů, které je podrobněji popsáno dále.

Odpadové hospodářství

- Stav likvidace tuhého komunálního odpadu je v obcích MAS ČMP organizován vybranými odbornými firmami (Služby města Jihlavy, s.r.o., ODAS, s.r.o., EKO-KOBA s.r.o.),
- ve všech obcích MAS ČMP probíhá pravidelný sběr komunálního odpadu,
- ve všech obcích MAS ČMP se na různé úrovni sbírá, třídí a předává odpad k dalšímu zpracování,
- obce třídí papír, plast a bílé a barevné sklo, v poslední době také biologický odpad, kovový odpad, disponují kontejnery pro odložení drobných elektrospotřebičů a použitých tuků,
- nebezpečný a velkoobjemový odpad mají občané možnost ukládat do sběrného dvora v Polné a ve Štokách, 1-2x ročně je také ve většině obcí organizováno přistavení kontejneru pro likvidaci odpadu,
- přes opatření výše uvedená bojují obce s tzv. černými skládkami, těch v důsledku přísnějších kontrol ubývá,
- problematika bioodpadu se nachází ve stavu hledání správného řešení, např. město Jihlava rozbíhá pilotní projekt sběru bioodpadu, jehož výsledky by mohly být použity pro realizaci v menších obcích. V MAS ČMP je situace poněkud odlišná - většina obyvatel má zahrádku a možnost takový odpad kompostováním zužitkovat, v některých obcích je možno získat zdarma či za symbolický poplatek domovní kompostéry,
- v současné době je v rámci Kraje Vysočina diskutován vznik integrovaného systému nakládání s odpady, který by systémem sběrných míst zajistil následné energetické využití odpadu, který není možné recyklovat.

Ekologický potenciál

Dlouhodobý ekologický potenciál vyjadřuje koeficient ekologické stability⁵ (Tabulka č. 32), který představuje podíl mezi stabilními a nestabilními ekosystémy. Mezi nestabilní ekosystémy patří (především z důvodu ohrožení okolní plochy silným splachem) orná půda a antropogenizované plochy. Ostatní plochy jsou definovány jako stabilní.

Z rozboru území MAS ČMP vyplývá, že se jedná v převážné míře o druhou kategorii území, tj. území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu. Je nutné se zaměřit na zásahy s cílem zlepšení budoucího stavu. Pouze jedna obec s minimální velikostí katastru je v nejnižší kategorii, její území představuje méně než 1 % celkové výměry. Proti tomu 27 % podílu výměry tvoří území s vyváženou krajinou. V tomto ohledu lze pokládat území MAS ČMP za homogenní území s možností zlepšení. Dosažení změn je dlouhodobá záležitost s trváním desítek roků.

Tabulka č. 32
Koeficient ekologické stability

Rozsah koeficientu	Počet obcí	Podíl (%)	Podíl výměry (%)	Průměr MAS	Kraj Vysočina	ČR
0,10 – 0,30	1	3	1	-	-	-
0,30 – 1,00	26	74	72	-	-	-
1,01 – 3,00	8	23	27	-	-	-
Celkem	35	100	100	0,74	1,02	1,59

Zdroj: vlastní výpočet

⁵ Hodnoty koeficientu KES jsou klasifikovány následovně:

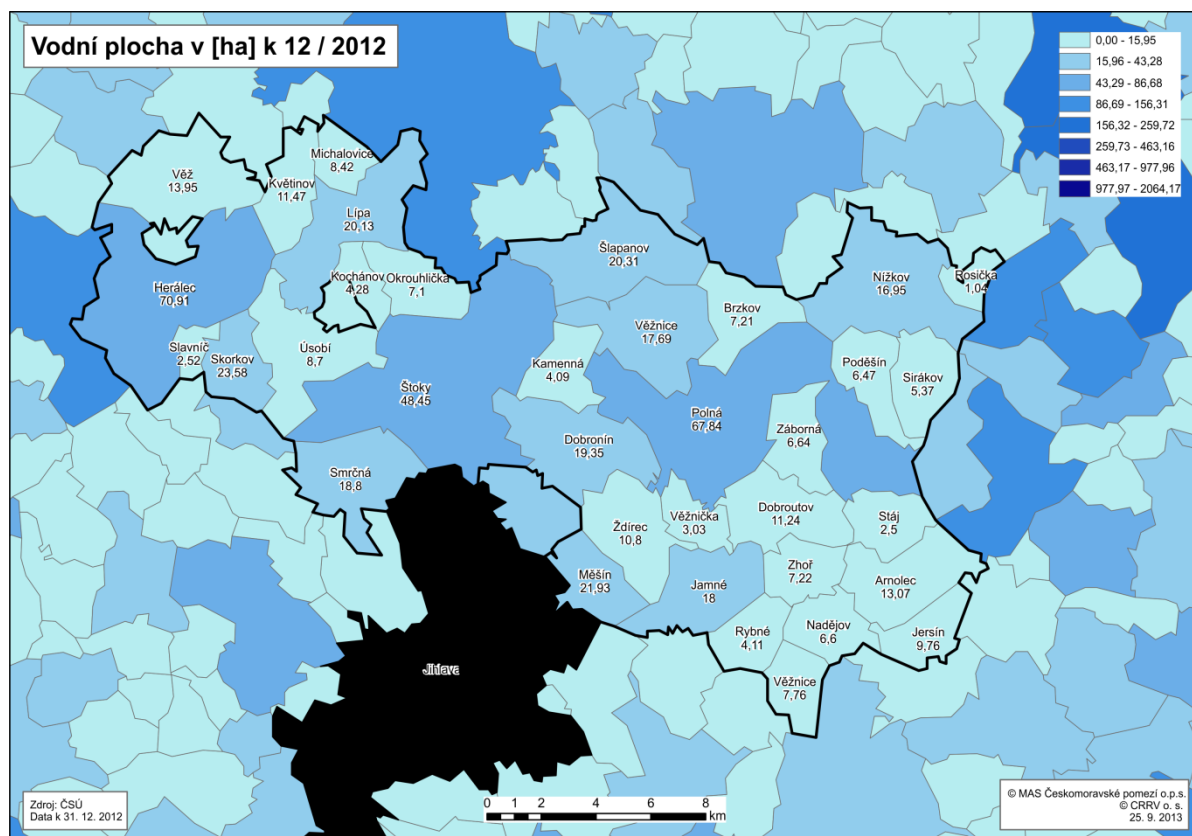
0,10 – 0,30	území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy
0,30 - 1,00	území intenzivně využívané zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie
1,00 - 3,00	vcelku vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší spotřeba energeticko-materiálových vkladů
3,00 a více	přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem

Ochrana vod

Na území MAS ČMP se nalézá vyšší počet menších i větších vodotečí a na nich vybudovaných rybníků. Některé nepojmenované vodní toky vznikly jako důsledek melioračních zásahů a způsobují tak intenzivní odtok vody z území. V minulém období nebyla věnována pozornost k zadržení vody výstavbou nových rybníků. Území se nachází v povodí řek Jihlava a Sázava. Výměra vodní plochy je největší v obci Herálec (70,91 ha). Největšími rekreačními rybníky jsou Kachlička, která se nachází u Skály (místní část obce Věž) a rybník Peklo v Polné. Potoky Úsobský a Žabinec ústí do řeky Sázavy. V obci Arnolec je evropsky významná lokalita (EVL) Rychtářský rybník. Další EVL je říčka Šlapanka a Zlatý potok (v blízkosti obcí Šlapanov, Věžnice (HB) a Kamenná).

Území MAS ČMP leží na rozhraní dvou úmoří - převážná část regionu patří do úmoří Severního moře tokem řeky Sázavy, následně Vltavy a Labe do okrajové části Severního ledového oceánu. Menší jihovýchodní část území se tokem řeky Jihlavy, dále pak řekou Dyjí, vlévá do moře Černého. Celé území je důležitou součástí prostoru, který je nazýván "střechou Evropy", neboť všechny vodní toky po kratší či delší době opouští území České republiky.

Kartogram č. 2

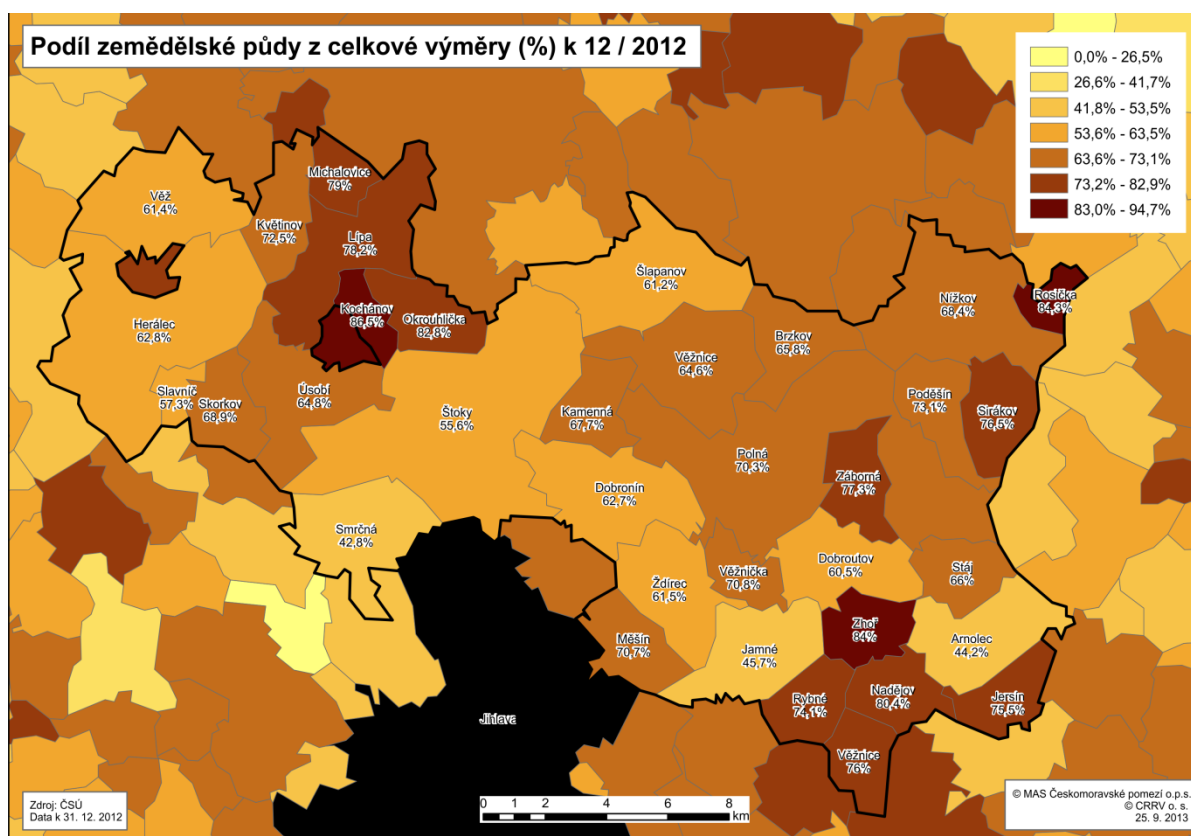

Ochrana ovzduší

Region MAS ČMP představuje oblast s čistým a jen málo narušeným životním prostředím bez výrazných ekologických zátěží. To je dáno skutečností, že se v území nenacházejí větší průmyslové podniky, které by byly zdrojem imisí do ovzduší. V regionu je tradičně více rozvinutá zemědělská výroba, která nepůsobí vážnější problémy se znečištěním ovzduší.

Více než podnikatelská činnost je pro region hrozbou nevhodný poměr ceny uhlí v poměru k cenám plynu a elektřiny. S tím souvisí i mnohá nevyhovující topeniště zastaralých kotlů. V některých obcích (i když jsou plynofikovány) dochází v zimním období při zhoršených rozptylových podmínkách ke snížení kvality ovzduší pod snesitelnou úroveň. I když se jedná o méně vážnou záležitost vzhledem k rizikovým oblastem ČR, nelze ji podle stavu posledních let podceňovat a je třeba na ni v navržených opatřeních cíleně reagovat.

Kartogram č. 3

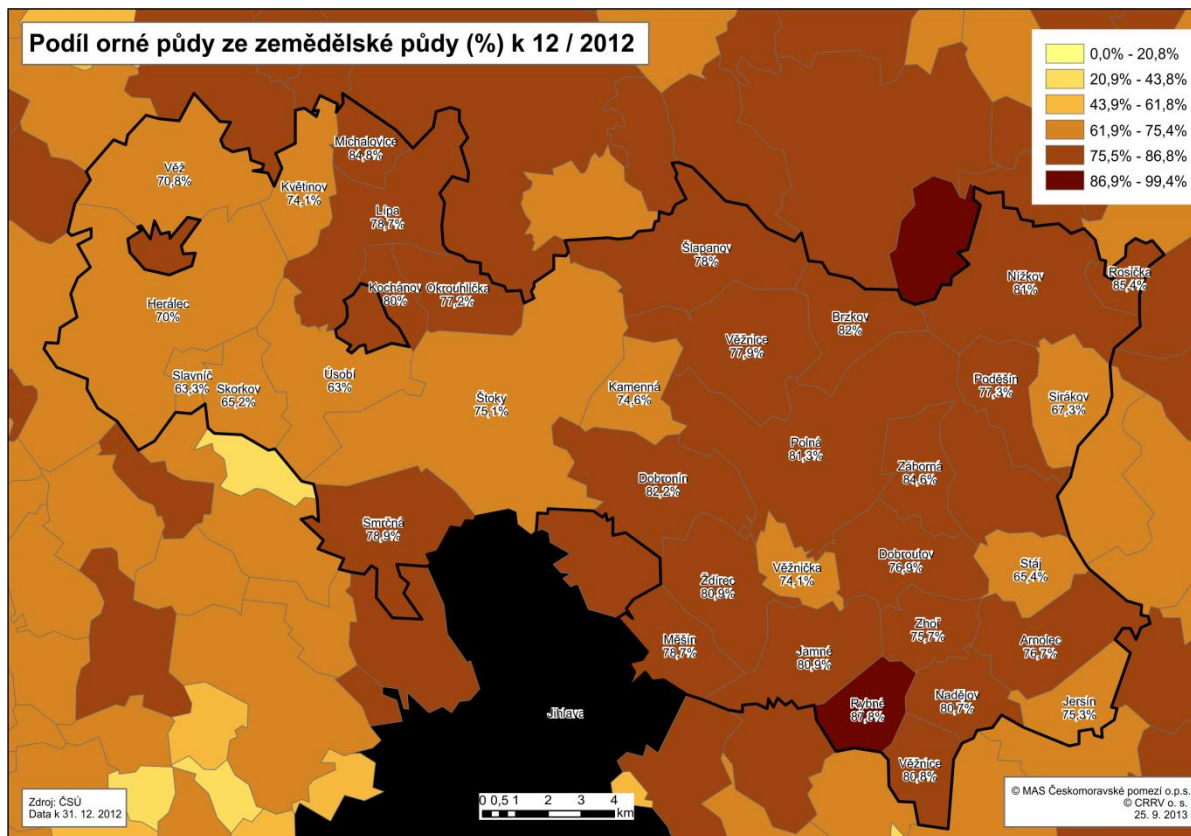

Ochrana půdy

Na území MAS ČMP převažují kamenité hnědozemě a hnědé půdy. Problémem je podíl svažitéch pozemků 7% spádu s delší spádnicí. Zemědělská půda je v těchto místech ohrožena vodní erozí především v jarním období nebo v případě přívalových srážek, které mají vzestupný trend. V posledním období jsou prováděna opatření v osevních postupech, které tyto vlivy podstatně omezují. Podíl zemědělské půdy v MAS ČMP je nadprůměrný 65,3%, v ČR pouze 54%, v Kraji Vysočina cca 60%. Vysoký podíl zemědělské půdy je především v katastrech obcí Kochánov (86,5%), Zhoř a Rosička, přiliš se neliší ani ve většině ostatních obcí. Pod 50% klesá pouze v obcích Smrčná, Jamném a Arnolci vlivem vyššího podílu lesních pozemků. Nejen z tohoto ukazatele lze odvodit, že území MAS ČMP je převážně zemědělsky zaměřenou oblastí, i když kvalita půdy nepatří k nejvyšším. Zařazení do bramborářsko-ovesné oblasti určuje zaměření pro omezené pěstování brambor, obilí, krmných plodin a tomu přiměřenou živočišnou výrobu (s převahou chovu skotu, v menší míře prasat a drůbeže).

Z Kartogramu č. 4 je patrné, že podíl orné půdy je vysoký zejména v obcích Mikroregionu Polensko. Podstatně nižší podíl orné půdy je v obcích seskupených do Sdružení Vrchovina. Podíl orné půdy v MAS ČMP je 76,8%, v ČR 71,3%, v Kraji Vysočina 77,4%. Z toho vyplývá, že i přes relativně horší kvalitu půdy je v MAS ČMP, podobně jako v kraji Vysočina, využíváno více zemědělské půdy jako orné proti průměru České republiky (+ 5,5%).

Kartogram č. 4

Rozloha lesní půdy je závislá na velikosti katastru a podílu zalesnění. Mezi ostatními vyniká katastr obce Štoky s téměř patnácti sty hektary lesní půdy. Převážná část lesů je spravována lesními družstvy ve vlastnictví obcí. Menší podíl tvoří půda ve vlastnictví státu a fyzických osob.

Z hlediska druhového složení lesů převládají jehličnany, z nichž nejvíce je zastoupen smrk, omezeně borovice a jedle. Dle koncepce diverzifikace lesního hospodářství by bylo potřebné ve větší míře vysazovat zejména listnaté dřeviny, což ve velké míře závisí na ekonomice hospodaření.

Na území MAS ČMP je nejvýraznější přírodní atraktivitou zámecký park v Jamném a přírodní park Jersínská stráž. V území se nacházejí také přibližně dvě desítky chráněných stromů (borovice lesní ve Ždírci, lípa v Záborné, javory u hájovny Kukačka, smrk ve Štokách, lípa ve Vilémovských chaloupkách, lípa u obce Rybné, borovice u silnice na Bukovou, borovice u nádraží v Nížkově, Panuškův dub v Kochánově, lípy v Jamném, borovice u Polné, dub v Hrbově atd.). Do území MAS ČMP zasahuje rozsáhlý lesní komplex na hřbetu masivu Vysokého kamene u Smrčné (242 ha), významný je také lesní celek Ochoz v katastru obce Dobroutov, Arnolecké hory v katastru obce Arnolec. V České republice je míra zalesnění 34%, MAS ČMP dosahuje podílu 26,8% (- 7,2%). Vzhledem ke Kraji Vysočina (přibližně s podílem 30 %) je to stále o 3,2 % méně, čímž se území MAS ČMP stává podprůměrným i v rámci kraje. Z toho vyplývá příležitost pro vyhledání vhodných erozně ohrožených ploch k zalesnění.

Sídelní zeleň

V intravilánu obcí v území MAS se nachází poměrně velké plochy sídelní zeleně. Jejich kvalita a péče o ně je rozdílná. Převažují starší porosty a s nutnou potřebou pravidelné údržby. Systém sídelní zeleně (veřejná, vyhrazená, soukromá) musí být v souladu s územním plánem obce. Obce v území MAS berou péči o veřejnou zeleň jako důležitou součást rozvoje obcí. Z kulatých stolů a karet obcí vyplývá téměř po celém území potřeba cíleně se věnovat tématu sídelní zeleně, a to jak formou revitalizace, tak výsadbou nových krajinných prvků, pořízováním mobiliáře a pořízováním techniky potřebné k údržbě.

Sídelní zeleň je obyvateli vnímána jako důležitá součást prostředí kde žijí, která má vliv na utváření přírodních, terénních či vodohospodářských podmínek v obcích. Neméně významné je i využití sídelní zeleně k odpočinku a jako místo pro rodinná setkávání, hry a komunitní aktivity.

Zemědělství a lesnictví

V území MAS ČMP působí několik větších privátních zemědělských podniků (PO), které obhospodařují převážnou část zemědělské půdy. V každé obci provozuje zemědělství několik samostatných zemědělců (FO). Mezi způsobem hospodaření právnických a fyzických osob nejsou podstatné rozdíly z hlediska využívání půdy. Rozdíl je především v zatížení chovem

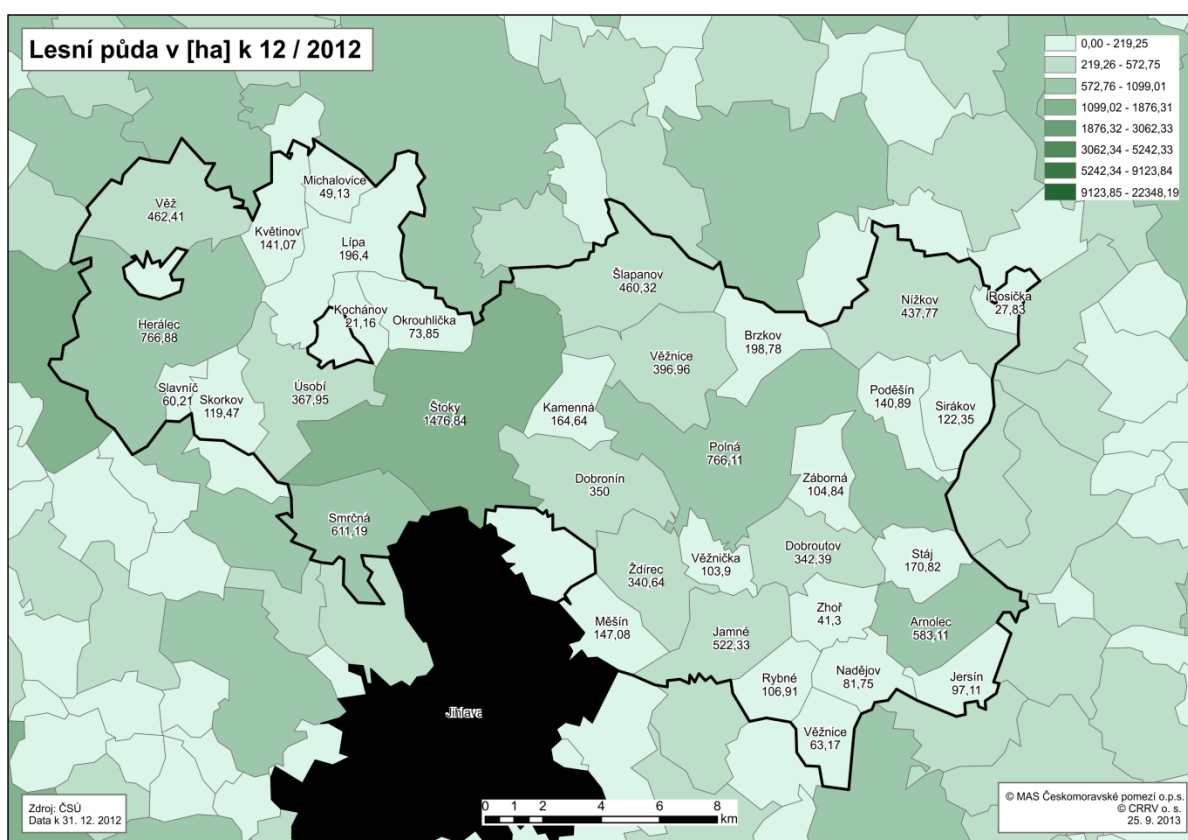
zvířat, které je výrazně nižší u fyzických osob, pro něž je hlavním zdrojem příjmů polní výroba, tj. obhospodařují větší podíl orné půdy a s tím souvisí ohrožení erozí. Počet uživatelů půdy dle právní subjektivity je uveden v Tabulce č. 33. Podrobný přehled uživatelů zemědělské půdy dle obcí je uveden v Příloze 6 Tabulková část.

Tabulka č. 33 - Počet uživatelů půdy celkem v jednotlivých obcích dle právní subjektivity

Počet uživatelů půdy celkem v jednotlivých obcích	Počet uživatelů půdy - fyzická osoba	Počet uživatelů půdy - právnická osoba	z toho a.s.	z toho s.r.o.	z toho družstva	z toho ost.
186	151	35	8	12	13	2

Zdroj: Veřejný registr půdy, vlastní šetření

Kartogram č. 5

Na území MAS ČMP se pěstují obiloviny, brambory a píce. Tradice pěstování brambor v regionu je podpořena existencí pobočky ÚKZÚZ v Lípě (oddělení osiv a sadby). Chová se skot na mléko a maso. V Jersíně, Zhoři, Záborné a Dobroníně jsou stáje pro výkrm prasat. Stav lesů na území vykazuje dobré parametry, i když převažují jehličnaté porosty. **Ochrana životního prostředí**

V oblasti ochrany životního prostředí je region MAS ČMP oblastí, která až na nepatrnou výjimku (malá část katastru obce Rosička CHKO Žďárské vrchy) nespadá pod vymezené chráněné území. Součástí území je oblast NATURA, která zahrnuje oblast Vysoký kámen u Smrčné - lesní komplex se zachovalou strukturou smíšeného lesa (buk, smrk, jedle),

Kamenický rybník poblíž Herálce, osada Kamenice, Rychtářský rybník u obce Arnolec a vodní toky Šlapanka od Polné do Havlíčkova Brodu, Zlatý potok od Stříteže po soutok se Šlapankou.

Na území MAS ČMP se nachází větší počet chráněných stromů, které tvoří dominanty v místě výskytu a je třeba věnovat pozornost jejich ochraně.

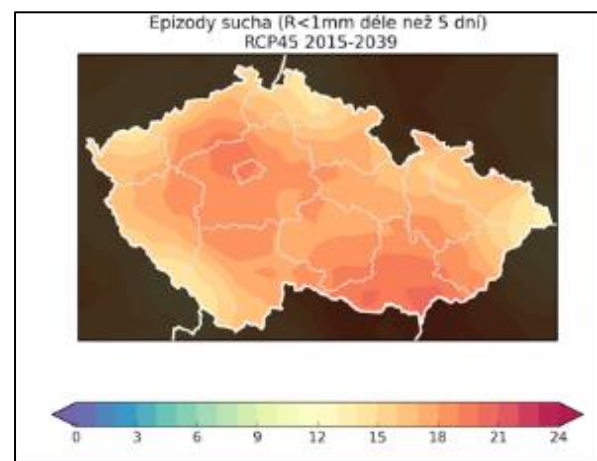
Významným momentem, který může do oblasti stavu životního prostředí výrazně zasáhnout, je plánované obnovení těžby uranu v katastru obce Brzkov. To by znamenalo výraznou zátěž životního prostředí z hlediska nárůstu dopravy, které by se projevilo zvýšením prašnosti a celkovým zhoršením stavu ovzduší. Zemní práce by znamenaly zásah do podzemí, tj. ovlivnění množství a kvality vodních zdrojů.

Názor vlády ČR je v přímém rozporu se zájmy místních občanů. Proti obnovení těžby vzniklo protestní občanské hnutí občanů obce Brzkov a dalších okolních obcí. Byla sepsána petice proti postupu zainteresovaných orgánů, kterou podepsalo více než 500 občanů. Další kroky k zamezení těžby podnikají společně starostové dotčených obcí.

SWOT analýza hodnotí kladně region MA ČMP v oblasti kvality životního prostředí a čistoty ovzduší. Přispívá k tomu zachovalý venkovský ráz krajiny, klidné prostředí, čistota a dostupné zdroje pitné vody a zajímavé přírodní lokality. Region má dobré předpoklady pro udržitelnou zemědělskou produkci za předpokladu, že nebude v budoucnu docházet k dalším výskytům sucha jako v roce 2015. Slabší stránkou je nevyhovující stav vodních ploch (pokles kvality vody v letním období, nízká retenční schopnost území nevyužitím možných nádrží), velmi nízká existence koupališť, nevyvážený vztah občanů k životnímu prostředí.

Změny klimatu⁶

V podmínkách ČR jsou do souvislosti se změnou klimatu dávány zejména výraznější výkyvy počasí, které se projevují častějšími přivalovými dešti, delšími obdobími sucha, vlnami horka,

⁶ Dle výstupů regionálních klimatických modelů vývoje klimatu na území ČR pro období 2015 až 2060 (zdroj: Katedra fyziky atmosféry Matematicko-fyzikální fakulta, Univerzita Karlova v Praze), změny klimatu přináší zvýšení průměrných, maximálních i minimálních teplot; zvýšení počtu tropických nocí a letních a tropických dnů; snížení počtu ledových a mrazových dnů; zvýšení počtu horkých vln; zesílení efektu městského tepelného ostrova; snížení množství sněhu v horských oblastech; zvýšení počtu epizod sucha; mírný posun v hodnocení rizika požárů; nevýrazné změny pro srážky, relativní vlhkost, rychlost větru, sluneční svit. Zvýšení počtu epizod je indikováno pro celé území ČR, vyšší hodnoty na území Středočeského a Jihomoravského kraje, Kraje Vysočina s přesahem do okolních krajů.

teplejšími a vlhčími zimami s menším množstvím sněhu.

V důsledku těchto změn mohou vznikat mimořádné události. Důsledkem jsou výpadky elektrického proudu a jiná omezení pro život občanů. Zejména sucho může mít z dlouhodobého hlediska velký dopad na rozvoj společnosti v důsledku snížení zásob podzemní a povrchové vody se všemi důsledky.

V důsledku změny klimatu je ohrožení suchem při nedostatku srážek v delším časovém období (v ČR v řádu týdnů až měsíců) a nedostatku vody pro obyvatelstvo a přírodu stále aktuálnější. Jeho dopady jsou výsledkem vzájemné souhry přírodního jevu (méně srážek než se očekávalo) a poptávky lidí po dodávce vody. V České republice působí sucho problémy zejména v zemědělství, lesnictví a vodním hospodářství.

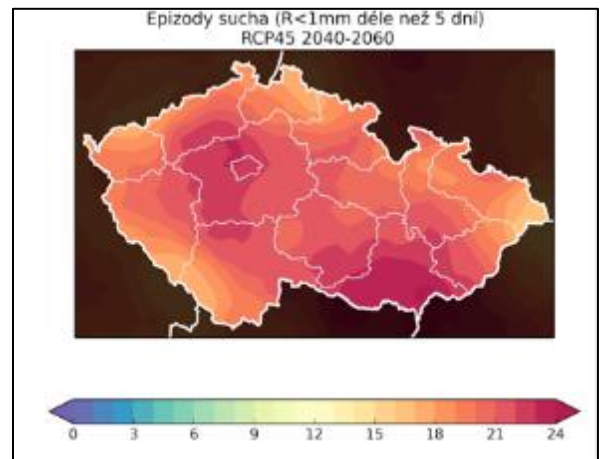
Pro **období 2015 - 2039** nárůst počtu epizod sucha na celém území ČR o 1-3 epizody (z původního počtu cca 12-15). Pro **období 2040 - 2060** nárůst počtu epizod sucha o 4-7 epizody.

Mezi adaptační opatření v oblasti patří výchova, vzdělávání a osvěta, jejímž cílem je systematicky působit na klíčové cílové skupiny a motivovat je ke vzorcům chování, které odpovídají adaptačním opatřením. Cílem adaptace na změnu klimatu je včasné snížení zranitelnosti systémů (přírodních i socioekonomických) a zvýšení jejich odolnosti vůči jejím dopadům, aniž by byla ohrožena kvalita životního prostředí, ekonomický a společenský potenciál rozvoje společnosti. Přizpůsobení se dopadům změny klimatu zahrnuje preventivní opatření, opatření pro zvyšování odolnosti systémů, přípravná opatření, reakce na nepříznivé události a aktivity vedoucí k obnovení funkce systému (*zdroj: www.nsmascr.cz/resilience.cz*)

2.1.10 Energetika

Na území MAS ČMP se nenachází velké výrobní kapacity ani významní spotřebitelé energetických zdrojů. V blízkosti hranice MAS ČMP se nachází jedna ze dvou rozvodn vysokého napětí páteřní přenosové sítě v Kraji Vysočina (rozvodna Mírovka u Havlíčkova Brodu).

Do budoucna se bude pravděpodobně řešit energetické spalování odpadu, jehož zařízení bude nejspíše umístěno pár kilometrů od jižní hranice území v blízkosti města Jihlava. Záložní variantou je v současné době Žďár nad Sázavou, jeho logistická dostupnost je ovšem horší než v případě Jihlavy.

Zdroj: Výstupy regionálních klimatických modelů vývoje klimatu na území ČR pro období 2015 až 2060

Na území regionu se nachází pět bioplynových stanic (Lípa, Herálec, Šlapanov, Dobronín, Ždírec) s tepelným a elektrickým výkonem do 1 MW. I přes nižší počet slunečných dní v regionu se v posledních letech realizovaly projekty umístění fotovoltaických panelů na rodinné domy a na provozní objekty. Ještě vyšší je četnost kolektorů pro ohřev TUV, které nejsou tak investičně náročné. Na území MAS ČMP nedošlo k výstavbě FVE „na zelené louce“. Využití větrné energie je v regionu omezeno na dvě větrné elektrárny v katastru obce Věžnice (HB) o souhrnném výkonu 4 MW.

2.1.11 Podnikání, výroba a zaměstnanost

Struktura hospodářství území MAS ČMP je ovlivněna historickým vývojem a přírodními podmínkami. Po roce 1989 prošlo hospodářství bouřlivým ekonomickým vývojem, což mělo dopad především na zemědělství, které dodnes není v dobré kondici.

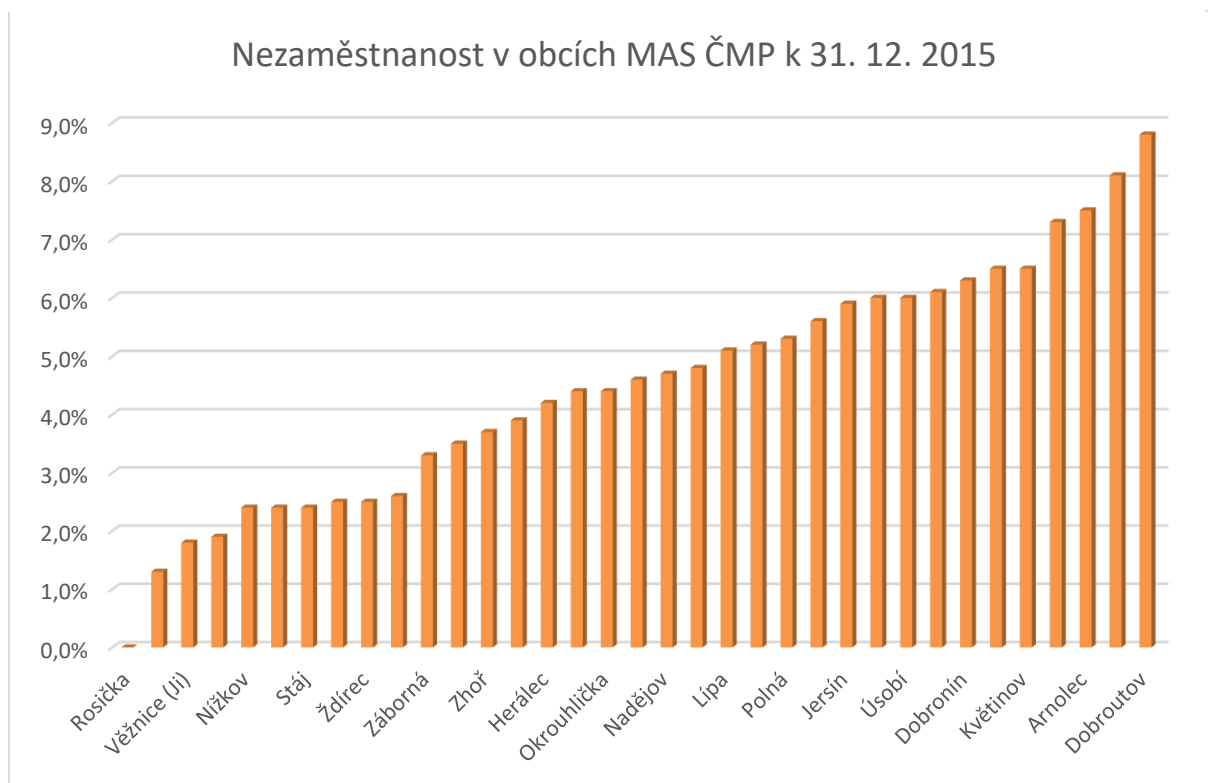
Region se nijak zvlášť neliší od standardů Kraje Vysočina i České republiky. V oblasti nezaměstnanosti jsou jeho aspekty v lepším stavu. Co se týká podnikatelské aktivity, jsou atributy regionu podprůměrné. K atraktivitě regionu přispívá dobrá dopravní dostupnost přes hlavní tepnu České republiky D1 a poměrně slušná technická vybavenost obyvatel. Relativně nízké nezaměstnanosti přispívá i blízkost měst Jihlavy, Havlíčkova Brodu, Žďáru nad Sázavou, Velkého Meziříčí a Humpolce, které tvoří významnou zaměstnaneckou základnu. Reciprocita funguje částečně i opačným směrem. Dojíždka za prací je v regionu poměrně vysoká.

Významným ukazatelem ekonomiky obcí v území MAS ČMP je daňová výtěžnost. V roce 2013 se projevila pozitivně změna rozpočtového určení daní a většina obcí dosáhla vyšších daňových příjmů na jednoho obyvatele. Zadluženost obcí je velice individuální a nepředstavuje výraznou zátěž pro jejich hospodaření. K dlouhodobým závazkům přistupují obce obezřetně s ohledem na rozvoj a stabilitu hospodaření.

Území MAS ČMP je typickou venkovskou oblastí, tradiční postavení zde stále má zemědělská výroba. Zemědělské podniky i přes nutnost zvyšování produktivity patří mezi významné zaměstnavatele. Samostatní zemědělci většinou zaměstnávají sami sebe, případně rodinné příslušníky, cizí zaměstnance spíše výjimečně. Pracovní příležitosti nabízí nejvíce město Polná (TKZ, SAPELI, DAFE Plast, Polenská mlékárna, VAREX, MIVOKOR a další drobní zaměstnavatelé ve službách případně drobné výrobě).

V rámci území MAS ČMP jsou patrné značné disparity v nezaměstnanosti. K 31. 12. 2015 (Graf č. 11) byla nejvyšší nezaměstnanost zjištěna v obcích Dobroutov (8,8 %) Rybné (8,1), Arnolec (7,5 %) a Měšín (7,3 %). Naopak nejnižší nezaměstnanost ve stejném období byla v obcích Rosička (0 %), Slavníč (1,3 %), Věžnice (JI) (1,8 %) a Kochánov (1,9 %).

Graf č. 11

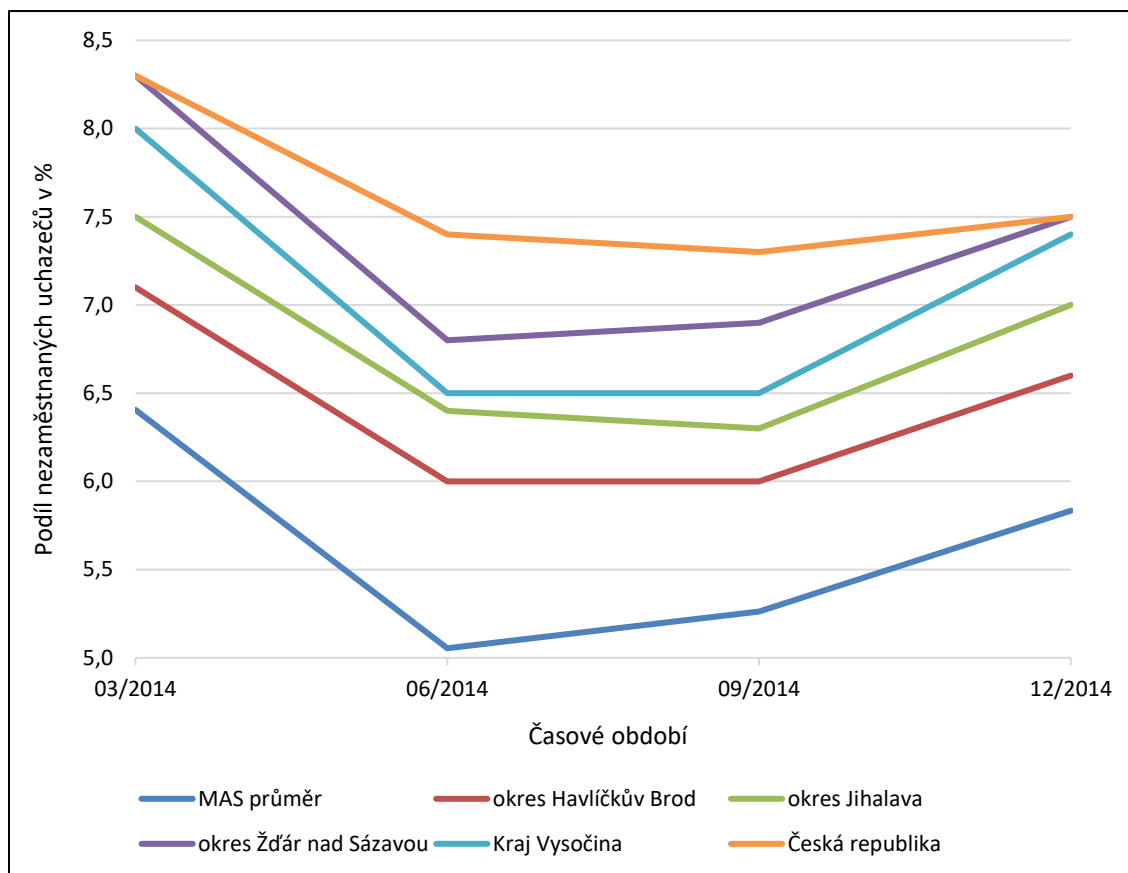
Zdroj: ÚP

Nižší míra nezaměstnanosti je patrná také při srovnání průměrných hodnot, které vykazují obce MAS ČMP s vyššími územněsprávními jednotkami (Graf č. 12). V rámci MAS ČMP jsou poměrně značné rozdíly v míře nezaměstnanosti.

Byť jsou mezi jednotlivými obcemi MAS ČMP výrazné diference v podílu nezaměstnaných osob, jako celek MAS ČMP v porovnání s okresy (JI, HB a ZR), respektive Krajem Vysočina a Českou republikou, dosahuje poměrně nízkých hodnot (Graf č. 12), což lze hodnotit velmi příznivě.

Graf č. 12

Vývoj podílu nezaměstnaných osob za jednotlivé kvartály roku 2014 a první kvartál 2015

Zdroj: portal.mpsv.cz

Výše průměrné měsíční mzdy činí v Kraji Vysočina 23 236 Kč (za rok 2014). Průměrný měsíční výdělek na celorepublikové úrovni dosahuje částky 25 686 Kč, z čehož je tedy patrné, že platy v Kraji Vysočina jsou podprůměrné. Nutno však podotknout, že Kraj Vysočina nepatří mezi kraje s úplně nejnižším platovým ohodnocením, neboť jsou i kraje s nižšími průměrnými mzdami (např. Zlínský či Olomoucký kraj, jejichž výše průměrné hrubé mzdy nepřekračuje částku 23 tis. Kč.). Údaj o průměrném měsíčním platu za území MAS ČMP nelze zjistit v dostupných statistikách, lze však předpokládat, že jeho výše je pod průměrem Kraje Vysočina, vzhledem k venkovskému charakteru území MAS ČMP.

PODNIKÁNÍ

Z přehledu (tabulka č. 34) je možno vyvodit závěry ohledně podnikatelské aktivity na území MAS ČMP. Při srovnání počtu podnikatelských subjektů (po přepočtení na 1 000 obyvatel) v MAS ČMP (185,1) s hodnotami, které vykazují vybrané okresy a samotný Kraj Vysočina, je zřejmá nižší podnikatelská aktivita v členských obcích MAS ČMP. Nejvyšší počet ekonomických subjektů je registrován v obci Polná (943 subjektů v roce 2014). Při vzájemném porovnání hodnot MAS ČMP, okresů a kraje si nejlépe stojí okres Jihlava, což je však způsobené zejména statutem krajského města, které poskytuje lepší podmínky pro rozvoj podnikatelských aktivit.

Tabulka č. 34
Počet podnikatelských (registrovaných) subjektů na území MAS, resp. ve vybraných okresech a v Kraji Vysočina

Oblast	Počet registrovaných subjektů (31. 12. 2013)	Počet obyvatel (31. 12. 2013)	Počet podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel
MAS ČMP	3 778*	20 414	185,1
okres Havlíčkův Brod	19 172	94 053	203,8
okres Jihlava	24 275	112 220	216,3
okres Žďár n. S.	24 731	118 550	208,6
Kraj Vysočina	107 395	510 209	210,5

Pramen: ČSÚ (údaje k 31. 12. 2014)

Zemědělské podniky jsou reprezentovány samostatně hospodařícími rolníky, kterých je v každé obci několik a jejich počet je srovnatelný s průměrem kraje a republiky. Počty uživatelů půdy dle jednotlivých obcí na území MAS jsou uvedeny v Příloze 6 Tabulková část.

Na území MAS ČMP působí následující zemědělské společnosti:

- Družstvo Vysočina se sídlem v Polné - Janovicích,
- Dobrosev a.s. Dobronín, SENEKO, spol. s r.o. Polná,
- SELMA a.s., provoz v Jersíně,
- Zemědělské družstvo vlastníků Sirákov,
- Zemědělská akciová společnost Lípa,
- Zemědělská společnost a.s. ve Zhoři,
- ZD v Kochánově,
- Zemědělské obchodní družstvo v Herálci,
- AGROKOM s.r.o. v Brzkově,
- ZD Pozovice,
- ZD Nížkov,
- NIROS, spol. s r.o. v Nížkově,
- Zemědělské družstvo Štoky.

Zemědělství až na výjimky pociťuje nedostatek finančních prostředků na investice do moderních technologií pro polní práce a modernizace budov pro chov zvířat. To do značné míry souvisí s nízkou úrovní finalizace zemědělské produkce a závislosti prodeje na tradičních obchodních partnerech. Finalizaci zemědělské produkce zajišťuje Mlékárna Polná s.r.o., která je významným potravinářským podnikem v regionu (produkce kvalitních sýrů se statutem regionálního výrobku Kraje Vysočina). Jatka Polná s.r.o. jsou odběratelem zvířat bez další finalizace. Zpracováním řepkového semene se zabývá BIONA Jersín.

Drobní zemědělci a producenti začali v minulých letech využívat k prodeji své finální produkce pravidelné farmářské trhy v Polné. Dále je využívána možnost nákupu „ze dvora“ u jednotlivých zemědělců a prodej mléka prostřednictvím automatů na prodej mléka. Přesto je na trhu potravin jen malá nabídka místních a regionálních produktů. Zájem obyvatel o domácí produkci roste, spotřebitel se stále více zajímá o původ a složení potravin.

V oblasti lesního hospodářství tvoří hlavní podíl lesní družstva (Měřín, Polná, Štoky), která sdružují lesy ve vlastnictví obcí, případně fyzických osob.

V rámci přehledu o podnikatelské aktivitě má MAS ČMP k dispozici přehled o oborech podnikání v členění dle CZ-NACE, který může posloužit k detailní analýze struktury podnikání v jednotlivých obcích a který je uveden v Tabulce IV. Příloze č. 6 Tabulková část.

Tabulka č. 35 - Struktura podnikání dle právní formy v roce 2012

Obec	Státní organizace	Akciové společnosti	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělství podnikatelé	Ostatní
Arnolec	0	0	0	0	5	1	4	4
Brzkov	1	0	3	0	22	0	2	4
Dobronín	1	2	11	3	133	7	4	20
Dobrouť	0	0	1	1	22	0	4	4
Herálec	1	2	12	1	77	3	11	11
Jamně	1	0	4	0	38	5	6	9
Jersín	1	0	1	1	11	0	3	2
Kamenná	0	0	0	0	9	0	3	6
Kochánov	0	0	1	1	6	1	4	2
Květinov	0	0	5	0	16	1	7	3
Lípa	1	1	6	0	113	3	6	6
Měřín	0	0	3	0	22	1	2	6
Michalovice	0	0	0	0	11	3	0	2
Nadějov	0	0	3	0	12	0	1	2
Nížkov	2	0	5	1	63	1	11	4
Okrouhlička	0	0	1	1	14	1	1	3
Poděšín	1	0	0	0	21	0	11	2
Polná	6	0	52	2	371	28	13	60
Rosička	0	0	0	0	4	0	3	1
Rybné	0	0	0	0	9	0	1	2
Sírákov	0	0	2	1	19	0	8	2
Skorkov	0	0	1	0	2	0	4	1
Slavnič	0	0	2	0	7	0	3	1
Smrčná	0	0	2	0	32	1	3	6
Stáj	0	0	0	0	11	1	5	3
Šlapanov	1	0	1	3	53	5	7	6
Štoky	1	0	9	6	176	16	10	8
Úsobí	0	1	9	0	50	4	7	13
Věž	2	1	8	0	56	1	8	6
Věžnice	1	0	2	1	33	2	5	6
Věžnice	0	0	2	0	9	0	4	3
Věžnička	0	0	0	0	8	0	1	1
Záborná	0	0	3	0	18	0	10	3
Zhoř	1	1	2	1	25	6	0	5
Ždírec	2	0	2	0	39	1	10	6
CELKEM	23	8	153	23	1 517	92	182	223

Tabulka č. 36
Nejvýznamnější firmy se sídlem na území MAS ČMP (stav k 31. 12. 2015)

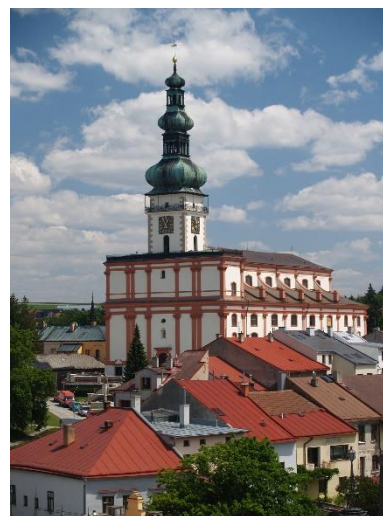
Název	Místo	Odvětví	Počet zaměstnanců
SAPELI, a.s.	Polná	Dřevozpracující	350
TZK Polná, spol. s r. o.	Polná	Kovodělný	170
P L E A S, a.s., provozovna Polná	Polná	Textilní	50+
MIVOKOR s.r.o.	Polná	Kovodělný	50+
FRITAGRO Nížkov, s.r.o.	Nížkov	Potravinářský	25+
MLékárna Polná spol. s r.o.	Polná	Potravinářský	50+
REKOSTAV, spol. s r. o.	Polná	Stavebnictví	25+
Slunce Vysočiny s.r.o.	Věžnice	Provozování DPS	6-9
SELMA a.s., provozovna	Jersín	Zemědělství	50+
DP stavební s.r.o.	Nížkov, Špinov	Stavebnictví	10+
IMA – materiál pro nábytkový průmysl s.r.o.	Brzkov	Nábytkový průmysl	10+
VAREX CZECH, s.r.o.	Polná	Potřeby pro nábytkáře	25+
AGROPODNIK, akciová společnost, Jihlava	Dobronín	Potravinářský, chemický	10+
BATEPO, spol. s r. o.	Ždírec	Textilní	10+
Zemědělské družstvo vlastníků Sirákov	Sirákov	Zemědělství	25+
MACHSTAV s.ro.	Dobronín	Stavebnictví	6-9
Dobrosev, a.s.	Dobronín	Zemědělství	50+
SWR JIHLAVA, spol. s.r.o.	Jamně	Zpracování kovů	50+
Zemědělské obchodní družstvo v Herálci	Herálec	Zemědělství	25+
Pavel Med, f.o. hostinec Datlík	Štoky	Ubytování, stravování	2
COMING Plus, a.s. provozovna - lom Pavlov	Herálec	Stavebnictví	25+
TEAK, spol. s r.o.	Polná	Nábytkářství	6-9
AGROKOM, s.r.o.	Brzkov	Zemědělství	10+
Ing. Jaromír Pospíchal, f.o.	Nížkov	Stavebnictví	10+
Petr Fikejz, f.o.	Věžnice	Obchod s uhlím a pískem	0
INVALIDEX s.r.o.	Ždírec	Oděvní	10+
Josef Duben, f.o.	Ždírec	Dřevařský	4
BIONA JERSÍN, s.r.o.	Jersín	Výroba olejů a tuků	25+
Karel Sedmík, f.o.	Dobronín	Tisk + činnosti související	0
VLACH TRANSPORT s.r.o.	Polná	Autodoprava, spedice	25+
BRASSICA-PAP, spol. s r. o.	Brzkov	Výrobky z papíru	10+
ZD Nížkov	Nížkov	Zemědělství	25+
NIROS, spol. s r.o.	Nížkov	Zemědělství	6-9
Zemědělská akciová společnost Lípa	Lípa	Zemědělství	50+
Zemědělská společnost Zhoř a.s.	Zhoř	Zemědělství	50+
Zemědělské družstvo Kochánov	Kochánov	Zemědělství	20-24
Družstvo Vysočina	Polná – Janovice	Zemědělství	82
ÚKZÚZ Lípa	Lípa	Šlechtění brambor	5-10
Pila Dvořák, v.o.s.	Nadějov	Zpracování dřeva	20-24
Eva Trbušková, f.o.	Okrouhlička	Výroba keramiky	0
ASAP s.r.o.	Věž	Kafilerie	25+
ZAS Věž, a.s.	Věž	Zemědělství	25+

2.1.12 Cestovní ruch a kulturní dědictví

MAS ČMP má dobré předpoklady a potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (především rodinné turistiky, pěší turistiky, cykloturistiky a agroturistiky). Přes vnější homogenitu je území vnitřně diferencováno. Hlavním turistickým lákadlem je město Polná se svou bohatou kulturně-historickou nabídkou.

V rámci cykloturistiky není třeba primárně budovat nové cyklostezky, i když určitá potřeba byla zjištěna (např. spojení obce Stáj se Zhoří z důvodu frekventované silnice I. tř.). Dalšími opatřeními bude zprůjezdnění a vyznačení lokálních cest mezi obcemi, které budou sloužit pro pěší, kolovou a hipoturistiku, aniž bude třeba nákladných investic.

Pro rozvoj území MAS ČMP je rozhodující publicita a propagace možných turistických atraktivit celého území. Výchozím bodem je město Polná, které v roce 2006 získalo titul "Historické město ČR". Zde je soustředěna největší část tzv. historického dědictví (chrám, hrad v Polné, židovské město se synagogou a Rabínským domem). Římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie je největší polenský chrám, postavený v letech 1700-1707. V roce 2008 byl vyhlášen národní kulturní památkou. Pozoruhodné zajímavosti se nachází v celém území MAS ČMP.

V regionu stojí 14 kostelů (z toho 11 farních) a desítky kaplí. V obcích i ve volné krajině se nachází velký počet drobných sakrálních staveb (boží muka, sochy světců, smírčí kameny a kovové kříže). Jejich tvůrci jsou většinou neznámí umělci (lidoví kameníci, tesaři, kováři), obdivovat lze ale i mistrovská díla oceňovaných umělců. V každé obci se rovněž setkáváme s památníky padlým z první a druhé světové války.

Tabulka č. 37 - Seznam kostelů v území MAS ČMP

Obec	Název	Obec	Název kostela
Herálec	Kostel svatého Bartoloměje	Skála	Kostel Nanebevzetí Panny Marie
Jamné	Kostel Povýšení svatého Kříže	Smrčná	Kostel svatého Mikuláše
Nížkov	Kostel svatého Mikuláše	Štoky	Kostel svatého Jakuba Většího
Polná	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Šlapanov	Kostel svatého Petra a Pavla
Polná	Kostel sv. Kateřiny	Úsobí	Kostel svatého Petra a Pavla
Polná	Kostel sv. Anny	Zhoř	Kostel svaté Markéty
Polná	Kostel sv. Barbory	Ždírec	Kostel svatého Václava

Zdroj: vlastní šetření

Na území se nachází dvě technické památky. "Klešter" v Polné je ojedinělá středověká technická památka – původně součást tzv. „Haberské stezky“.

Nedaleko od soutoku Zlatého potoka a Šlapanky se nachází starobylý gotický kamenný most, který je zřejmě posledním svědkem tzv. Moravské stezky, vedoucí z Brna do Prahy, která se zde napojovala na stezku Haberskou, spojující Prahu s Jihlavou a Vídní. V blízkosti mostu se nachází budova mlýna, zvaného Lutrián. Zatímco okolní mlýny byly v předbělohorském období v majetku katolické vrchnosti střítežského panství, tento mlýn patřil k panství Žejdliců ze Schönfeldu, hlásící se k luteránské církvi. Po konfiskaci katolickou vrchností po bitvě na Bílé hoře byl i nadále nazýván lutherským a ve zkomolené podobě mu tento název zůstal dodnes.

Nabídka pamětihodností v ostatních obcích v území MAS ČMP není tak bohatá, ale přesto nabízí zajímavá místa pro turisty i místní obyvatele. Problémem je fakt, že tato místa jsou méně známá (přírodní lokality, kostnice v Nížkově, středověký most na řece Šlapance u Věžnice (HB), aj.). Přínosem pro region bude koordinovaný přístup k propagaci cestovního ruchu, posílení doprovodné infrastruktury a podpora regionálních kulturních aktivit.

Kulturní památky a muzea na území MAS

Římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné (národní kulturní památka ČR)

Jedná se o největší polenský chrám, postavený v letech 1700 – 1707 a byl vyhlášen národní kulturní památkou. Chrám v Polné je architektonickým dílem přechodu raného a vrcholného baroka. Barevná obnova fasády tohoto díla v barokním stylu, která doplňuje stávající vnitřní bohatou štukovou výzdobu od slavných italských mistrů, a vybudování nové prohlídkové trasy je kulturním bohatstvím pro širokou veřejnost. O Vánocích se zde koná výstava betlémů. Uvnitř stavby se nachází unikátní varhany, které jsou největší dochované varhany vyrobené v českých zemích. Součástí kostela je Církevní muzeum Polná. V roce 2011 proběhla velká rekonstrukce chrámu, kdy byl obnoven interiér i vnější plášť objektu.

Klešter (technická kulturní památka ČR)

Klešter je ojedinělá středověká technická památka v ČR. Jedná se o úzký a hluboký, částečně ve skále vytesaný úvoz (cca 150m) na severozápadním okraji města Polná. Jde o část prastaré zemské stezky (Haberské) vedoucí z Uher přes Moravu do Čech. O významu cesty a místa svědčí nálezy vzácných předmětů (v 19. století se nedaleko Kleštera našel bronzový poklad). Od roku 1998 je Klešter vyhlášen kulturní památkou ČR.

Kamenný most sv. Lutriána (technická kulturní památka ČR)

Středověký most překlenuje říčku Šlapanku nedaleko soutoku se Zlatým potokem. Most o třech mostních obloucích, vyžděný z nepravidelného lomového kamene, zabezpečený proti proudu dvěma zašpičatělými náběhy, pochází ze 16. století a leží na tzv. Haberské stezce. Patří mezi naše nejstarší mosty a je vyhlášen technickou kulturní památkou. Dnes je k němu přístup odbočkou ze silnice, která vede ze Šlapanova do Věžnice.

Církevní muzeum v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Polné

První církevní muzeum na Vysočině i v Královéhradecké diecézi je umístěno v půdních prostorách a na ochozech nad hlavní lodí chrámu Nanebevzetí Panny Marie v centru Polné. Nabízí prohlídkovou trasu s památnými obrazy, plastikami, vzácnými liturgickými předměty, hudebními nástroji, ale i vybavený byt zvoníka.

Městské muzeum v Polné

Polenské muzeum je od roku 2007 příspěvkovou organizací zřizovanou městem Polná. Založeno bylo v roce 1895 a nejprve sídlilo v budově bývalé "Kaplanky", poblíž děkanského kostela. V současnosti je umístěno v areálu hradu a zámku. Ve sklepení hradu je situováno lapidárium. Muzejní expozice se nacházejí i v pravém zámeckém křídle, kde je umístěna pokladna a výstavní prostory, včetně stálé expozice historických hodin, kde je vystaveno více než 140 unikátních strojů.

Hrad a zámek v Polné

Polenský hrad patří mezi nejstarší šlechtické hrady v Čechách. Vznikl v 1. polovině 13. století v blízkosti zemské hranice Čech a Moravy, na křižovatce obchodních stezek - Uherské a Haberské. Po rozsáhlém požáru v roce 1810 zámek chátral a část budov byla dokonce zbourána. V roce 1922 koupil zpustlý objekt polenský továrník a mecenáš Václav Pojman, který jej věnoval tělovýchovné jednotě Sokol a Spolku polenského muzea. V letech 1922-1926 byl hrad částečně opraven pro potřeby muzea. Dnešní podobu hrad a zámek získal rozsáhlou rekonstrukcí ukončenou v roce 2004. Na zámku dnes sídlí kromě Městského muzea také Základní umělecká škola, Kulturní středisko s kulturním sálem a Zámecká restaurace s ubytováním. V letním období se na nádvoří hradu konají příležitostné hudební produkce.

Synagoga a Regionální židovské muzeum (kulturní památka ČR)

Židovská synagoga se nachází na Karlově náměstí v Polné. Je veřejně přístupná a od září 2000 v ní sídlí Regionální židovské muzeum. Má galerii pro ženy, jež mívala samostatný vchod, dnes se zde nachází expozice „Příběh Leopolda Hilsnera“. V mužské části je pak umístěna expozice o historii Židů v Polné. Synagoga je chráněna jako kulturní památka České republiky.

Roku 1951 budovu zakoupila církev československá husitská, avšak bohoslužby se zde už nikdy nekonaly. Po rozhodnutí komunistických úřadů se ze svatostánku stalo skladiště barev a chemických hnojiv a stavba tak chátrala. Až Klub za historickou Polnou po listopadu 1989 zachránil synagogu před demolicí, budovu opravil. Dne 19. července 1994 byla synagoga s Rabínským domem navrácena Židovské obci v Praze.

Ubytovací kapacity v území

Region patří k méně navštěvovaným ve srovnání s ostatním územím ČR i Kraje Vysočina. Naprostou většinu návštěvníků tvoří domácí turisté. Ubytovacích kapacit není v regionu mnoho.

Pro region by bylo přínosné zaměřit opatření na komplexnost nabídky, rozsah a kvalitu služeb tak, aby měli návštěvníci důvod zůstat v území delší časový úsek.

Přehled o možnostech ubytování a dalšího vyžití v regionu lze získat v informačním centru v Polné.

Tabulka č. 38 - Přehled ubytovacích zařízení v MAS ČMP v roce 2015

Název	Obec	Kategorie	Typ provozu
Hotel Chateau Herálec	Herálec	Hotel *****	celoroční provoz
Westernové městečko Stonetown	Herálec, Kamenice	Chatová osada	letní provoz
Šejdorský mlýn	Okrouhlička	Penzion	celoroční provoz
Rybník chata Hubertka	Okrouhlička	Karavany	letní provoz
Penzion Hanesův mlýn	Štoky	Penzion	celoroční provoz
Penzion 324	Štoky	Penzion	celoroční provoz
Autokempink Vysočina	Štoky	Kemp	celoroční provoz
Rekreační středisko Pod Dubovou skálou	Štoky	Chatová osada	celoroční provoz
Ubytovací Hostinec Datlík	Štoky	Ubytovací zařízení	celoroční provoz
Pension Kachlička	Věž, Skála	Penzion	celoroční provoz
Zámek Polná	Polná	Penzion	celoroční provoz
Apartment Pod Kostelem	Polná	Apartment	celoroční provoz
Pension U Hilsnera	Polná	Apartmenty	celoroční provoz
Penzion TKZ Polná	Polná	Apartmenty	celoroční provoz
Pension Statek Šachotín	Šlapanov, Šachotín	Apartmenty	celoroční provoz
Penzion Dočkalův mlýn	Michalovice	Penzion	celoroční provoz
Penzion Marek	Polná, Hrbov	Penzion	celoroční provoz
Hotel Rytířsko	Jamně, Rytířsko	Hotel ***	celoroční provoz

Zdroj: vlastní šetření

2.1.13 Veřejná správa

Území MAS ČMP se nachází ve správním obvodu tří obcí s rozšířenou působností (ORP). Nejvyšší počet obcí náleží (19 obcí) k ORP Jihlava, k ORP Havlíčkův Brod (12 obcí) a k ORP Žďár nad Sázavou (4 obce). Město Polná je obec s pověřeným úřadem pro 17 obcí z území MAS ČMP.

V oblasti samosprávy se obce potýkají s mnohými problémy, zejména s vysokou administrativní zátěží, nárůstem byrokracie či nesystémovým metodickým vedením z vyšších stupňů veřejné správy. Na volené zástupce i administrativní pracovníky obecních úřadů jsou kladeny vysoké nároky (časté změny legislativy, výkaznictví, odborná způsobilost, apod.)

Pouze v 11 obcích na území MAS ČMP působí uvolněný starosta (Dobronín, Herálec, Jamné, Lípa, Nížkov, Polná, Šlapanov, Štoky, Úsobí, Věž, Věžnice). V území je 68,6% starostů neuvolněných. Výkon administrativy obce a zajištění všech potřebných prací pro obec je časově velice náročné a v řadě obcí je zajišťuje jen starosta s pomocí 1 – 2 osob.

Jako nejvíce problematický bod při poskytování informací pro úřady se ukazuje duplicita otázek v různých dotaznících a hlášeních, které ukazuje na nedostatečnou provázanost toků informací ve státní správě. Zbytečné zdržení působí i nepřehlednost formulářů a nesrozumitelné pokyny k jejich vyplnění. V některých případech je problémem také nedostatečné softwarové vybavení obcí.

Ulehčením v této situaci by mohlo být vytvoření vhodné formy meziobecní spolupráce, která by obcím pomáhala řešit jejich společné problémy (společné projekty, sdílení zkušeností, poradenství atd.). Dle místního šetření by dále obce uvítaly především informace o změnách legislativy s dopadem na obce (například formou školení), průběžnou emailovou informovanost o novinkách v oblasti samosprávy, vyhlášení nových dotačních titulů apod.

Informovanost v obcích

Pro občany obcí je velmi důležitá dostupnost informací o dění v obci. Obecní úřady nejčastěji informují občany o dění v obci prostřednictvím obecních zpravodajů a hlášením místního rozhlasu. Zároveň jsou k šíření informací využívány i nové technologie (rozesílání informačních emailů, hromadných SMS atd.) Všechny obce na území MAS ČMP mají zřízené internetové stránky, které spravují samostatně nebo prostřednictvím externích správců. Webové stránky jsou pravidelně aktualizovány a jsou na nich zveřejňovány všechny vyhlášky a nařízení obce, včetně všech ostatních povinně zveřejňovaných údajů. Obec Šlapanov provozuje vlastní kabelovou televizi.

Bezpečnost v obcích

Základní složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany, Policie ČR a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby v krajích. MAS ČMP leží v pěti obvodech IZS – Jihlava, Humpolec, Havlíčkův Brod, Přibyslav a Velké Meziříčí. Většina území se nachází v krajních dojezdových časech základních složek IZS (hasiči, policie, záchranná služba).

V Polné funguje obvodní oddělení Policie ČR, v jehož územní působnosti jsou obce Arnolec, Bítovčice, Bradlo, Brodek, Brzkov, Dobronín, Dobrouť, Hrbov, Jamné, Janovice, Jeclov, Jersín, Kamenice, Kamenička, Kamenná, Kozlov, Lipina, Luka nad Jihlavou, Loudilka, Měšín, Meziříčko, Nadějov, Nové Domky, Nové Dvory, Otín, Polná, Předboř, Rybné, Rytířsko, Řehořov, Skrýšov, Stáj, Střítež, Svatoslav, Velký Beranov, Věžnice, Věžnice (HB), Věžnička, Vržanov, Vysoké Studnice, Záborná, Zhoř, Ždírec.

Dle Zákona o požární ochraně č. 133/1985 Sb, je v Kraji Vysočina z řad dobrovolných hasičů zřízeno v obcích

Fotografie č. 3
Stanice Polná JPO III
(Varhánkova 278, Polná)

a městech přes 900 zásahových jednotek různé kategorizace, v nichž svoje záchranářské poslání naplňuje téměř 10 tisíc dobrovolných členů zásahových jednotek. Na území MAS ČMP působí 52 dobrovolnických organizací SDH a obcemi je zřízeno 49 jednotek požární ochrany (z toho 6 JPO III a 43 JPO V), které se průběžně aktivně připravují na případný zásah.

Hasičský záchranný sbor (HZS) Kraje Vysočina má od roku 2008 některé jednotky předurčené pro vybrané úkoly ochrany obyvatelstva v souladu s § 30 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů (viz Tabulka č. 39).

Tabulka č. 39 - Přehled jednotek JPO v územní působnosti MAS

Obec	Jednotka SDH ⁷	Předurčení JPO
Herálec	JPO III	Možnosti poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1
Kamenice (Herálec)	JPO III	Možnosti poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1
Polná	JPO III	Obsluha kontejneru nouzového přežití
Šlapanov	JPO III	
Štoky	JPO III	Možnosti poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1
Zhoř	JPO III	Možnosti poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1
Jednotky PO v obcích a místních částech		
JPO V	Arnolec, Brzkov, Dobronín, Dobroutov, Koječín, Pavlov, Zdislavice, Jamné, Kamenná, Kochánov, Květinov, Radňov, Lípa, Dorohostov, Petrkov, Měšín, Michalovice, Nížkov, Buková, Špinov, Okrouhlička, Poděšín, Hrbov, Janovice, Nové Dvory, Rosička, Sirákov, Skorkov, Slavnič, Smrčná, Stáj, Kněžská, Šachotín, Petrovice, Pozovice, Smilov, Úsobí, Chýška, Věž, Skála, Věžnice, Záborná, Ždírec	

Zdroj: vlastní šetření

⁷ jednotka SDH – zřizovatel obec, dle Zákona o požární ochraně č. 133/1985 Sb; § 29, (1) - Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu.

Plošné pokrytí – zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Vnitřní organizace a vybavení jednotek požární ochrany včetně dislokace jednotlivých druhů a kategorií JPO musí být voleno tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí.

Kategorie jednotky požární ochrany		Působnost
JPO I	Jednotka HZS kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace	S územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele
JPO II	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, která zabezpečuje výjezd v režimu pracovní pohotovosti, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace	
JPO III	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace	
JPO IV	Jednotka hasičského záchranného sboru podniku	S místní působností zasahující na území svého zřizovatele – po dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod
JPO V	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně	
JPO VI	Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku	

Zdroj: www.hzscr.cz

V návaznosti na zvyšování se pravděpodobnosti mimořádných událostí vzniklých v důsledku klimatologických změn (sucho, povodně, vichry) je třeba systematicky podporovat připravenost JPO. Pro obce je poměrně finančně náročné zajišťovat akceschopnost JPO, ale dostatečné vybavení složek IZS technikou a věcnými prostředky je nezbytným předpokladem pro úspěšnou realizaci adaptačních opatření na úrovni obcí v této oblasti.

Na webových stránkách necelé poloviny obcí (46%) jsou zveřejněny základní informace a pokyny pro obyvatelstvo v případě mimořádných událostí. Neprobíhá však dostatečná výchova a vzdělávání se zaměřením na správné chování obyvatelstva při mimořádných událostech nebo krizových situacích.

Tabulka č. 40 mapuje území MAS ČMP z hlediska zvýšeného rizika mimořádných událostí způsobených změnou klimatu a haváriemi nebezpečných látek (informace vycházejí z materiálu Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek integrovaného záchranného systému – Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR (včetně JSDH) v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020).

Tabulka č. 40 - Zvýšené riziko mimořádných událostí (dle ORP)

ORP	Sucho	Orkány a větrné smrště	Sněhové srážky, masivní námrazy	Havárie nebezpečných látek
Havlíčkův Brod	x	x	x	x
Jihlava	x	x		x
Žďár nad Sázavou		x	x	x

Tabulka č. 41 - Přehled kriminality na území dle jednotlivých ORP 1. – 12. 2015

ORP	Index kriminality	Zjištěno trestných činů	Objasněno - Počet	Objasněno - Dodatečně	Škody v tis. Kč celkem
Havlíčkův Brod	144.8134	662	403	35	92 576
Žďár n. S	119.1572	479	290	22	78 399
Jihlava	225.0004	1402	788	86	5 6769
Kraj Vysočina	134.389	6880	4103	458	1 028 862

Zdroj: www.mapakriminality.cz

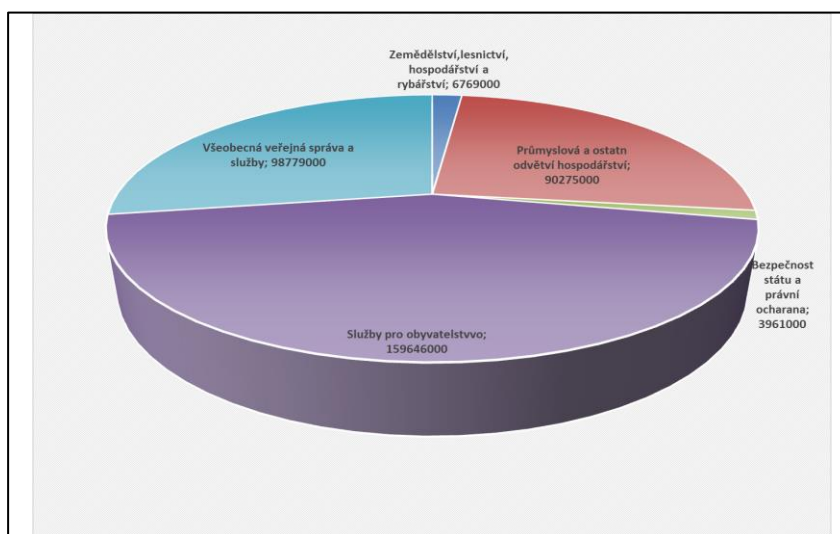
Index kriminality na území MAS ČMP představuje počet trestných činů na 10 000 obyvatel za zvolené období. Za období 2015 byly nejnižší hodnoty v ORP Žďár nad Sázavou (119,1) a naopak nejvíce v ORP Jihlava (225,0), což je vysoko nad průměrem Kraje Vysočina (134,4). Z dlouhodobých statistik území Kraje Vysočina vyplývá, že počet trestných činů se snižuje, ale roste výše způsobených škod.

Hospodaření obcí

Nejdůležitějším krokem pro udržitelný chod obce je správné nastavení rozpočtu. Rozpočet obce je finanční plán, jímž se řídí její hospodaření. Je sestavován pouze na období jednoho kalendářního roku v návaznosti na rozpočtový výhled, dále na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu na příslušný rok a v návaznosti na jiné veřejné rozpočty, k nimž má obec finanční vztah.

Ve výdajích je pro obec nutné nejdříve zabezpečit úkoly plynoucí z poslání organizace (např. veřejné osvětlení, svoz odpadů), výkon státní správy a další povinnosti vyplývající ze zákonných předpisů. Dále je nutné zahrnout závazky z uzavřených smluv, splátky a úroky z úvěrů a půjček, výdaje spojené s péčí o vlastní majetek, příspěvky na provoz zřizovaných či založených organizací, výdaje na investice, které již započaly v minulých letech, a teprve poté výdaje na nové investice. Z níže uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce finančních prostředků z obcí jde na zajištění služeb pro obyvatelstvo a nejméně na bezpečnost a právní ochranu.

Graf č. 13 Souhrnný přehled rozložení nákladů za obce v území v roce 2014 dle jednotlivých oblastí.

Zdroj: Vlastní šetření

2.1.14 Plánování obcí a rozvoj území

Strategické a územní plány

Vztah mezi strategickým plánem a územním plánem by měl být provázaný. Oba tyto dokumenty patří k důležitým nástrojům rozvoje obce a měly by být z hlediska rozvoje rovnocenné. Pro strategické plánování jsou určující limity území (zdrojem je územní dokumentace). Pro územní plánování je důležité znát záměry využití území (zdrojem může být strategický plán). Pro obce je povinnost se v oblasti územního plánování řídit Politikou územního rozvoje ČR 2008 (Zákon č. 183/2006 Sb.) a Zásadami územního rozvoje kraje. V oblasti strategického plánování zákonná povinnost není, ale v současné době již bývá plán rozvoje obce (strategie) požadovanou podmínkou některých dotačních titulů.

Stav územně plánovacích dokumentací v obcích, které jsou územně příslušné MAS ČMP je velmi příznivý. Schválený územní plán má 32 obcí a měst, tedy více jak 91% obcí. Pouze Jersín, Věžnice (HB) a Zhoř prozatím nemají schválený územní plán.

V oblasti strategického plánování je v obcích situace poměrně horší. Strategický dokument nebo Program rozvoje obce (PRO) má zpracovaný pouze 11 obcí (31%) - viz Tabulka č. 42. Dle místního šetření MAS ČMP zájem obcí o zpracování místního strategického dokumentu stoupá. V roce 2015 byly nově pořízeny PRO v 5 obcích a další obce zájem o jeho pořízení projevují. V oblasti strategického plánování a zejména v oblasti strategického řízení je na místní úrovni velký prostor ke zlepšování.

Tabulka č. 42
Stav územně plánovací dokumentace a strategických dokumentů v obcích k 31. 12 2015

Obec	Územní plán	Strategický dokument	Obec	Územní plán	Strategický dokument
Arnolec	ANO	-	Kochánov	ANO	-
Brzkov	ANO	-	Květinov	ANO	-
Dobronín	ANO	ANO	Lípa	ANO	ANO
Dobroutov	-	-	Michalovice	ANO	ANO
Jamné	ANO	-	Okrouhlička	ANO	ANO
Jersín	-	-	Skorkov	ANO	ANO
Kamenná	ANO	-	Šlapanov	ANO	ANO
Nadějov	ANO	-	Štoky	ANO	ANO
Polná	ANO	ANO	Úsobí	ANO	-
Rybné	ANO	ANO	Věž	ANO	-
Stáj	ANO	-	Smrčná	ANO	-
Věžnice (HB)	-	ANO	Měšín	ANO	-
Věžnice (JI)	ANO	-	Nížkov	ANO	-
Věžnička	ANO	-	Poděšín	ANO	-
Záborná	ANO	-	Rosička	ANO	-
Zhoř	-	-	Sírákov	ANO	-
Ždírec	ANO	-	Slavnič	ANO	ANO
Herálec	ANO	-	Mikroregion Polensko	-	ANO

Zdroj: vlastní šetření

Místní Agenda 21 (MA21)

MA21 je mezinárodní program zaměřený na naplňování zásad udržitelného rozvoje, který zahrnuje jak zlepšování strategického řízení úřadů, tak systematické a dlouhodobé zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů. Uplatňování MA21 patří již několik let mezi osvědčené metody kvality veřejné správy.

Sledování naplňování kritérií a aktualizace Kritérií MA21 probíhá ve webovém prostředí. Cílem Databáze MA21 je poskytnout municipalitám jednoduchý nástroj pro prezentaci jimi naplňované úrovně procesu MA21 dle oficiálně stanovených podmínek. CENIA, česká informační agentura životního prostředí, jako správce databáze zajišťuje odbornou kontrolu informací, které jsou do Databáze MA21 plněny, a zároveň poskytuje municipalitám při plnění asistenční pomoc.

Kraj Vysočina naplňuje MA21 na regionální úrovni a koordinuje MA21 ve městech, obcích a mikroregionech v kraji především prostřednictvím finanční a metodické podpory pro zvyšování jejich kvality, popularizací jejich aktivit a výstupů (www.kr-vysocina.cz/zdravykraj).

Tabulka č. 43 - Realizátoři MA21 v území MAS ČMP

Databáze (MA21)	Realizátor
kategorie C	Věžnice (HB)
kategorie D	Lípa, Nížkov
kategorie Z	Věžnice (JI), Ždírec, MAS Českomoravské pomezí o.p.s., Mikroregion Polensko
ostatní	Spolek TILIA

Zdroj: www.ma21.cz

Brownfields

Pojmem „brownfield“ rozumíme nemovitost (pozemek, objekt, areál), která je nedostatečně využívaná, zanedbaná a případně i kontaminovaná. Nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace; vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity (zdroj: www.czechinvest).

Cílem Kraje Vysočina v této oblasti je zmapování lokalit a zvýšení zájmu investorů o znovuvyužití brownfields, rozšíření příležitostí pro podnikatele a zlepšení celkového obrazu kraje regenerací starých nevyužívaných popř. málo využívaných kapacit (po průmyslové nebo zemědělské činnosti) s následnou minimalizací jejich počtu.

Na území MAS ČMP se v Databázi brownfields v Kraji Vysočina nacházejí 2 lokality, a to areál sklárny v městysu Úsobí a kravín v obci Kamenná. Z místního šetření vyplývá, že téměř ve všech obcích se nacházejí budovy či lokality spadající pod označení brownfields.

Realizace pozemkových úprav

Pozemkové úpravy řeší komplexně celé území a ve veřejném zájmu se jimi prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jejich přístupnost a využití, vyrovnání hranic a vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Jejich realizace na území vede k obnově zaniklých polních cest, přirozených liniových prvků a dalších přírodních krajinotvorných elementů. Pozemkovými úpravami se také obnovuje katastr nemovitostí.

V území MAS ČMP jsou do roku 2015 ukončeny pozemkové úpravy v 13 obcích.

Tabulka č. 44 - Přehled pozemkových úprav na území MAS

Katastrální území	Stav (r. 2015)	Datum zahájení
Kvasetice (Květinov)	Neukončená	2009
Věž	Ukončená	2003
Herálec	Neukončená	2015
Úsobí	Neukončená	2015
Skorkov	Ukončená	2008
Chyška (Úsobí)	Neukončená	2015
Pozovice (Štoky)	Ukončená	2003
Kamenná	Ukončená	1995
Nové Dvory u Kamenné	Ukončená	1995
Šlapanov	Neukončená	2007
Brzkov	Ukončená	2005
Polná I., II.,	Ukončená	1994
Záborná	Neukončená	2011
Ždírec	Ukončená	1994
Měšín	Neukončená	2018
Jamně u Jihlavy	Ukončená	2007
Věžnice	Ukončená	2001
Rytířsko (Jamné)	Ukončená	2006
Poděšín	Ukončená	2002
Sirákov	Ukončená	2002
Nížkov	Neukončená	2019

Zdroj: Vlastní šetření

Pozemkové úpravy jsou velkou šancí pro řešení území s cílem a možností vhodně uspořádat vlastnické vztahy k pozemkům a jsou také šancí k nápravě škod způsobených nevhodnými zásahy do krajiny velkoplošným obděláváním půdy a obnovou cestní sítě.

2.2 Rozvojový potenciál

Rozvojový potenciál území mimo lidského kapitálu charakterizují následující body:

- příležitost vrátit tradiční prvky do veřejných prostranství (např. přírodní materiály, původní dřeviny, otevřené vodní zdroje, apod.),
- udržení a obnova alejí, údržba křížků, navrácení laviček na místa setkávání občanů, revitalizace zeleně na návších,
- vybavení obcí odpovídající technikou – křovinořezy, motorové pily, zimní frézy, malotraktory k provádění základní údržby obce, apod.,
- velký potenciál nabízí spolupráce veřejné sféry s podnikateli za účelem zlepšení stavu,
- vytváření předpokladů pro nové pracovní příležitosti při údržbě a obnově obecního majetku v případě ztráty zaměstnání místních občanů alespoň po přechodnou dobu,
- na území MAS ČMP se nachází 2 lokality zanesené v databázi brownfields (areál sklárny v městysu Úsobí a kravín v obci Kamenná), ale i v dalších obcích jsou budovy či areály k možnému podnikatelskému využití,
- projekty komplexních pozemkových úprav, územní plány a rozvojové místní strategie jsou důležitými faktory na cestě k udržitelnému rozvoji venkovského prostoru

Konkrétní projekty vyplývají z karet obcí a zásobníku projektů, kde potencionální realizátoři definovali svoje rozvojové potřeby. Zásobník projektů bude neustále aktualizován a bude sloužit jako reálná definice poptávky v čase a prostoru pro zlepšení stavu regionu.

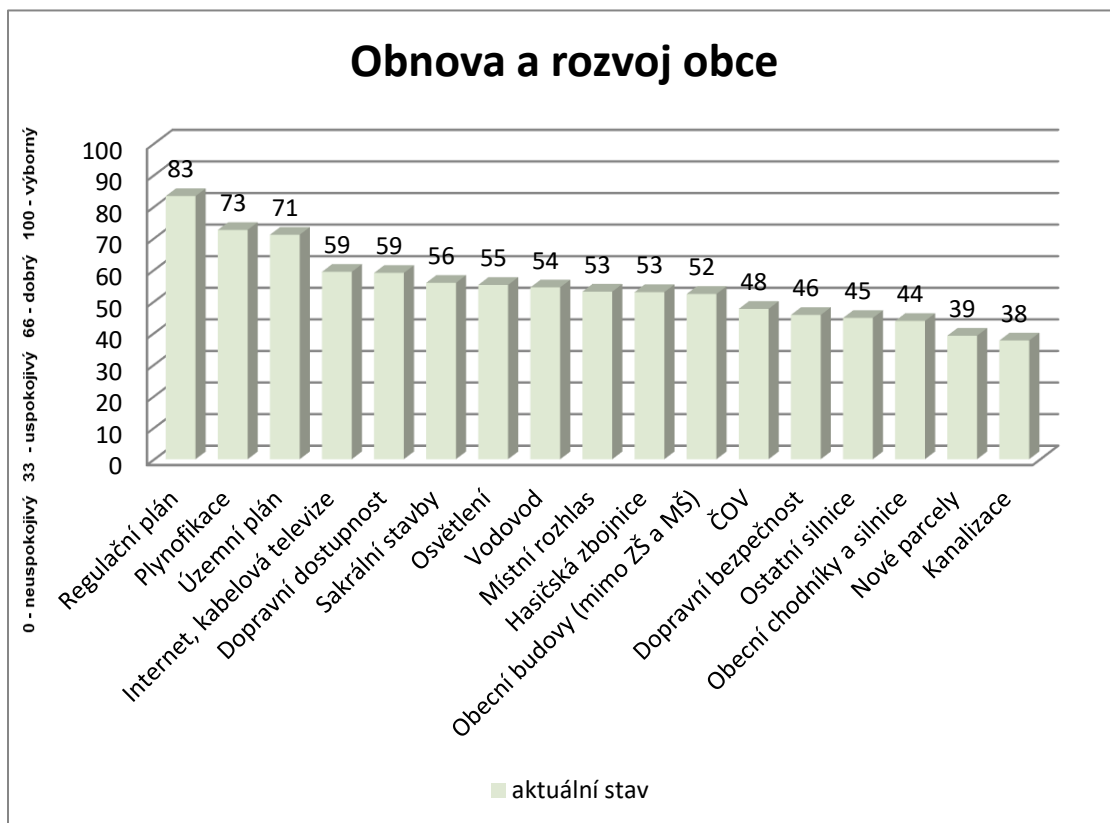
Na základě již uvedených skutečností a dle jednotlivých charakteristik se jeví region MAS ČMP jako populačně stabilní. Partneři MAS ČMP i další subjekty (spolky, podnikatelé, dobrovolníci, zájmové organizace, neziskovky, jednotlivý občané) jsou aktivní a motivovaní podílet se na rozvoji území a realizaci společných vizí. Toto prokázali v komunitních projednáváních (kulaté stoly, dotazníkové šetření, individuální konzultace).

Ekonomický potenciál MAS ČMP je spíše podprůměrný. V území převládají malé podniky do 50 zaměstnanců a pracují stovky OSVČ. Současně je však třeba dodat, že aktéři z území mají chuť se zapojovat do projektů a své záměry připravovat k realizaci. Na území MAS ČMP bylo v minulosti realizováno množství projektů, které byly spolufinancovány z různých dotačních titulů, z čehož vyplývají poměrně bohaté zkušenosti s projektovým managementem a financováním.

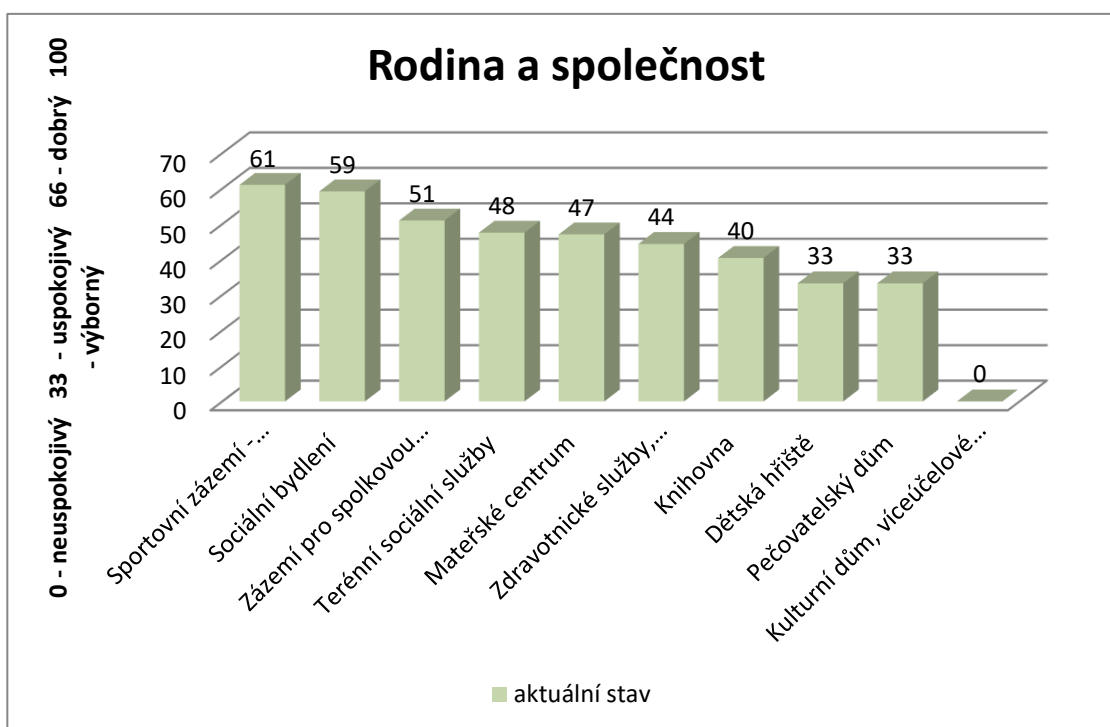
Rozvojový potenciál obcí byl velmi detailně monitorován a analyzován. Jedním z důležitých podkladů pro tuto analýzu byly karty obcí, které dokumentují stav ve všech 35 obcích. Na základě těchto podkladů byla zjištěna aktuální situace v oblastech zájmu. Obce měly vždy označit stávající stav řešené oblasti čtyřmi možnostmi: neuspokojivý (0 bodů), uspokojivý (33), dobrý (66), výborný (100). Aritmetickým průměrem byl vyjádřen aktuální stav.

První oblastí zájmu byla „Obnova a rozvoj obce“, kde byl zjištěn neuspokojivý stav u kanalizace, nabídky nových stavebních pozemků, chodníků, silnic a s tím související dopravní bezpečnosti, čištění odpadních vod. Uspokojivý stav panuje v oblasti regulačních plánů, plynofikace a zpracování územního plánu. Přesněji viz graf dále.

Graf č. 15 - Vyjádření aktuálního stavu oblasti „Obnova a rozvoje obce“

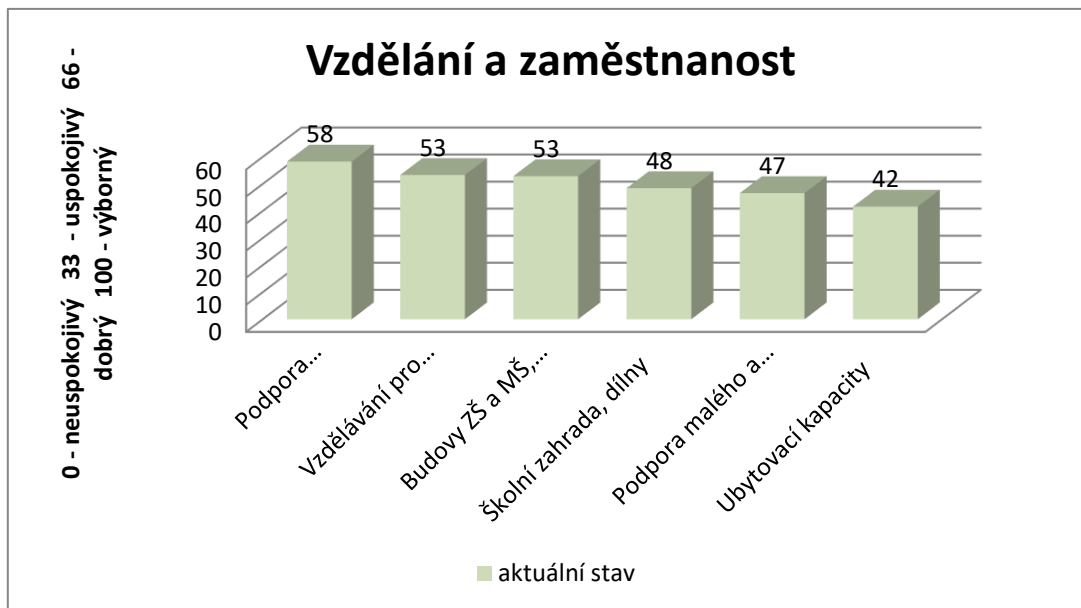
Graf č. 14 - Vyjádření aktuálního stavu oblasti „Rodina a společnost“

Monitorován byl stav v oblasti „Rodina a společnost“. Neuspokojivý stav převažuje u kulturních domů a ostatních podobných víceúčelových budov. Optimální není ani situace u pečovatelských domů a dětských hřišť. Relativně dobrý stav je u stávajícího sportovního zázemí a sociálního bydlení.

Dále byla monitorována situace v oblasti „Vzdělání a zaměstnanost“, kde lze označit současný stav napříč podoblastmi jako průměrný a vyrovnaný.

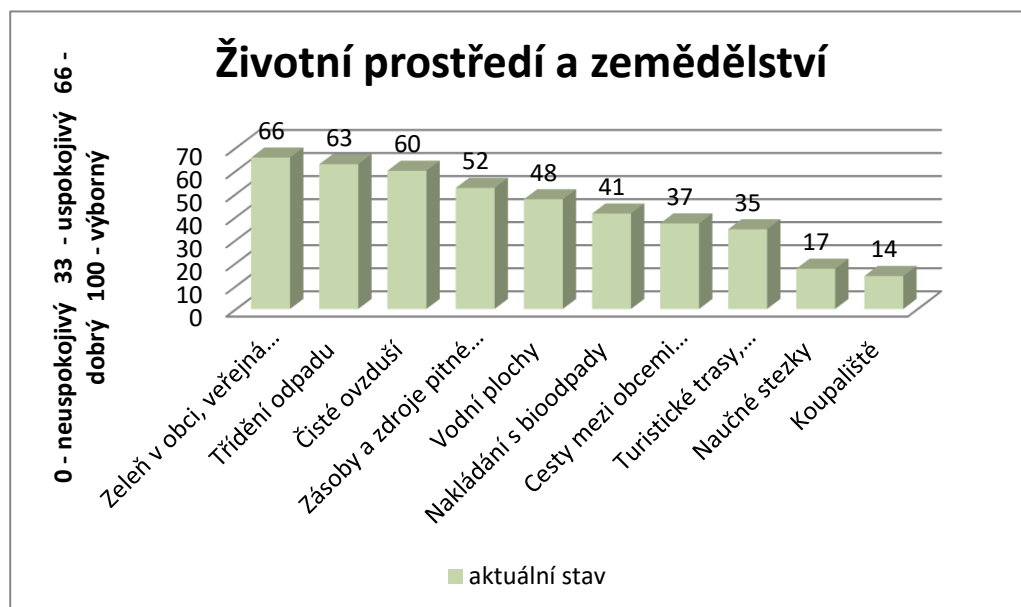
Graf č. 16 - Vyjádření aktuálního stavu oblasti „Vzdělání a zaměstnanost“

Jako poslední byla zkoumána oblast „Životní prostředí a zemědělství“. Dobrý stav panuje u stavu zeleně v obcích a veřejných prostranstvích, třídění odpadu a kvality ovzduší. Slabšími stránkami jsou především koupaliště, naučné stezky v lesních oblastech, celkově zanedbaný stav polních a lesních cest mezi obcemi.

Graf č. 17

Vyjádření aktuálního stavu oblasti „Životní prostředí a zemědělství“

Projektové záměry

MAS ČMP udržuje přehled o připravených projektech na jejím území. Vypracovala a průběžně aktualizuje projektové záměry plánované k realizaci v letech 2016 – 2023. Zásobník představuje především projekty partnerů a obcí, ale i dalších subjektů v regionu. Projekty jsou přiřazovány na úroveň opatření programových rámců, v případě možné podpory v rámci CLLD a souladu s SCLLD.

Mapování projektových záměrů probíhá průběžně od roku 2013. Potenciální žadatelé získávají informace o možnostech financování jejich záměrů v plánovacím období 2014 – 2020 (prostřednictvím CLLD, jiné možnosti a zdroje atd.)

MAS ČMP nyní eviduje cca 800 projektů z různých oblastí v celkovém finančním objemu cca. 2,4 mld. Kč.

Z tohoto počtu by bylo možno podpořit cca 100 projektů v celkové finančním objemu 200 mil. Kč prostřednictvím CLLD. MAS ČMP bude v rámci CLLD čerpat finanční prostředky z následujících operačních programů - IROP, PRV, OPZ. Celková alokace je stanovena na cca 60 mil. Kč.

2.3 SWOT analýza MAS ČMP

2.3.1 Základní charakteristika a metodika

SWOT analýza byla zvolena jakožto komplexní metoda kvalitativního hodnocení území MAS ČMP. Jádrem SWOT analýzy spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin:

- S** (Strengths) - silné stránky (aktuální pozitiva),
- W** (Weaknesses) - slabé stránky (aktuální negativa),
- O** (Opportunities) - příležitosti (s výhledem do budoucnosti),
- T** (Threats) - hrozby (s výhledem do budoucnosti).

Silné a slabé stránky byly vnímány jako vnitřní faktory (můžeme je ovlivnit), příležitosti a hrozby jako vnější faktory (vyplývají z vnějšího prostředí). Vzájemnou interakcí faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní informace, které charakterizují a hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu.

V rámci dokumentu je nejprve uvedena celková SWOT analýza, následně pak dílčí SWOT analýza dle klíčových oblastí:

- Rodina a společnost
- Obnova a rozvoj obce
- Zaměstnanost a vzdělávání
- Životní prostředí, krajina a zemědělství
- Spolupráce a partnerství

Výsledky a závěry SWOT analýzy jsou důležitým východiskem pro formulování strategie rozvoje území MAS ČMP. Určení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb vychází z údajů v analytické části, z analýzy problémů a potřeb a z realizovaných komunitních projednávání.

Diagnostické nástroje pro SWOT analýzu

Pro získání kvalifikovaných dat z území MAS Českomoravské pomezí byly použity čtyři diagnostické nástroje:

- A. Dotazník pro občany (škála 1 – 10)**
- B. Dotazník pro občany (věty SWOT)**
- C. Karty obcí**
- D. Kulaté stoly**

Dílčí podklady ke SWOT analýze, způsoby a postupy vyhodnocení výsledků, grafy atd. jsou uvedeny v Příloze 3. Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie.

CELKOVÁ SWOT

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní životní prostředí, klid, příroda • dobrá kvalita a nabídka veřejných služeb (úřady, škola) – podpora ze strany obcí • velký zájem občanů o volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost • bohatá činnost místních spolků • existence zajímavých přírodních lokalit • odpovídající služby obchodů • dobrá činnost samosprávy • relativně nízká nezaměstnanost 	<ul style="list-style-type: none"> • hustota dopravy, hluk, dopravní bezpečnost • údržba a stav dopravní infrastruktury • dopravní dostupnost a obslužnost • mezilidské vztahy a nízká angažovanost občanů • nedostatečné zázemí pro volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost • nabídka volnočasových aktivit, kulturních akcí – nabídka může být větší • nedostatečná nabídka stravovacích a ubytovacích služeb • špatná dostupnost veřejných služeb z menších obcí (lékaři, úřady, pošta, škola) • vztah k životnímu prostředí • ubytovací kapacity pro pracující i cestovní ruch
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení kvality dopravní infrastruktury • budování a rozšíření zázemí pro volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost • vytváření pracovních příležitostí • investice do školských budov a prostor • rozšíření a zkvalitnění nabídky veřejných služeb (lékaři, pošta, ...) • možnost rozvoje terénních sociálních a zdravotních služeb • posílení spolupráce mezi školou, rodinou a obcí • zavedení alternativní nabídky dopravní obslužnosti (seniortaxi, školní mikrobusey atd.) • zvýšení nabídky ubytovacích kapacit a veřejného stravování • vybudování letiště Henčov • připravenost stavebních parcel 	<ul style="list-style-type: none"> • vztah k životnímu prostředí, FVE na zelené louce, větrné elektrárny • vysoká hustota dopravy, vyšší hluk, dopravní bezpečnost • zhoršení mezilidských vztahů a nezájem občanů o dění v obci • zahájení znečišťujícího provozu, průmyslové zóny, supermarkety • obavy ze zhoršení dostupnosti zásobování a služeb v menších obcích • vznik sociálně vyloučených lokalit • těžba uranu • úbytek a stárnutí obyvatel • kvalita a nabídka veřejných služeb (lékaři, pošta) – rušení pošt na malých obcích, zvyšující se věk lékařů • snižování nabídky volnočasových aktivit, kulturních akcí, spolková činnost z důvodu nezájmu či nedostatku finančních prostředků • nárůst kriminality • špatná legislativa, nestabilní politika, nedostatek financí • klimatické změny

2.3.2 SWOT analýza oblastí

V následujících tabulkách jsou uvedeny celkové výsledky SWOT analýzy pro jednotlivé oblasti. Při celkovém hodnocení se vycházelo z dílčích výsledků jednotlivých zdrojů dat. Tyto byly následně vyhodnoceny dle četnosti výskytu a priorit. V této podobě byly výsledky SWOT prezentovány a následně podrobeny dílčí diskusi na globálním workshopu dne 11. 9. 2013 v Brzkově, kterého se účastnili odborníci na jednotlivé oblasti i široká veřejnost.

RODINA A SPOLEČNOST

SILNÉ STRÁNKY		SLABÉ STRÁNKY	
S1	dobrá kvalita a nabídka veřejných služeb (úřady, škola) – podpora ze strany obcí	W1	mezilidské vztahy a nízká angažovanost občanů
S2	velký zájem občanů o volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost	W2	nedostatečné zázemí pro volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost
S3	bohatá činnost místních spolků	W3	nabídka volnočasových aktivit, kulturních akcí – nabídka může být větší
S4	venkovský styl života – klidné prostředí pro život	W4	nedostatečná nabídka stravovacích a ubytovacích služeb
S5	odpovídající služby obchodů	W5	špatná dostupnost veřejných služeb z menších obcí (lékaři, úřady, pošta, škola)
S6	dobrá činnost samosprávy	W6	nedostatečná kapacita sociálních služeb, zejména terénních
S7	nízká kriminalita		
PŘÍLEŽITOSTI		HROZBY	
O1	budování a rozšíření zázemí pro volnočasovou, sportovní, spolkovou a kulturní činnost	T1	zhoršení mezilidských vztahů a nezájem občanů o dění v obci
O2	rozšíření a zkvalitnění nabídky veřejných služeb (lékaři, pošta)	T2	obavy ze zhoršení dostupnosti zásobování a služeb v menších obcích
O3	možnost rozvoje terénních sociálních a zdravotních služeb	T3	vznik sociálně vyloučených lokalit
O4	posílení spolupráce mezi školou, rodinou a obcí	T4	úbytek a stárnutí obyvatel
O5	zavedení alternativní nabídky dopravní obslužnosti (seniortaxi, školní mikrobusey, atd.)	T5	kvalita a nabídka veřejných služeb (lékaři, pošta) – rušení pošt na malých obcích, zvyšující se věk lékařů
O6	zvýšení nabídky ubytovacích kapacit a veřejného stravování	T6	snižování dostupnosti služeb obchodů
O7	podpora leaderů v komunitním životě na obcích (vzdělávání, bezpečnost při akcích, první pomoc)	T7	nárůst kriminality
O8	pomoc při aktivním trávení volného času mládeže (streetwork)	T8	snižování nabídky volnočasových aktivit, kulturních akcí, spolková činnost z důvodu nezájmu či nedostatku finančních prostředků
		T9	špatná legislativa, nestabilní politika, nedostatek financí

OBNOVA A ROZVOJ OBCE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>S8 vysoká četnost a kvalita zpracování územních plánů</p> <p>S9 stávající úroveň bydlení</p> <p>S10 stávající pokrytí internetem</p> <p>S11 stav plynofikace</p> <p>S12 četný výskyt veřejné zeleně</p> <p>S13 dobré pokrytí veřejným osvětlením</p> <p>S14 místní rozhlas – na kvalitě lze zapracovat</p> <p>S15 fungující hasičské zbrojnice</p> <p>S16 činnost samosprávy</p>	<p>W7 dopravní dostupnost a obslužnost</p> <p>W8 údržba a stav dopravní infrastruktury</p> <p>W9 hustota dopravy, hluk, dopravní bezpečnost</p> <p>W10 stav veřejných budov</p> <p>W11 zastaralé veřejné osvětlení</p> <p>W12 vodovod, kanalizace, ČOV – pokrytí a stávající stav</p> <p>W13 přiblížení samosprávy občanovi</p> <p>W14 zanedbaný stav veřejné zeleně</p> <p>W15 úroveň informačního systému</p> <p>W16 nedostatečná údržba vybavení dobrovolných hasičských sborů</p> <p>W17 nedostatek malometrážních (sociálních) bytů</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>O9 zlepšení údržby a stavu dopravní infrastruktury</p> <p>O10 příležitosti pro bydlení, zasíťování pozemků</p> <p>O11 vybudování a zkvalitnění zázemí pro sociální služby</p> <p>O12 zlepšení stavu čištění vod a zásobování vodou, hydrologické průzkumy</p> <p>O13 zlepšení stavu neobývaných budov, památek a sakrálních staveb</p> <p>O14 výstavba a údržba veřejných budov (domov důchodců, kulturní dům, WC, hasičské zbrojnice atd.)</p> <p>O15 zavedení plošného pokrytí internetem z veřejných zdrojů</p>	<p>T10 nárůst hustoty dopravy, hluku a emisí</p> <p>T11 zhoršení dopravní bezpečnosti</p> <p>T12 zhoršení dopravní dostupnosti a obslužnosti</p> <p>T13 činnost samosprávy – nedostatek finančních prostředků</p> <p>T14 stoupající byrokracie</p> <p>T15 zhoršení údržby nemovitostí</p> <p>T16 nákladná údržba památek</p> <p>T17 špatná legislativa, nestabilní politika, nedostatek financí</p> <p>T18 vznik satelitních oblastí</p>

VZDĚLÁNÍ A ZAMĚSTNANOST

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>S17 relativně nízká nezaměstnanost</p> <p>S18 stávající podpora předškolních, školních i mimoškolních aktivit</p> <p>S19 stabilní průmyslový sektor</p> <p>S20 relativně dobrá dopravní dostupnost</p>	<p>W18 možnost vzdělávání v regionu končí ZŠ (absence střední školy, omezená nabídka celoživotního vzdělávání)</p> <p>W19 slabá podpora podnikání</p> <p>W20 počet samostatných podnikatelů (OSVČ)</p> <p>W21 nízká jazyková vybavenost obyvatelstva</p> <p>W22 špatný stav a vybavenost školských budov a prostor</p> <p>W23 ubytovací kapacity pro pracující i cestovní ruch</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>O16 investice do školských budov a prostor</p> <p>O17 vytváření pracovních příležitostí</p> <p>O18 podpora podnikání</p> <p>O19 zachování škol, podpora školství</p> <p>O20 vzdělávání pro dospělé, seniory</p> <p>O21 podpora mimoškolních aktivit</p> <p>O22 vybudování a podpora vzdělávacích, volnočasových a mateřských center</p> <p>O23 zapojení do programů evropské dobrovolné služby</p> <p>O24 propojení praxe a vzdělávání</p> <p>O25 výchova spotřebitele (ekonomická gramotnost, podpora regionálních produktů)</p> <p>O26 síťování škol (výměna zkušeností, spolupráce)</p> <p>O27 podpora absolventských míst</p> <p>O28 zkvalitnění a rozšíření ubytovacích kapacit</p> <p>O29 podpora služeb v návaznosti na vznik nových pracovních míst</p> <p>O30 podpora komunikace samosprávy s veřejností</p>	<p>T19 rušení škol a školek</p> <p>T20 málo nových pracovních příležitostí</p> <p>T21 zvýšení nezaměstnanosti – ubývání tradičních pracovních míst, například zemědělství, lesnictví, řemeslná výroba</p> <p>T22 nedostatek finančních prostředků</p> <p>T23 úroveň školství</p> <p>T24 úbytek obyvatel</p> <p>T25 legislativa, politika</p>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, KRAJINA A ZEMĚDĚLSTVÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>S21 kvalitní životní prostředí, dobrý stav ovzduší</p> <p>S22 klidné prostředí, nízká úroveň hluku</p> <p>S23 venkovský ráz krajiny</p> <p>S24 dobrá úroveň třídění odpadu</p> <p>S25 předpoklady pro udržitelnou zemědělskou činnost</p> <p>S26 kvalitní zásoby a zdroje pitné vody</p> <p>S27 existence zajímavých přírodních lokalit</p>	<p>W24 nedostatek koupališť a jejich stav</p> <p>W25 omezený počet cyklotras a cyklostezek, naučných stezek</p> <p>W26 vztah k životnímu prostředí, lokální dočasný stav ovzduší při horších rozptylových podmínkách a spalování méně ekologických paliv</p> <p>W27 nedostatečně značené a udržované cesty mezi obcemi (lesní, polní)</p> <p>W28 zanedbané vodní plochy – odbahnění rybníků, zpevnění hrází, biologické čištění odpadních vod</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>O32 zlepšení stavu vodních ploch, zadržování vody v souvislosti s výkyvy počasí a dlouhodobými trendy dostupnosti vody v krajině</p> <p>O33 zvýšit atraktivitu regionu pro cestovní ruch</p> <p>O34 udržení stávající úrovně životního prostředí a ovzduší</p> <p>O35 využití předpokladů pro udržitelnou zemědělskou činnost</p> <p>O36 cesty mezi obcemi a v lesích – zvýšený zájem občanů o cestovní ruch, sblížení obcí a spolupráce občanů</p> <p>O37 zavádění ekologického vytápění a zateplení budov</p> <p>O38 zlepšení třídění odpadu a nakládání s bioodpady</p> <p>O39 podpora domácí fotovoltaiky</p>	<p>T26 vztah k životnímu prostředí</p> <p>T27 FVE na zemědělských pozemcích, výstavba větrných elektráren</p> <p>T28 zahájení znečišťujícího provozu, průmyslové zóny, výstavba supermarketů</p> <p>T29 těžba uranu</p> <p>T30 nekontrolovaná těžba surovin a lesů</p> <p>T31 výstavba vysokorychlostní železnice</p> <p>T32 zabírání zemědělské půdy, nekoncepční zástavba</p> <p>T33 spalování nekvalitních tuhých paliv (neekologické spalování)</p> <p>T34 zvýšení ekologické nestability – nedostatečná kapacita vodních nádrží (nedostatečná retenční schopnost krajiny)</p> <p>T35 degradace půdního fondu (eroze, nedostatek organických živin....)</p> <p>T36 nedodržování osevních postupů, vymizení pěstování tradičních plodin</p> <p>T37 zhoršení stavu a zásob pitné vody</p> <p>T38 legislativa, politika, nedostatek financí</p> <p>T39 slabá ochrana zeleně</p> <p>T40 klimatické změny</p>

2.4 Analýza problémů a potřeb

Analýza problémů a potřeb identifikuje problémy, které vyplynuly z analytické části dokumentů (statistika, SWOT analýza, výsledky vývojových trendů a rozvojového potenciálu a komunitního projednávání) a uvádí vazbu mezi konkrétním problémem a z něj vyplývající potřebou. Některé potřeby lze řešit prostřednictvím SCLLD, některé prostřednictvím individuálních projektů, národních či vlastních zdrojů nebo jejich kombinací.

V níže uvedené tabulce je u problémů a potřeb, jejichž řešení bude možné uskutečnit prostřednictvím ESI fondů (s ohledem na možnosti financování v rámci integrovaného nástroje) uveden operační program a název opatření z SCLLD.

PROBLÉM	Řešeno prostřednictvím ESI fondů v rámci SCLLD	POTŘEBA
Rodina a společnost		
Víceúčelové budovy - v obcích je poptávka po víceúčelových budovách (společenské, vzdělávací a spolkové využití) a komunitních centrech.	IROP A1.2.1 Opatření: Budování infrastruktury a zázemí pro asistenční služby, poradny a zkvalitnění sociálního prostředí	Vybudování a především rekonstrukce stávajících komunitních center a víceúčelových budov k realizaci spolkových aktivit.
Zázemí pro volný čas a sport - chybí víceúčelová hřiště pro kolektivní sporty, která by napomáhala k rozvoji pohybových aktivit dětí a umožnila sportovní vyžití dospělých.		Vybudování zázemí pro volnočasové aktivity v obcích (zejména víceúčelová hřiště), které by umožnilo rozvíjet sportovní zájmy místo vysedávání u PC a TV.
Dětská hřiště, podpora akcí pro děti a mládež (napomáhají vytváření bližších vztahů mezi rodiči a dětmi) - v obcích je poptávka po jejich obnovách a vzniku nových.		Vybudování a obnova dětských hřišť, podpora a propagace akcí pro děti, podpora rodičů a aktivistů pracujících s dětmi.
Veřejný život v obci - vyžití při kulturních a sportovních akcích je základem společenského života a cestou sbližování občanů, spolkům chybí finanční zdroje, nízká návštěvnost na některých aktivitách, ubývá dobrovolníků, je nízká zastupitelnost leaderů a vedoucích.		Zvyšování prestiže dobrovolnictví, zajištění více zdrojového financování místních spolků, podpora tradic, pořádání vzdělávacích aktivit pro zástupce NNO.
Zázemí a vybavení pro spolky – v regionu je velké množství spolků, nicméně ve většině případů chybí přiměřené zázemí pro jejich činnost, včetně mobilního vybavení (stany, lavice, ozvučení na venkovní komunitní akce).		Pořízení vybavení, realizace meziobecní spolupráce (výpůjčky mobiliáře).

Místní knihovny - v některých obcích mají knihovny malou návštěvnost, zejména ze stran dětí a mládeže.		Zvyšování čtenářské gramotnosti zejména u dětí, pořádání komunitních a vzdělávacích aktivit v místních knihovnách, zvýšení aktivní účasti škol formou čtenářských klubů apod.
Muzea - v regionu MAS jsou tři muzea (pouze v Polné), potýkají se s menší návštěvností, mají nedostatek finančních zdrojů na nákup vybavení a rozšiřování a údržbu sbírek.		Získání finančních zdrojů na provoz, rozvoj a pořádání aktivit ve spolupráci se školami v území.
Nesystémová podpora aktivit občanů a neziskových organizací - aktivní občané jsou základem rozvoje obecního společenství a rozvoje obce jako takové.		Systematická podpora místním spolkům ze stran obcí, meziobecní propagace a koordinace aktivit, malé granty pro komunitní aktivity.
Nedostatečná nabídka služeb a zařízení pro rodiny s malými dětmi, zejména pro zaměstnané rodiče, či pečující osoby o své blízké a málo sociálně aktivizačních služeb pro tyto cílové skupiny.	OP ZAMĚSTNANOST A1.1.3 Opatření: Podpora prarodinných aktivit IROP A1.1.4 Opatření: Infrastruktura pro předškolní vzdělávání	Podpora služeb pro rodiny s malými dětmi, pro osoby pečující o osobu blízkou, ZTP, aj. Zavádět systematicky prarodinná opatření na místní úrovni, vznik zařízení pro předškolní vzdělávání a rodičovské aktivity.
Dostupnost kvalitní zdravotní péče - ordinace nejsou v malých obcích, pacienti musí dojet do střediskových obcí. Subjekty z regionu zdůrazňují udržet zdravotní péči ve stávajícím stavu a zabezpečit její dostupnost.		Komunikace ze strany místní samosprávy k udržení stávajících lékařů v území, využívání domácí zdravotní péče, realizace aktivit na podporu zdravého životního stylu, prevence nemocí a ochrany zdraví.
Na obcích nejsou zpracovány koncepce prarodinné politiky.		Zpracovat komunitním způsobem koncepce prarodinné politiky na místní úrovni.
Podpora služeb pro specifické a ohrožené skupiny obyvatel - nezaměstnaní, senioři, osoby na rodičovské dovolené, osoby pečující o osobu blízkou, zdravotně postižení apod.	OP ZAMĚSTNANOST A1.1.3 Opatření: Podpora prarodinných aktivit A1.2.2. Opatření: Podpora sociálního začleňování	Podpora terénních služeb v regionu, zajistit zvýšení povědomí veřejnosti a obcí o sociálních a zdravotních službách a službách následných, které by umožnily zejména seniorům kvalitní život v domácím prostředí
Podpora terénních služeb v regionu - v území stoupá poptávka po zajištění terénních sociálních a zdravotních službách, které by umožnily zejména seniorům a ZTP kvalitní život v domácím prostředí.	IROP A1.2.1 Opatření: Budování infrastruktury a zázemí pro asistenční služby, poradny a zkvalitnění sociálního prostředí OP ZAMĚSTNANOST A1.2.2 Opatření: Podpora sociálního začleňování	Vytvoření infrastruktury a zázemí pro terénní sociální služby v regionu MAS, vytvoření sítě poskytovatelů soc. služeb a služeb návazných, podpora dobrovolnictví a sousedské výpomoci, komunitní plánování sociálních služeb v regionu.

<p>Výskyt negativních společenských jevů – kriminalita, hrozba sociálního vyloučení, dluhová past, závislosti na hraní automatů a sázení, zneužívání seniorů apod.</p>	<p>OP ZAMĚSTNANOST A1.2.2 Opatření: Podpora sociálního začleňování</p> <p>IROP</p> <p>A1.2.1 Opatření: Budování infrastruktury a zázemí pro asistenční služby, poradny a zkvalitnění sociálního prostředí</p>	<p>Zavádění opatření vedoucích k sociální exkluzi a předcházení vzniku sociálního vyloučení, budování zázemí pro sociální služby a služby následné, propojení lokálních aktérů v území v oblasti prevence sociopatologických jevů (školy, policie, poskytovatelé sociálních služeb, muzea, DDM, NNO, firmy), motivace obyvatel k aktivnímu zapojení do dobrovolnictví (zejména u osob ohrožených soc. vyloučením).</p>
<p>V území MAS nejsou evidovány azylové domy, noclehárny, sociální poradny ani jiná podobná zařízení a ubytovny.</p>		<p>Zřízení sociální poradny v Polné (centrum MAS), vytvoření informačního portálu pro potřeby v sociální oblasti, mapování spádového území.</p>
<p>Chybí koordinace přístupu obcí v oblasti poskytování sociálních služeb.</p>		<p>Vytvoření sítě poskytovatelů sociálních služeb a služeb navazujících, podpora komunitní sociální péče, zahájit komunitní plánování sociálních služeb v území MAS ČMP.</p>

PROBLÉM	Řešeno prostřednictvím ESI fondů v rámci SCLLD	POTŘEBA
Obnova a rozvoj obce		
Chodníky a silnice - stav je neuspokojivý, což vyplývá zejména z vyjádření starostů v kartách obcí.		Získání finančních zdrojů na opravy komunikací a chodníků.
Dopravní bezpečnost - nebezpečné úseky v obcích, nedodržování rychlosti v obci, neznalost pravidel silničního provozu.		Instalace dopravních bezpečnostních prvků v obcích, instalace měřičů rychlosti na vybraných místech, vybudování dopravního hřiště pro území MAS.
Dopravní obslužnost - na území MAS hrozí zhoršení dopravní dostupnosti a obslužnosti zejména v okrajových částech (mimo hlavní tahy).		Udržet stávající úroveň dopravní obslužnosti - úspěšné vyjednávání s autodopravci a Krajem Vysočina, důraz na lepší návaznost spojů.
Nové parcely - v minulosti obce značně investovaly do zasíťování obecních pozemků, požadavek na nové zasíťování nových parcel je trvalý, ale v menší míře.		Vyhledávání vhodných lokalit k výstavbě rodinných domů, zasíťování nových parcel v obcích s dobrou infrastrukturou.
Obecní budovy a další budovy v majetku obce vyžadují opravy.		Získání finančních zdrojů na opravy a rekonstrukce obecních budov (obecního majetku celkem).
Vodovod - chybí pro 3,1% obyvatel.		Získání finančních zdrojů na přípravu, vybudování a opravy vodovodů.
Osvětlení - stav veřejného osvětlení je neuspokojivý, řešení pro obce vychází z podepsaného memoranda mezi Krajem Vysočina a firmou E.ON s tím, že obce připravují své paspory veřejného osvětlení a hledají vhodnou úspornou variantu.		Získání finančních zdrojů na opravy, výměny úsporných svítidel, rozšiřování veřejného osvětlení.
Kanalizace - chybí pro 8,5% obyvatel, ČOV jsou ve 12 obcích a slouží celkem více než 67% obyvatel území.		Získání finančních zdrojů na vybudování kanalizace v obcích a ČOV, hledání nákladově přijatelného čištění odpadních vod s využitím biologických způsobů a individuálních ČOV.
Hasičské zbrojnice - starostové některých obcí se vyslovili v kartách obcí pro rekonstrukce těchto budov, aby plnily funkční požadavky SDH na jejich činnost.		Získání finančních zdrojů na rekonstrukce, případně na vybudování nových hasičských zbrojnic, nákup vybavení.

Vybavenost JPO - nevyhovující vybavení a zázemí složek IZS a jednotlivých JPO v území, zejména posílení JPO III. a V. pro řešení mimořádných událostí, a tím zvýšení připravenosti k řízení rizik a katastrof (zejména v souvislosti s dopady klimatických změn).	IROP B1.1.4 Opatření: Zkvalitnění podmínek pro hasičské zásahové jednotky	Modernizace vybavení a zázemí pro IZS a jednotlivé JPO v území MAS.
Sakrální stavby - na území MAS se nachází velký počet těchto objektů, přičemž řada z nich vyžaduje opravu.		Získání finančních zdrojů pro obnovu sakrálních staveb, zapojení veřejnosti a NNO do péče o místní sakrální stavby.
Dopravní infrastruktura - místní a účelové komunikace v majetku obcí potřebují průběžnou údržbu a rekonstrukce.		Získání finančních zdrojů na opravy místních a účelových komunikací.
Bydlení pro mladé rodiny - v území chybí malometrážní byty - sociální byty.	IROP B1.1.12 Opatření: Výstavba sociálních bytů	Výstavba sociálních bytů v takovém rozsahu, aby bylo pokryto území MAS k zajištění nezbytných potřeb.
Obce nemají zpracovaný program rozvoje obce, rovněž často chybí pasport místních komunikací.		Zlepšení kvality veřejné správy a podpora rozvoje MA 21 v obcích, zpracování koncepčních dokumentů.
Veřejná správa - chybí systémové vzdělávání starostů a dalších pracovníků obcí.		Vzdělávání pracovníků místních samospráv a sdílení zkušeností je potřebné zejména vzhledem k vysoké byrokratické zátěži a častým legislativním změnám.

PROBLÉM	Řešeno prostřednictvím ESI fondů v rámci SCLLD	POTŘEBA
Zaměstnanost a vzdělávání		
Budovy škol a školských zařízení – poptávka ze strany zřizovatelů, odborné veřejnosti a rodičů po investici do budov, odborných učeben, zlepšit konektivitu škol, vybavení informačními technologiemi, zachování možnosti vzdělávání na venkově.	IROP C1.2.5 Opatření: Investice do škol a školských zařízení včetně vybavení	Výstavba, rekonstrukce, modernizace a rozšíření kapacit pro základní školy v území a budování odborných učeben pro přírodovědné obory, odborné, technické a řemeslné dovednosti a budování školních zahrad.
Podpora kvalitního školství – nedostatečné zavádění inovativních metod výuky, sociální inkluze, personální problémy.		Zavádění inovačních technologií do výuky, získávání kompetencí v klíčových dovednostech, podpora osobního i profesního vzdělávání pedagogů, podpora rovného přístupu, realizovat výměnné pobyty žáků i učitelů, intenzivní spolupráce MAS a škol

		v území.
Podpora mimoškolních aktivit – na území MAS ČMP působí řada organizací, spolků a vzdělávacích institucí zaměřující se na volnočasové aktivity dětí. Roste poptávka po možnosti volnočasového vyžití ze strany dětí respektive zákonných zástupců.		Systematická podpora subjektům (příspěvkové organizace, NNO) se zaměřením na volnočasové aktivity dětí a mládeže, kvalitní a dostupné zařízení pro mimoškolní aktivity dětí a mládeže, vybudování regionálního volnočasového centra.
Vzdělání dospělých a seniorů – v obcích je jen malá příležitost k přístupu k celoživotnímu vzdělávání, ze strany seniorů roste poptávka po možnostech aktivního trávení volného času.		Zajištění seminářů, kurzů a aktivizačních aktivit na lokální úrovni, pořádání tzv. univerzit III. věku, motivace veřejnosti k zapojování do projektů.
V obcích neexistuje systém celoživotního vzdělávání, který by zlepšil postavení cílových skupin na trhu práce, rovněž v území chybí kariérové poradenství.	OP ZAMĚSTNANOST C1.2.2 Opatření: Vzdělávání a poradenství ke zlepšení uplatnění na trhu práce, rozvoj ekonomiky	Vzdělávání dospělých v krátkodobých i dlouhodobých kurzech, rozšíření kvalifikace, osobní rozvoj, zájmové vzdělávání přispívá k nižší nezaměstnanosti a k udržení si pracovního místa.
Nedostatečná nabídka pracovních míst pro osoby znevýhodněné na trhu práce, velký rozdíl v zaměstnanosti mužů a žen, problémy se sladěním rodinného života a zaměstnání.		Podpora malého a středního podnikání – modernizace, inovace, sociálního podnikání, vzdělávání hospodářských subjektů a jejich zástupců s působností na venkově.
Dopravní dostupnost do škol – některé obce musí přispívat poměrně velkou částkou na školní spoje.		Zachování stávající dopravní obslužnosti veřejnými dopravci, hledat možnost náhradní formy dopravy (možnost meziobecní spolupráce).
Podpora zaměstnanosti a vzniku pracovních míst – iniciovat sebezaměstnávání prostřednictvím OSVČ, podpora vzniku společensky účelných pracovních míst.		Realizace vzdělávání pro začínající podnikatele, komunikace s lokálními podnikateli, spolupráce s úřadem práce, možnost realizace meziobecní spolupráce.

Vzdělání pro lokální podnikatele, zemědělce a veřejnost - nedostatek informací mezi zemědělci, podnikateli ohledně dopadu klimatických změn a rozvoje venkova.		Podpora a rozvoj znalostní ekonomiky, realizace vzdělávacích seminářů, předávání informací (témata budou aktuálně směřovat zejména k otázkám adaptace na změny přírodních podmínek a k udržitelnému rozvoji venkova.
Nedostatečný zájem a schopnost rekvalifikace, nechuť k veřejným pracím, nízká nabídka práce pro absolventy a nezaměstnané.	OP ZAMĚSTNANOST C1.2.2 Opatření: Vzdělávání a poradenství ke zlepšení uplatnění na trhu práce, rozvoj ekonomiky	Rekvalifikace, veřejné práce, nabídka práce pro absolventy a nezaměstnané – iniciovat zájem o nabídku a poptávku pracovních míst.
Rozvoj cestovního ruchu – nedostatečná propagace regionu MAS, návštěvníci pouze projíždí.		Podpora služeb cestovního ruchu - motivovat podnikatelskou sféru k investicím do služeb ve prospěch oživení turistického ruchu, rozšiřování informačních center, společná propagace regionu.
Sociální podnikání - v regionu MAS není žádný sociální podnik, ale několik subjektů projevilo zájem o tuto formu podnikání.		Budování infrastruktury pro sociální podnikání, informační semináře na podporu sociálního podnikání.
Chybí investice na inovace v zemědělství související se snížením dopadu na ŽP a zvýšením adaptace na klimatické změny.	PRV C1.1.1 Investice do hmotného majetku - Podpora investic v zemědělských podnicích	Podpora investic na inovace v oblasti chovu zvířat vybavení technologií a technikou, modernizace skladovacích prostor pro rostlinnou výrobu.
V zemědělství chybějící investice na zpracování produktů, jejich uvádění na trh a vývoj.	PRV C1.1.2 Investice do hmotného majetku – Podpora investic do zpracování, uvádění na trh a vývoj zemědělských produktů	Zvýšení efektivity výroby a konkurenceschopnosti MSP v oboru zemědělské a potravinářské výroby s využitím lokálních surovin a napojením na lokální obchodní síť.
Nedostatečná podpora nezemědělských podnikatelů na venkově.	PRV C1.1.3 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti - Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností	Podpora rozvoje nezemědělských činností prostřednictvím zakládání a rozvoje drobných podniků s cílem tvorby pracovních míst, zkvalitnění podmínek pro rozvoj podnikatelských aktivit.

PROBLÉM	Řešeno prostřednictvím ESI fondů v rámci SCLLD	POTŘEBA
Životní prostředí, krajina a zemědělství		
Úbytek vodních ploch v krajině.		Údržba stávajících vodních ploch, revitalizace původních vodních ploch a výstavba nových, zlepšení vodního režimu, realizace opatření ke zvyšování retenční schopnosti krajiny, zpomalení odtoku vody a zamezení vodní eroze.
Nedostatečná kvalita a dostupnost vodohospodářské infrastruktury.		Zajištění pitné vody pro občany v území. Kvalitní pitná voda je podmínkou kvalitního života občanů a zájmu mladých rodin v obci setrvat, či se do obce vrátit.
Riziko nedostatku pitné vody.		Zásoby pitné vody - ochrana a hledání nových zdrojů.
Zeleň (extravilán i intravilán obce) a veřejná prostranství - údržba, nová výsadba, špatný stav nebo neexistence doprovodné zeleně.	PRV /OPŽP D1.3.8 Regenerace a rozšíření zeleně jako součásti kulturní krajiny, péče o významné krajinné prvky a ekosystémy, revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně	Při obnovách a rekonstrukcích cest je třeba pamatovat na obnovu důležitých krajinných prvků, jako jsou stromy, stromořadí. Podle možnosti vysadit na vhodných místech nové aleje.
Snižování retenční schopnosti krajiny rozšiřováním nepropustných ploch (silnice, ostatní plochy), negativní dopady změny klimatu.	OPŽP D1.3.8 Regenerace a rozšíření zeleně jako součásti kulturní krajiny, péče o významné krajinné prvky a ekosystémy, revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně	Regenerace a rozšíření zeleně jako součásti kulturní krajiny, péče o významné krajinné prvky a ekosystémy, zvyšování retenční schopnosti krajiny, realizace protipovodňových opatření v místech možného soustředění většího množství srážkových vod.
Špatný stav lesnické a zemědělské infrastruktury.	PRV D1.3.1 Podpora investic do rozvoje lesnictví a lesnické infrastruktury D1.3.2 Podpora investic do rozvoje zemědělské infrastruktury	Obnova původních spojnic mezi obcemi polních a lesních cest a budování nové infrastruktury.
Nestabilita ekosystému z důvodu zásahu lidské činnosti a pomalé změny klimatu.		Stabilizace lesních ekosystémů, adaptace na klimatickou změnu v krajině, výstavba retenčních nádrží a dalších účelných technických opatření.

Málo ekologicky stabilních ploch v území.		Popis a zdůvodnění: Investice vedoucí ke zvyšování stability a plnohodnotných funkcí lesa podporou ochrany melioračních a zpevňujících dřevin. Podpora ochrany melioračních a zpevňujících dřevin od doby výsadby do stádia zajištění.
Málo ekologicky stabilních ploch v území některých obcí.	PRV D1.3.6 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	Vytváření ekologicky stabilních prvků v území, podpora šetrného hospodaření v lesích a diverzifikace činnosti lesnických společností, eliminace jevů ohrožujících zdravotní stav porostů.
Málo ekologicky stabilních ploch v území.	PRV D1.3.5 Investice do rozvoje společenské funkce lesů	Rozvoj lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, posílení rekreační funkce lesa obnovou stezek pro turisty, odpočinková místa a přístřešky, zajištění bezpečnosti návštěvníků.
Vysoký podíl netříděného odpadu - vysoké množství netříděného odpadu je neekologické a neekonomické.		Třídění odpadu, bioodpady - rozšíření druhů třídění odpadů, zlepšení využití odpadů, realizace seminářů a osvětových kampaní na podporu třídění a EVVO, motivace občanů k třídění, předcházení vzniku odpadů, podpora používání recyklovatelných materiálů.
Znečišťování ovzduší fosilními palivy - zastaralé zdroje tepla s nízkou účinností, užívání různých náhradních nekvalitních paliv.		Snížení emisí ze spalování zateplením budov a výměnou topidel, využívání nízkoemisního paliva, zvyšování společenské odpovědnosti.
Nevhodná agrotechnická opatření.		Uplatnění vhodných agrotechnických opatření, podporovat zatravnění nebo zalesnění ohrožených částí pozemků.
Nízké využívání obnovitelných zdrojů.		Využívání obnovitelných zdrojů, vznik decentralizovaných zařízení pro výrobu energie.
Nedostatečná podpora místní produkce.		Podpora místní produkce - zachování stávajícího rozměru zemědělství s vícestranným zaměřením v propojení RV a ŽV (chov zvířat v systému welfare, využití pastvy, dodržování agrotechnických postupů).

Nízké využívání možností přírody k cestovnímu ruchu.		Cestovní ruch - podpora značení turistických tras, další cyklotrasy, naučné stezky k zajímavým památkám a přírodním lokalitám, podpora ubytování formou rozvoje agroturistiky.
Možnosti koupání - v 16 obcích chybí vhodné vodní plochy ke koupání.		Vytipovat vhodnou lokalitu pro přírodní biotop, vypracovat dobrý projekt.

PROBLÉM	Řešeno prostřednictvím ESI fondů v rámci SCLLD	POTŘEBA
Spolupráce a partnerství		
Projekty spolupráce - je složité najít téma přínosné pro všechny subjekty zapojené do projektu, při více partnerech je složité koordinace aktivit hledání partnera na mezinárodní úrovni, je těžké najít partnera ze zahraničí.	PRV E1.1.1 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER	Dobře zvládnout přípravnou fázi společného projektu, aktivní a zodpovědný přístup partnerů k realizaci výstupů.
Přeshraniční spolupráce nese úskalí jak v možné komunikační bariéře, tak zejména v hledání zahraničního partnera.		Je nutná dobrá příprava projektu a dobré nastavení komunikační strategie.
Malé zkušenosti s realizací projektů mezisektorové spolupráce v území MAS ČMP, malý zájem podnikatelů o projekty spolupráce.		Nutná dobrá koordinace aktivit, aktivní přístup členů partnerství a zejména je třeba najít vhodné téma spolupráce přínosné a zajímavé pro všechny partnery.